

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

KU LEUVEN

Maastricht University

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

Professioneel voetbal en het AML Single Rulebook: een gamechanger?

Noah Verheyen

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Niels APPERMONT

De transnationale Universiteit Limburg is een uniek samenwerkingsverband van twee universiteiten in twee landen: de Universiteit Hasselt en Maastricht University.

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt

Campus Hasselt:

Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt

Campus Diepenbeek:

Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2024
2025

Maastricht University

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

Professioneel voetbal en het AML Single Rulebook: een gamechanger?

Noah Verheyen

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Niels APPERMONT

Faculteit Rechten

Masterscriptie 2024-2025

Titel: "Professioneel Voetbal en het AML Single Rulebook: een Gamechanger?"

Student: Noah VERHEYEN

PROMOTOR:

Prof. Dr. Niels APPERMONT

Samenvatting

Dit onderzoek beantwoordt de vraag of het nieuwe AML Single Rulebook, een geharmoniseerd en rechtstreeks toepasbaar kader tegen witwassen en terrorismefinanciering, werkelijk een doorbraak ("gamechanger") kan vormen voor het professioneel voetbal.

Het voetbal is extra kwetsbaar gebleken voor witwassen door de complexe eigendoms- en transferstructuren, de grote bedragen onderhevig aan subjectieve waarderingen en een algeheel gebrek aan transparantie.

Op internationaal vlak werden deze risico's al langer erkend maar op legislatief vlak bleef het stil.

Als reactie op het schandaal rond "Propere Handen" voerde België in 2021 als eerste land anti-witwasregels in voor het professioneel voetbal. De Belgische staatstructuur lag echter al dwars waardoor makelaars in de praktijk nog niet onderworpen zijn aan de preventieve witwaswetgeving terwijl zij wel opgenomen zijn in de wet.

Uit de interviews met stakeholders kwamen echter nog een aantal andere problemen met de toepassing van deze regelgeving op de voetbalsector naar boven. Voor kleinere clubs is het organisatorisch zeer moeilijk om alle procedures in te richten en transferdeadlines staan haaks op uitgebreide en tijdrovende due-diligencevereisten.

De EU hanteerde tot nu toe minimale harmonisatie via richtlijnen zonder specifieke aandacht voor voetbal. Dit had als gevolg dat er geen uniform kader van toepassing was met als ultieme bewijs de toepassing van anti-witwasregels op het professioneel voetbal door de Belgische wetgever.

Onder het AML Single Rulebook komt er een rechtstreeks toepasbaar kader waardoor lidstaten de regelgeving niet meer hoeven om te zetten in hun nationale wetgeving. Hierdoor wordt er een eenduidig kader gecreëerd. Het AML Single Rulebook breidt het toepassingsgebied van de Europese regelgeving uit naar een aantal actoren uit het professioneel voetbal.

Het AML Single Rulebook bevat ongeveer dezelfde verplichtingen als de Belgische preventieve witwaswet met uiteraard een aantal wijzigingen. Eén van de voornaamste wijzigingen is dat voortaan investeerders in een voetbalclub ook in het vizier genomen worden.

Het AML Single Rulebook legt het fundament voor een echte doorbraak in de anti-witwasbestrijding binnen het voetbal. Of het een 'gamechanger' wordt, hangt af van haar praktische implementatie: meer middelen, beter toezicht en versterkte samenwerking zijn onmisbaar om de beloften van het Europese kader waar te maken. Het onderzoek ontwikkelt daarom een aanbeveling om het AML Single Rulebook een effectieve "gamechanger" te maken want in zijn huidige vorm is het maar zeer de vraag of het een gamechanger zal zijn.

Dankwoord

Voor u ligt de masterscriptie: "Professioneel Voetbal en het AML Single Rulebook: een Gamechanger?". Deze scriptie is geschreven in het kader van het voltooien van de masteropleiding Rechten aan de Universiteit Hasselt. Van oktober 2024 tot en met mei 2025 ben ik bezig geweest met het onderzoeken en schrijven van deze scriptie.

De afgelopen vijf jaar heb ik tijdens mijn rechtenopleiding een bijzondere interesse ontwikkeld voor het recht en deze scriptie was een uitgelezen kans om deze interesse te combineren met mijn andere passie zijnde het voetbal. Ik was dan ook zeer tevreden toen ik het onderwerp "Professioneel Voetbal en het AML Single Rulebook" kreeg toebedeeld. Het onderzoeken en schrijven van deze scriptie was een ervaring die de nodige stress en uitdagingen met zich mee heeft gebracht maar desondanks een enorm leerzaam traject is gebleken.

Ik wil mijn promotor, prof. Dr. Niels Appermont, bedanken voor de uitstekende begeleiding en ondersteuning tijdens dit traject. Zijn gedetailleerde opmerkingen hebben ervoor gezorgd dat mijn scriptie naar een hoger niveau werd getild.

Voorst is er ook een dankwoord verschuldigd aan de respondenten die hun medewerking hebben verleend aan dit onderzoek door in te stemmen met een interview.

Tot slot wil ik nog graag mijn familie en vrienden bedanken die me enorm gesteund hebben doorheen dit traject.

Noah Verheyen

Hasselt, 15 mei 2025

Inhoudsopgave

Inhoud

Samenvatting	2
Dankwoord	3
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding	6
1.1. Probleemstelling en aanleiding tot het onderzoek	6
1.2. Onderzoeksvraag en subonderzoeksvragen	8
1.3. Methodologie	9
1.4. Afbakening	10
2. Witwassen en het professioneel voetbal	12
2.1. Structuur van het voetballandschap	12
2.2. Andere risicofactoren in het voetbal	14
2.2.1. Aandacht op Europees niveau	14
2.2.2. Sectorspecifieke risico's	16
3. De huidige regelgeving in de strijd tegen het witwassen	18
3.1. Het preventieve luik: de Wet van 18 september 2017	21
3.1.1. Toepassingsgebied	22
3.1.2. Verplichtingen uit de Wet van 18 september 2017	25
3.1.3. Sancties	36
3.2. Het repressieve luik	37
3.2.1. Het misdrijf	38
3.2.2. Bestrafing	39
3.3. Evenwichtsoefening	40
3.4. Impact op het professioneel voetbal	41
4. Het AML Single Rulebook en de verhouding met de huidige witwasregelgeving	43
4.1. Voetbal in het AML Single Rulebook	43
4.2. Toepassingsgebied	45
4.2.1. Materieel toepassingsgebied	45
4.2.2. Personeel toepassingsgebied	46
4.3. Verplichtingen	49
4.3.1. Interne gedragslijnen, procedures en controles	49
4.3.2. Cliëntenonderzoek	52

4.3.3. Transparantie inzake uiteindelijk begunstigten	57
4.3.4. Meldingsplicht.....	60
5. Beleidsaanbeveling.....	62
Besluit.....	65
Bibliografie.....	68
Wetgeving:	68
Rechtspraak:	71
Rechtsleer:	71
Bijlagen	77
Bijlage I: Transcripties van de interviews met stakeholders.....	77
Interview 1: makelaar d.d. 24.03.2025.....	77
Interview 2 makelaar d.d. 25.03.2025	85
Interview 3 K.R.C. Genk d.d. 11.04.2025	94
Interview 4 Pro League d.d. 22.04.2025	106
Interview 5 R.S.C. Anderlecht d.d. 12.05.2025	120
Code of conduct - Gebruik van AI-tools voor bachelor- en masterscriptie	133

1. Inleiding

In januari 2024 bereikte het Europees Parlement een politiek akkoord met de Raad van de Europese Unie over een nieuwe verordening gericht op het versterken van de strijd tegen het witwassen, de financiering van terrorisme en het ontduiken van internationale sancties.¹ Deze verordening, onderdeel van het zogenaamde AML Single Rulebook, markeert een belangrijke verschuiving in de aanpak van financiële criminaliteit. Waar eerdere wetgeving de vorm van richtlijnen aan nam, introduceert deze nieuwe verordening een geharmoniseerd kader dat rechtstreeks van toepassing is binnen de Europese Unie. Dit betekent dat de regels uit het AML Single Rulebook onmiddellijk bindend zijn voor alle lidstaten, zonder dat er eerst nationale wetgeving hoeft te worden aangenomen. Hierdoor wordt een meer consistente en effectieve bestrijding van financiële misdrijven mogelijk gemaakt op Europees niveau.

1.1. Probleemstelling en aanleiding tot het onderzoek

De professionele voetbalindustrie staat al jaren in de schijnwerpers, niet alleen vanwege de sportieve prestaties, maar ook vanwege controversiële financiële praktijken.² Het grensoverschrijdende karakter van transfers, complexe eigendomsstructuren en de betrokkenheid van derde partijen zijn maar enkele van de redenen die voetbalclubs bijzonder vatbaar maken voor financiële wantoestanden zoals witwassen. Tegelijkertijd is er in het verleden weinig specifieke regelgeving geweest die zich richtte op het aanpakken van deze kwetsbaarheden binnen de sector. Verscheidene beleidsdocumenten van bijvoorbeeld de Europese Unie (EU), de Financial Action Task Force (FATF) of de Raad van Europa hebben dit probleem nochtans specifiek benoemd. Ook in de praktijk komen de problemen aan de oppervlakte. Zo wordt er onder andere gewag gemaakt van witwassen via sponsorcontracten in de sport.³ In 2019 besliste de Nederlandse bank Rabobank om geen voetbalclubs meer

¹ New EU measures against money laundering and terrorist financing, Europees Parlement, Press Release, 28-03-2023, <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230327IPR78511/new-eu-measures-against-money-laundering-and-terrorist-financing>;

Anti-money laundering: Council adopts package of rules, Council of the EU, Press release, 30 May 2024, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/05/30/anti-money-laundering-council-adopts-package-of-rules/>;

Deal on a single rulebook against money laundering and terrorist financing, Europees Parlement, Press Release, 18-01-2024, <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240115IPR16802/deal-on-a-single-rulebook-against-money-laundering-and-terrorist-financing>.

² SCHICKLER J., 'EU's plan for money-laundering checks on football inflamed by Chelsea claims', Euronews, 17 november 2023, <https://www.euronews.com/business/2023/11/17/eus-plan-for-money-laundering-checks-on-football-inflamed-by-chelsea-claims>;

SMITH-MEYER B., 'Football's 'thugs and oligarchs' run risk of EU money-laundering crackdown', Politico, 15 december 2023, <https://www.politico.eu/article/psg-bayern-munich-inter-milan-anderlecht-among-clubs-affected-by-proposed-eu-money-laundering-crackdown/>;

STEENWIJK P., 'Buitenspel: witwassen, corporate governance en het gebrek aan regulering in het voetbal.', *Nederlands Compliance Instituut* 27 mei 2020, <https://compliance-instituut.nl/insights/buitenspel-witwassen-corporate-governance-en-het-gebrek-aan-regulering-in-het-voetbal/>.

³ BALLON G., 'Sponsoringcontract', *NjW* /2009/200, (290) 297.

aan te nemen als klant, omwille van bovenvermelde problemen rondom deze sector.⁴ In 2022, een jaar na de invoering van de anti-witwasregels voor professionele voetbalclubs in België, bleek dat geen enkele van de gecontroleerde Belgische professionele voetbalclubs volledig in orde was met de verplichtingen uit de preventieve witwaswet.⁵

Het is vanuit deze achtergrond dat de sector van het professionele voetbal, op Europees niveau, voor het eerst onderworpen zal worden aan de regels uit het nieuwe AML Single Rulebook. Een mogelijks revolutionaire verandering voor de sector of slechts een storm in een glas water? Dit onderzoek richt zich op de vraag of het AML Single Rulebook een zogenaamde "gamechanger" kan zijn in de strijd tegen witwassen binnen het professionele voetbal.

In België werd het professioneel voetbal reeds in 2021 onderworpen aan de preventieve witwaswet.⁶ Het professioneel voetbal in België zit dus in een bevoorrechte positie om de impact van het AML Single Rulebook in te schatten. We kunnen in dit onderzoek dan ook niet anders dan te vertrekken van dit status quo en te analyseren wat het nieuwe AML Single Rulebook zal veranderen en toevoegen aan de huidige (Belgische) regelgeving.

In België werd de beslissing om het professionele voetbal te onderwerpen aan de preventieve witwaswet genomen naar aanleiding van het omkoop- en corruptieschandaal dat volgde uit Operatie Zero, in de media beter bekend als het dossier "Propere Handen". Toch werd ook in België de nood voor internationale samenwerking omtrent deze materie erkend.⁷ De internationale context van de professionele sportwereld en in het bijzonder het professionele voetbal zorgen ervoor dat een louter nationale aanpak zoals op dit moment het geval is in België, onvoldoende is om dit probleem efficiënt aan te pakken.

Zoals hoger aangehaald is het op Europees niveau ook vanuit de gedachte dat de verscheidene risicofactoren wel eens aanleiding zouden kunnen geven tot een schandaal dat de beslissing werd genomen om het professionele voetbal te onderwerpen aan het AML Single Rulebook.

Recente ontwikkelingen zoals het faillissement van voetbalclubs KV Oostende⁸ en KMSK Deinze⁹ drukken beleidsmakers immers met de neus op het feit dat zowel met betrekking tot het wetgevend kader op zich, als de praktische uitwerking ervan, nog veel tekortkomingen voorhanden zijn.

⁴ RENGERS M. en VAN DER POLL F., 'Rabobank weert clubs betaald voetbal als klant', *NRC* 19 augustus 2019, <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/08/19/rabobank-wantrouwt-eigenaren-voetbalclubs-a3970536>.

⁵ BOVÉ L., 'Voetbalclubs schieten nog tekort in strijd tegen witwassen', *De Tijd* 6 augustus 2022, <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/algemeen/voetbalclubs-schieten-nog-tekort-in-strijd-tegen-witwassen/10405929.html>.

⁶ BAKER MCKENZIE, 'Belgium: Implementation of the EU's 5th anti-money laundering directive (AMLD5)', *Lexology*, 6 augustus 2020, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?q=ba99d475-9d42-492a-b503-60bfde986cd7>.

⁷ Parlementaire Stukken KAMER 2019-20, nr. 55-1324/008, 10.

⁸ POLLIE J., 'Voetbalclub KV Oostende vraagt officieel faillissement aan: 'Doorstart in 4e provinciale of fusie'', *VRT NWS* 3 juni 2024, <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/06/03/voetbalclub-kv-oostende-vraagt-officieel-faillissement-aan-doo/>.

⁹ VERSTICHEL M., 'Sporteconoom over faillissement SK Deinze: 'Opnieuw noodlijdende club die slachtoffer wordt van buitenlandse investeerder'', *VRT NWS* 11 december 2024, <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/12/11/sporteconoom-trudo-dejonghe-over-faillissement-sk-deinze-opnie/>.

Het onderzoek is dus niet alleen theoretisch van belang, door het uiteenzetten van de reeds bestaande en de nieuwe regelgeving, maar biedt ook praktische waarde door de implementatie en naleving ervan, in een sector die de laatste tijd vaak in opspraak is gekomen, onder de loep te nemen.

1.2. Onderzoeksvraag en subonderzoeksvragen

De probleemstelling en de aanleiding tot dit onderzoek leiden tot volgende centrale onderzoeksvraag: "In hoeverre kan het AML Single Rulebook een effectieve 'gamechanger' zijn in de aanpak van witwassen binnen het professionele voetbal?".

Door een combinatie van juridische analyse, praktijkonderzoek en interviews met sleutelactoren uit de voetbalwereld wordt beoogd om een diepgaand inzicht te bieden in het potentieel maar ook in de beperkingen van het AML Single Rulebook en uiteindelijk een antwoord op de centrale onderzoeksvraag te formuleren. Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden moet er eerst naar een aantal subonderzoeksvragen gekeken worden.

Het onderzoek gaat van start met een blik te richten op de wereld van het professionele voetbal en de risico's te identificeren die deze sector kwetsbaar maken voor witwassen. Dit eerste deel zal zich laten leiden door de subonderzoeksvraag "Waarom komt het professioneel voetbal in het vizier van de nieuwe anti-witwasregelgeving?".

Vervolgens gaat het onderzoek verder met een bespreking van de Belgische regelgeving omtrent witwassen. Dit deel zal aan de hand van de volgende subonderzoeksvraag, "Hoe regelt de huidige regelgeving de strijd tegen het witwassen?", een stand van zaken schetsen. De Belgische preventieve witwaswet zal uitvoerig besproken worden waarnaast het strafrechtelijke kader kort geschetst zal worden. Tot slot wordt gekeken hoe deze twee luiken zich verhouden ten opzichte van elkaar.

Daarna zal het nieuwe AML Single Rulebook besproken worden aan de hand van de eerdere anti-witwasrichtlijnen. Dit deel gaat uit van een volgende subonderzoeksvraag: "Wat zijn de belangrijkste kenmerken van het AML Single Rulebook, en hoe verschilt het AML Single Rulebook van eerdere anti-witwasrichtlijnen?". Daarnaast zal er in dit deel de link tussen het AML Single Rulebook en het professioneel voetbal gemaakt worden door de subonderzoeksvraag "Welke specifieke maatregelen zijn er binnen het AML Single Rulebook die van toepassing zijn op het professioneel voetbal?".

Tot slot zal het gevoerde sociaalwetenschappelijk onderzoek geïntegreerd worden in de verschillende delen van het onderzoek en zal er een voorstel voor toekomstig beleid ontwikkeld worden aan de hand van de theoretische kennis die doorheen het onderzoek wordt uiteengezet en de praktische feedback hieromtrent die uit het sociaalwetenschappelijk onderzoek volgt. Het sociaalwetenschappelijk onderzoek bevat interviews met verschillende stakeholders uit het professionele voetbal aan de hand van twee subonderzoeksvragen "Wat leren de interviews met stakeholders ons over de impact van de huidige anti-witwasregelgeving en welke uitdagingen brengt het AML Single Rulebook met zich mee voor de implementatie ervan in de praktijk, in welke mate zijn voetbalclubs en andere betrokken

actoren binnen de industrie voorbereid op de naleving van het AML Single Rulebook?” en “Welke uitdagingen kunnen zich voordoen bij de implementatie van het AML Single Rulebook binnen de voetbalindustrie en wat zijn de mogelijke langetermijngevolgen van een effectieve implementatie van het AML Single Rulebook in het voetbal?”. Dit sociaalwetenschappelijk onderzoek bestaat uit een kwalitatief onderzoek van semigestructureerde diepte-interviews om een inzicht te krijgen in de persoonlijke belevingen en interpretaties van de respondenten. De respondenten bestaan uit de belangrijkste actoren van het professioneel voetbal die in aanraking komen met deze materie, meer bepaald gaat het om twee compliance-officers van twee verschillende Belgische professionele voetbalclubs, twee makelaars die actief zijn in de Belgische en Europese professionele voetbalwereld en de belangenvereniging van de professionele voetbalclubs in België.

1.3. Methodologie

Dit zal onderzocht worden door gebruik te maken van verschillende bronnen van informatie. Het beginpunt zal wetgeving zijn en specifiek de reeds bestaande Belgische preventieve witwaswet en het nieuwe AML Single Rulebook, bestaande uit onder andere een nieuwe verordening. Rechtspraak zal een minder grote rol spelen in dit onderzoek gezien het onderwerp zich niet leent tot een extensieve rechtspraakanalyse door het geringe aantal rechtszaken dat zich situeert in dit specifieke onderwerp. Rechtsleer zal daarentegen ook een belangrijke bron zijn samen met de eerdergenoemde beleidsdocumenten van onder andere de FATF. Tot slot zal het gevoerde sociaalwetenschappelijk onderzoek nog een belangrijke rol innemen.

Het eerste luik van de scriptie (Witwassen en het professioneel voetbal) zal dieper ingaan op de vraag waarom het professionele voetbal onderworpen wordt aan het regelgevend kader. Dit zal gebeuren door de structuur van het internationale professionele voetbal te schetsen en andere risicofactoren die het professioneel voetbal typeren te identificeren. Waarom wordt juist deze sector toegevoegd aan het toepassingsgebied?

Het tweede luik van de bijdrage (De huidige regelgeving in de strijd tegen het witwassen) beoogt de basisprincipes van de preventieve witwaswet (Wet van 18 september 2017)¹⁰ uiteen te zetten. Hierbij wordt stilgestaan bij de fundamenteën van het Belgische normatieve kader en hun nationale implementatie door in te gaan op het toepassingsgebied, zowel materieel als persoonlijk, de verplichtingen onder dit kader en de mogelijke sancties. Voorts zal er een zeer korte bijdrage over het strafrechtelijke kader opgenomen worden. Deze bijdrage zal louter een indicatie zijn van dit strafrechtelijk luik vanwege de lager uiteengezette beperkingen van dit onderzoek.

Het volgende deel (Het AML Single Rulebook en de verhouding met de huidige witwasregelgeving) gaat dieper in op de inhoudelijke aanpassingen en vernieuwingen van het AML Single Rulebook. Voortbouwend op de structuur van de Belgische preventieve

¹⁰ Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

witwaswetgeving wordt ten eerste stilgestaan bij het materieel toepassingsgebied van de nieuwe verordening. Ten tweede wordt er ingegaan op de (nieuwe) onderworpen entiteiten die de anti-witwasbepalingen moeten naleven. Deze entiteiten, die naar aanleiding van de hervorming dus ook verschillende actoren uit het professionele voetbal bevatten, spelen een prominente rol in het voorkomen van witwaspraktijken. Na de nieuwe meldingsplichtige entiteiten toe te lichten, wordt er dieper ingegaan op de inhoud van hun verplichtingen en welke rol zij spelen in de strijd tegen witwassen. Aan welke maatregelen kan het professioneel voetbal zich verwachten na de inwerkingtreding van het AML Single Rulebook?

Tot slot zal er een voorstel ontwikkeld worden waarin er gestreefd wordt naar een beleid dat een efficiënte en eenvoudige toepassing van de anti-witwasregelgeving mogelijk maakt. Het professionele voetbal is namelijk een specifieke sector die kampt met specifieke uitdagingen die zich niet lenen tot een algemene implementatie van dergelijke regelgeving.

Gedurende het onderzoek zal het theoretische kader dat doorheen het onderzoek beschreven en onderzocht wordt, gekoppeld worden aan de praktijk doormiddel van een analyse van interviews met verschillende stakeholders uit de sector. Tot slot zal er een conclusie geformuleerd worden waarin een antwoord op de centrale onderzoeksvraag wordt ontwikkeld.

1.4. Afbakening

Het onderzoek is onvermijdelijk onderworpen aan een aantal beperkingen. Het onderzoek is een masterscriptie om een masteropleiding in de rechten te voltooien maar is ten slotte ook maar een masterscriptie van één student. Dit onderzoek werd gedurende een beperkte tijdspanne van acht maanden gevoerd. Het sociaalwetenschappelijk onderzoek is dan ook beperkt in omvang gezien het tijdrovende karakter van dit type onderzoek. Het sociaalwetenschappelijk onderzoek geeft dus een indicatie van de praktische toepassing maar dient in geen geval veralgemeend te worden op de hele sector.

Het onderzoek kadert in het voltooien van een master in de rechten en zal dus geconcentreerd zijn op de juridische aspecten van dit thema. Binnen dit juridisch kader zal het onderzoek zich beperken tot het Europese professioneel voetbal gezien het toepassingsgebied van het AML Single Rulebook.

De regelgeving omtrent het witwassen viseert niet enkel de strijd tegen witwassen. In deze regelgeving wordt eveneens de financiering van terrorisme en het vermijden van het ontduiken van internationale sancties gevat. In deze scriptie ligt de nadruk echter op de strijd tegen het witwassen dus zal er steeds worden verwezen naar witwassen. De regelgeving is echter tenzij anders vermeld evenzeer toepasselijk op het bestrijden van terrorismefinanciering en de strijd tegen het ontduiken van internationale sancties.

Deze scriptie werd voltooid in mei 2025. Latere ontwikkelingen zijn niet in overweging genomen en alle websites en hyperlinks zijn voor het laatst bezocht op het moment van voltooiing van de masterscriptie. Ook de eventuele gevolgen die de zaak-Diarra op de internationale transfermarkt van het professionele voetbal kan hebben worden in dit

onderzoek niet overwogen wegens het voorlopig onzekere karakter van de gevolgen voor de sector.¹¹

¹¹ MAGNUS B., 'FIFA moet transferregels aanpassen na uitspraak Hof van Justitie in zaak-Diarra', *Juristenkrant* 23 oktober 2024, 5.

2. Witwassen en het professioneel voetbal

1. Voorheen werden de actoren uit het professionele voetbal niet aangemerkt als onderworpen entiteiten aan de preventieve witwasregels op Europees niveau. Zoals in de inleiding al werd aangehaald werden deze actoren door de Belgische wetgever al in 2021 toegevoegd aan het toepassingsgebied van de preventieve witwaswet. Het voorheen minimaal geharmoniseerde kader van de Europese Unie verplichte de lidstaten niet om deze actoren uit het professionele voetbal te onderwerpen aan dit kader. Het is echter kenmerkend aan de techniek van minimumharmonisatie dat lidstaten wel de mogelijkheid hebben om verder te gaan dan voor de minimum geharmoniseerde richtlijn noodzakelijk is. De Belgische wetgever besloot om van deze mogelijkheid gebruik te maken door het personele toepassingsgebied door middel van de Wet van 20 juli 2020 houdende dringende diverse fiscale en fraudebestrijding bepalingen¹² verder uit te breiden met voornoemde actoren. Toch werd het uit de Parlementaire Stukken duidelijk dat men erkende dat er voor een efficiënte aanpak een Europees of zelfs mondiaal initiatief vereist is.¹³

Het nieuwe AML Single Rulebook richt zijn pijlen nu wel op het professionele voetbal en dus is er nu ook op het niveau van de Europese Unie aandacht voor een geharmoniseerd kader voor het professionele voetbal en zijn rol in de strijd tegen het witwassen.

Maar van waar komt deze aandacht voor deze specifieke sector? Dit hoofdstuk zal beginnen met de structuur van het internationale voetballandschap te schetsen om zo te duiden waarom het professionele voetbal in het vizier van zowel de nationale als de Europese wetgevers komt.

2.1. Structuur van het voetballandschap

2. Het internationale voetbal is georganiseerd als een piramidevormige structuur. Aan de top van deze piramide staat de Fédération Internationale de Football Association (FIFA). De FIFA is het internationale regelgevend orgaan van het voetbal en heeft vijf doelstellingen die in artikel 2 van haar Statuten zijn opgenomen: (a) Het voetbal ontwikkelen en promoten; (b) internationale competities organiseren; (c) een regelgevend kader scheppen dat het voetbal en de omliggende activiteiten beheerst en deze regels afdwingen; (d) de verschillende associaties controleren; (e) ervoor zorgen dat voetbal voor iedereen toegankelijk is; (f) het ontwikkelen en promoten van vrouwenvoetbal en de aanwezigheid van vrouwen in het voetbal; (g) het promoten van integriteit, ethiek en fair play; en (h) het reguleren, ontwikkelen en promoten van alternatieve vormen van voetbal, zoals futsal, beach voetbal en voetbal esport competities.

De FIFA bestaat vervolgens uit zes regionale associaties. AFC voor Azië en Australië; CAF voor Afrika; CONCACAF voor Noord- en Centraal Amerika; CONMEBOL voor Zuid-Amerika; OFC voor Oceanië; en UEFA voor Europa. De Union of European Football Associations (UEFA) is de Europese voetbalassociatie en is veruit de rijkste en machtigste regionale associatie.

¹² Wet van 20 juli 2020 houdende dringende diverse fiscale en fraudebestrijding bepalingen, *BS* 5 augustus 2020.

¹³ Parlementaire Stukken KAMER 2019-20, nr. 55-1324/008, 10.

3. Op nationaal niveau zijn er de nationale voetbalassociaties die aangesloten zijn bij de FIFA en de regionale associatie waartoe zij geografisch gezien behoren (de UEFA dus voor Europese nationale voetbalassociaties). De Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB of RBFA, de Koninklijke Belgische voetbalbond maakt zelf uitsluitend nog gebruik van de tweede, Engelstalige afkorting) is de Belgische nationale voetbalassociatie waarbij alle Belgische professionele voetbalclubs aangesloten zijn. De KBVB is het hoogste regulerend en disciplinair orgaan binnen het Belgische voetbal. Zij moet zich echter wel schikken naar de regels die opgelegd zijn door de FIFA en de UEFA.

Vervolgens kan men in België ook nog een regionale opsplitsing maken door het Vlaamse Voetbal Vlaanderen en het Waalse Association des clubs francophones de football (ACFF) te onderscheiden. Deze twee regionale instanties zijn bevoegd voor het amateurvoetbal en het jeugdvoetbal.

Tot slot is er nog de Pro League. De Pro League is de organisatie van Belgische profclubs en fungeert als belangenbehartiger van de profclubs maar heeft geen regelgevende bevoegdheden zoals de eerder vermelde associaties. Zij werkt samen en pleegt overleg met de KBVB, Voetbal Vlaanderen en de ACFF over onder andere de organisatie van de competities en het jeugdvoetbal. De individuele clubs vormen uiteraard de bodem van deze piramide.

Schematisch gezien kan dit samengevat worden door onderstaande figuur.

2.2. Andere risicofactoren in het voetbal

4. Naast een specifieke en complexe structuur, zoals hierboven uiteengezet, zijn er nog verscheidene factoren die ertoe bijdragen dat de professionele sportwereld blootgesteld wordt aan risico's die aanleiding kunnen geven tot witwassen. Voetbal, als populairste sport ter wereld ontsnapt hier niet aan. Integendeel de groeiende commercialisering van het (professioneel) voetbal leidt ertoe dat de risico's op witwassen enkel maar toenemen. Dat het professioneel voetbal een sector is die aan bijzondere risico's wordt blootgesteld is al meermaals bevestigd door verschillende instanties.

2.2.1. Aandacht op Europees niveau

5. Op EU-niveau worden de aan sport verbonden risico's reeds lange tijd onderkend. In 2006 wordt het 'Arnaut Report' gepubliceerd, een initiatief van de toenmalige Britse minister voor sport tijdens het Brits voorzitterschap van de EU. Dit rapport vestigde de aandacht op de criminele aspecten rondom het voetbal en deed een reeks aanbevelingen om de organisatie en *governance* van het professioneel voetbal te verbeteren.¹⁴

In een resolutie van het Europees Parlement uit 2007 werden de uitgavenspiraal, salarisinflatie en de daaruit voortvloeiende financiële crises waarmee veel clubs worden geconfronteerd aangemerkt als oorzaken van criminele activiteiten in het professioneel voetbal.¹⁵ In diezelfde resolutie werd de nood aan transparantie expliciet opgenomen en gekoppeld aan de strijd tegen criminele activiteiten zoals het witwassen van geld.¹⁶

Eveneens in 2007 publiceerde de Europese Commissie het Witboek over Sport¹⁷. In dit Witboek erkende de Commissie dat de Europese anti-witwasmechanismen ook in de sportsector moeten worden toegepast.¹⁸ In dit witboek werd ook de rol van spelersmakelaars in het professioneel voetbal benoemd en werd er gewezen op de betrokkenheid van makelaars bij witwasoperaties¹⁹.

Als antwoord op dit Witboek publiceerde het Europees Parlement een Resolutie²⁰ waarin het wederom de nood aan transparantie bij de financiële transacties in het professioneel voetbal benadrukte.²¹ Ook in deze Resolutie werd de rol van spelersmakelaars in witwasoperaties erkend.²²

Vervolgens publiceerde het Europees Parlement een Resolutie over de rol van spelersmakelaars in de sport.²³ Deze Resolutie stelt dat spelersmakelaars een centrale plaats

¹⁴ ARNAUT J.L., Independent European Sport Review, 2006.

¹⁵ Resolutie van het Europees Parlement van 29 maart 2007 over de toekomst van het beroepsvoetbal in Europa, overweging S.

¹⁶ Resolutie van het Europees Parlement van 29 maart 2007 over de toekomst van het beroepsvoetbal in Europa, overwegingen 27 en 28.

¹⁷ EUROPESE COMMISSIE, Witboek over sport, 11 juli 2007, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0391>.

¹⁸ *Ibid.*, 17.

¹⁹ *Ibid.*, 16.

²⁰ Resolutie van het Europees Parlement van 8 mei 2008 over het witboek over sport, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008IP0198>.

²¹ *Ibid.*, overweging 10.

²² *Ibid.*, overweging 100.

²³ Resolutie van het Europees Parlement van 17 juni 2010 over spelersmakelaars in de sport, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010IP0233>.

innemen in de geldstromen die vaak niet transparant zijn en hen vatbaar maken voor illegale activiteiten. Daarnaast vestigt ze de aandacht op de inherente ondoorzichtigheid van transfersystemen, in het bijzonder in teamsporten, hetgeen illegale activiteiten in de hand werkt waarbij makelaars, maar ook clubs en spelers betrokken zijn.²⁴

In 2015 kwam er een Resolutie van het Europees Parlement ten gevolge van de arrestatie van 14 FIFA-bestuurders waarin de connectie tussen corruptie en witwassen benadrukt werd.²⁵

De Resolutie van het Europees Parlement van 2 februari 2017²⁶ legde andermaal de link tussen de stijgende bedragen die in de sportsector omgaan en de schandalen omtrent corruptie en witwassen.²⁷

In de risicobeoordeling op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering van 2019 besloot de Commissie dat: "De complexe organisatie van en het gebrek aan transparantie in het betaald voetbal hebben een gunstig klimaat geschapen voor het gebruik van illegale geldmiddelen. In de sport worden verdachte geldbedragen geïnvesteerd zonder duidelijk of verklaarbaar financieel rendement of gewin."²⁸ Daarnaast verduidelijkte de Commissie dat het de Lidstaten zijn die moeten nagaan welke actoren onder de verplichting tot het melden van verdachte transacties dienen te vallen en welke vereisten dienen te gelden voor de controle en registratie van de herkomst van rekeninghouders en de begunstigden van gelden.²⁹ De keuze van de Belgische wetgever om verschillende actoren uit het professioneel voetbal te onderwerpen aan de preventieve witwaswet was dus wel degelijk toegestaan aangezien de Commissie hier expliciet erkent dat de Lidstaten kunnen beslissen op wie deze verplichtingen van toepassing zijn. Een werkdocument voor het personeel dat als bijlage bij deze risicobeoordeling werd opgenomen kwalificeerde het risico op witwaspraktijken in verband met voetbal als 'aanzienlijk' en de kwetsbaarheid van de voetbalsector voor witwaspraktijken als 'matig aanzienlijk tot aanzienlijk'.³⁰

In een Resolutie van het Europees Parlement over het sportbeleid van de EU benadrukt het Parlement dat corruptie in de sport, die vaak in verband wordt gebracht met witwassen van geld en criminaliteit, alleen kan worden bestreden door transnationale samenwerking tussen alle belanghebbenden en autoriteiten.³¹

Dit toont aan dat de verschillende instellingen van de Europese Unie al lang bekend zijn met de risico's die inherent zijn aan het professioneel voetbal op vlak van witwassen. Toch heeft

²⁴ *Ibid.*, overwegingen 4 en 5.

²⁵ Resolutie van het Europees Parlement van 11 juni 2015 over recente onthullingen over corruptiezaken op hoog niveau bij de FIFA, 2015.

²⁶ Resolutie van het Europees Parlement van 2 februari 2017 over een geïntegreerde aanpak van het beleid voor de sport: goed bestuur, toegankelijkheid en integriteit, 2017.

²⁷ *Ibid.*, overweging S.

²⁸ EUROPESE COMMISSIE, Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de beoordeling van risico's op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering die van invloed zijn op de interne markt en verband houden met grensoverschrijdende activiteiten, 24 juli 2019, 6, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0370>.

²⁹ *Ibid.*, 22.

³⁰ EUROPESE COMMISSIE, "Commission Staff Working Document Accompanying the document Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the assessment of the risk of money laundering and terrorist financing affecting the internal market and relating to cross-border activities", 24 juli 2019, 237, 239, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019SC0650>.

³¹ Resolutie van het Europees Parlement van 23 november 2021 over het sportbeleid van de EU: beoordeling en mogelijke verdere stappen, overweging 34.

de EU in het verleden het professioneel voetbal niet onderworpen aan de preventieve witwasregels. Het was aan de Lidstaten om zelf te beoordelen welke actoren onderworpen werden aan de preventieve witwasregels. Voorts liet de EU ook ruimte aan het professioneel voetbal om zichzelf te reguleren mede op het vlak van witwasregulering.³²

2.2.2. Sectorspecifieke risico's

6. Aangezien voetbal de populairste sport ter wereld is, zijn er heel wat risico's die de voetbalwereld typeren. Uiteraard zijn de financiële motieven een aantrekkingsfactor maar opvallend genoeg zijn er ook niet financiële motieven die blijken bij te dragen aan de aantrekkingskracht van het professionele voetbal. Maatschappelijk aanzien, contacten met beroemdheden en het vooruitzicht om met gezagsdragers om te gaan kunnen ook criminele investeringen aantrekken.³³ Op het financiële vlak valt de impact van de COVID-19-pandemie ook niet te onderschatten. De COVID-periode zorgde er mede voor dat veel voetbalclubs op financieel vlak het water aan de lippen stond. Gevolg was dus dat deze clubs (wanhopig) naar extra financiering op zoek gingen. Ook het ontoereikende aantal opleidingen³⁴ en middelen dragen bij aan de zwakte van het professioneel voetbal op vlak van witwaspreventie. Hoewel er wel degelijk controles bestaan blijft het gebrek aan transparantie één van de belangrijkste problemen in deze sector.³⁵ Er werd ook andermaal erkend dat kwalijke praktijken in verband met makelaars en transfers van spelers geleid hebben tot witwassen, fraude en uitbuiting van minderjarigen.³⁶

Deze risicofactoren komen vooral tot uitwerking op de (internationale) transfermarkt. De transfermarkt en vooral de gelden die gespendeerd worden op de transfermarkt hebben te lijden onder een gebrek aan transparantie.³⁷ Een factor die regelmatig aangehaald wordt wanneer het over de transfermarkt gaat is de subjectieve waardering van deze markt. De waardering van spelers is een erg subjectief gegeven dat weliswaar beïnvloedt wordt door objectieve factoren zoals de resterende contractduur van de speler. Ook hier spelen de makelaars een belangrijke rol in het 'waarderen' van spelers zowel voor clubs als voor de spelers zelf.³⁸

Makelaars spelen een erg belangrijke rol op de transfermarkt in het professioneel voetbal. Vanwege de hoge bedragen die de transacties waarin zij tussenkomen typeren, zijn ook hier

³² APPERMONT N. en BULL W., *Professional Football and Anti-Money Laundering. Assessment of the Application of the Belgian Anti-Money Laundering Legal Framework to Professional Football*, Intersentia, 2023, 25.

³³ EUROPESE COMMISSIE, "Commission Staff Working Document Accompanying the document Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the assessment of the risk of money laundering and terrorist financing affecting the internal market and relating to cross-border activities", *supra* vn. 30, 235.

³⁴ Interview 1, A6; interview 2, A5; interview 3, A5.2; interview 4, A5; interview 5, A5.

³⁵ *Ibid*, 13.

³⁶ Resolutie van het Europees Parlement van 2 februari 2017 over een geïntegreerde aanpak van het beleid voor de sport: goed bestuur, toegankelijkheid en integriteit, 2017., overweging Z.

³⁷ DESMYTTERE F. en GOETGHEBUER J., 'De herziene preventieve antiwitwaswetgeving als instrument in de strijd tegen (ernstige) fiscale fraude. Partners against crime?', *AFT* /2021/2, (5) 33.

³⁸ ABRAHAMYAN L., 'Major International Competition Funding and Money Laundering Risks', *Eur. J. Sport Sci.* 2023/2/5, (20) 22.

een aantal witwasrisico's aanwezig.³⁹ Dit blijkt voorts ook uit de rol die makelaars speelden in het dossier 'Propere Handen'.⁴⁰

7. Er zijn veel verschillende manieren waarop sport gebruikt kan worden om geld wit te wassen maar globaal gezien zijn er zes activiteiten die met name kwetsbaar zijn en zich bijgevolg lenen tot het witwassen van geld: het gokken op en het afsluiten van weddenschappen gerelateerd aan sportactiviteiten (te denken valt aan het plaatsen van grote inzetten via online platformen); het transfereren van spelers (bijvoorbeeld doormiddel van het artificieel oppompen van een transferprijs); het verwerven van de eigendom over sportclubs (het investeren van illegale gelden bij clubs die in financiële moeilijkheden zitten); de ticketverkoop (vooral het doorverkopen van, met illegale gelden aangekochte, tickets)⁴¹; de verkoop van uitzendrechten (opnieuw doormiddel van het opblazen van de waarde van een mediacontract); en het afsluiten van sponsorovereenkomsten (bedrijven die als sponsor optreden met illegale gelden).⁴²

³⁹ Resolutie van het Europees Parlement van 17 juni 2010 over spelersmakelaars in de sport, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010IP0233>.

⁴⁰ AERTS B., 'Specialist sportrecht Dimitri Dedeker na de bulldozer over het voetbal. 'Afwachten of onderzoekers aantijgingen kunnen hardmaken'', Juristenkrant 2018/378, 8.

⁴¹ Activiteitenverslag CFI 2023, 25, https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2023_NL.pdf.

⁴² ABRAHAMYAN L., 'Major International Competition Funding and Money Laundering Risks', *Eur. J. Sport Sci.*, 2023/2/5, (20) 23.

3. De huidige regelgeving in de strijd tegen het witwassen

8. Witwassen is een term die, in het algemeen, handelingen omvat die ertoe strekken de criminele aard van een economisch voordeel te verdoezelen met als doel dit voordeel in de reguliere economie te injecteren.⁴³ Voor de definitie van witwassen in de huidige regelgeving wordt verwezen naar infra nr. 19 op Belgisch niveau en infra nr. 69 op Europees niveau.

De term witwassen vind zijn oorsprong in de jaren twintig van vorige eeuw waar maffiabaas Al Capone naar een manier zocht om zijn opbrengsten uit illegale drankenhandel ten tijde van de Amerikaanse drooglegging een legale herkomst te geven. Hij vond er niet beter op dan een aantal wasserettes op te kopen en via de (fictieve) opbrengsten zijn geld 'wit te wassen'.

9. Het witwassen kan klassiek gezien opgedeeld worden in drie fases. Tijdens de inbreng ('placement') wordt misdaadgeld in het financieel systeem geïnjecteerd. In een tweede fase, de circulatie ('layering') wordt de band tussen het geld en de herkomst van het geld verborgen. Ten slotte worden deze fondsen gebruikt om in de reguliere economie te investeren, de investering ('integration').⁴⁴

10. De strijd tegen het witwassen is een materie die historisch erg beïnvloed is door internationale en Europese regelgeving. De eerste aandacht kwam er in 1980 in een Aanbeveling van het Ministercomité aan de lidstaten van de Raad van Europa.⁴⁵ In 1990 kwam er het eerste internationale verdrag dat specifiek gericht was op de strijd tegen het witwassen.⁴⁶

Die internationale aandacht kwam er nadat de georganiseerde misdaad in de tweede helft van de 20ste eeuw meer en meer een internationaal karakter kreeg en de bijhorende geldstromen in het vizier kwamen van de autoriteiten.

De Europese en bijgevolg ook de Belgische regelgeving omtrent het witwassen van geld kan opgedeeld worden in twee luiken. Vooreerst is er het preventieve (administratiefrechtelijke) luik. Op Europees niveau was richtlijn 91/308/EEG⁴⁷, de eerste anti-witwasrichtlijn, het eerste regulerend document waarin het preventieve kader zijn oorsprong vond. Deze richtlijn werd omgezet naar Belgisch recht en op die manier ontstond de eerste Belgische wetgeving inzake het preventieve witwaskader, de wet van 11 januari 1993⁴⁸. Vanwege het immer veranderende karakter van (financiële) criminaliteit is dit normatief kader op ongeveer 30 jaar tijd een heel aantal keer gewijzigd. In 2001 werd de eerste anti-witwasrichtlijn een

⁴³ DESTERBECK F., *Het Misdrijf & Fiscale Fraude*, Intersentia, 2021, 61-62.

⁴⁴ DESTERBECK F., *Het Misdrijf & Fiscale Fraude*, Intersentia, 2021, 62.

⁴⁵ Aanbeveling R (80) van het Ministercomité aan de lidstaten van de Raad van Europa van 27 juni 1980 tegen de overdracht en de bewaring van kapitalen van misdadige oorsprong, www.conventions.coe.int.

⁴⁶ Overeenkomst van de Raad van Europa van 8 november 1990 inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagname en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven ('Verdrag van Straatsburg'), www.conventions.coe.int.

⁴⁷ Richtlijn 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld.

⁴⁸ Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, BS 9 februari 1993.

eerste keer aangevuld.⁴⁹ In 2005 werd de eerste anti-witwasrichtlijn vervangen door de derde anti-witwasrichtlijn⁵⁰, die op zijn beurt dan weer vervangen werd in 2015 door de vierde anti-witwasrichtlijn⁵¹. Het is echter deze vierde anti-witwasrichtlijn die zowel op Europees als op nationaal niveau tot volledig nieuwe instrumenten leidde en die de basis vormde van de preventieve witwaswetgeving zoals we die vandaag kennen.⁵² De omzetting van deze vierde anti-witwasrichtlijn moest tegen 26 juni 2017 door de lidstaten volbracht zijn maar verliep echter relatief stroef.⁵³ De vierde anti-witwasrichtlijn werd aangevuld door de vijfde anti-witwasrichtlijn⁵⁴ in 2018.

11. De regelgeving inzake de strijd tegen het witwassen concentreerde zich voorheen echter voornamelijk op de financiële sector. Van het professionele voetbal was er nog geen sprake in de eerste regelgevende documenten in de strijd tegen het witwassen. De vijfde anti-witwasrichtlijn⁵⁵ breidde het toepassingsgebied uit naar sectoren die niet tot de 'klassieke financiële sector' behoren zoals de aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta, de aanbieders van bewaarportemonnees en de kunstsector indien de transactie een waarde heeft die 10.000 euro overstijgt.⁵⁶ Daarnaast werd aan de bepaling van de auditors, externe accountants en belastingadviseurs ook "iedere persoon die zich ertoe verbindt als voornaamste bedrijfs- of beroepsactiviteit, rechtstreeks of via andere met hem gelieerde personen materiële hulp, bijstand of advies op belastinggebied te verlenen" toegevoegd⁵⁷ en werden vastgoedmakelaars eveneens onderworpen entiteiten "wanneer zij optreden als tussenpersoon bij de verhuur van onroerend goed, maar alleen met betrekking tot transacties waarvoor de maandelijkse huurprijs 10 000 EUR of meer bedraagt"⁵⁸, naast de toevoeging van een aantal sectoren aan het toepassingsgebied werd het

⁴⁹ Richtlijn 2001/97/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2001 tot wijziging van Richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld.

⁵⁰ Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

⁵¹ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie.

⁵² DESMYTTERE F. en GOETGHEBUER J., 'De herziene preventieve antiwitwaswetgeving als instrument in de strijd tegen (ernstige) fiscale fraude. Partners against crime?', *AFT* /2021/2, 7.

⁵³ T., WAHL, EU Member States Reluctant to Transpose 4th Anti-Money Laundering Directive, *Eucrim*, 20 oktober 2018,

<https://eucrim.eu/news/eu-member-states-reluctant-transpose-4th-anti-money-laundering-directive/>;

T., WAHL, Further Infringement Proceedings for Non-Transposition of 4th AML Directive, 16 January 2019,

<https://eucrim.eu/news/further-infringement-proceedings-non-transposition-4th-aml-directive/>;

T., WAHL, New Infringements Proceedings for Incorrect Transposition of 4th AML Directive, 19 April 2019,

<https://eucrim.eu/news/new-infringements-proceedings-incorrect-transposition-4th-aml-directive/>.

⁵⁴ Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU.

⁵⁵ Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU.

⁵⁶ Art. 1, 1), c) Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU.

⁵⁷ Art. 1, 1), a) Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU.

⁵⁸ Art. 1, 1), b) Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU.

toepassingsgebied voor een aantal reeds onderworpen entiteiten dus uitgebreid. Daarnaast was er eveneens een uitbreiding van de maatregelen ter bevordering van de transparantie.⁵⁹ Echter was er ook in deze vijfde anti-witwasrichtlijn nog geen aandacht voor het professioneel voetbal.

12. Naast deze vijfde anti-witwasrichtlijn werd in 2018 eveneens richtlijn 2018/1673⁶⁰ aangenomen waarin er een uniforme (strafrechtelijke) definitie van witwassen werd vastgelegd.⁶¹ Het is overigens deze definitie die in het AML Single Rulebook wordt aangemerkt als de definitie van witwassen (infra nr. 69). Op 24 juli 2019 publiceerde de Europese Commissie een mededeling samen met vier rapporten waarin de risico's van witwassen en de uitvoering van het EU-kader ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering werden beoordeeld.⁶² Het pakket was enerzijds bedoeld om Europese en nationale instanties te ondersteunen in de bestrijding van de risico's van witwassen. Anderzijds droeg het ook bij aan het debat over mogelijke toekomstige beleidsmaatregelen om de anti-witwasregelgeving van de EU verder aan te scherpen.⁶³ In de verslagen werd benadrukt dat de maatregelen uit de vierde en vijfde anti-witwasrichtlijnen volledig moeten worden uitgevoerd, maar ook dat een aantal structurele tekortkomingen in de uitvoering van de EU-regels tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme nog moeten worden aangepakt.⁶⁴

13. Aan deze uitgebreide lijst van wijzigingen wordt er nu dus nog een extra hoofdstuk gebreed met het AML Single Rulebook dat bestaat uit vier wetgevende documenten.⁶⁵ Een verordening die de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AMLA)⁶⁶ opricht⁶⁷, de nieuwe anti-witwasverordening⁶⁸, de zesde anti-witwasrichtlijn⁶⁹ en

⁵⁹ T., WAHL, 5th Anti-Money Laundering Directive, 20 October 2018, <https://eucrim.eu/news/5th-anti-money-laundering-directive/>.

⁶⁰ Richtlijn (EU) 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld.

⁶¹ T., WAHL, New Directive on Criminalisation of Money Laundering, 16 January 2019, <https://eucrim.eu/news/new-directive-criminalisation-money-laundering/>.

⁶² T., WAHL, 2019 Risk Assessment Report on Money Laundering, 10 September 2019, <https://eucrim.eu/news/2019-risk-assessment-report-money-laundering/>.

⁶³ T., WAHL, Commission: Better Implementation of the EU's AML Framework Needed, 10 September 2019, <https://eucrim.eu/news/commission-better-implementation-of-the-eus-aml-framework-needed/>.

⁶⁴ EUROPESE COMMISSIE, Fight against money laundering and terrorist financing: Commission assesses risks and calls for better implementation of the rules, 24 juli 2019, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/ip_19_4452/IP_19_4452_EN.pdf.

⁶⁵ T., WAHL, Comprehensive AML/CFT Reform Finalised, 18 July 2024, <https://eucrim.eu/news/comprehensive-aml-cft-reform-finalised/>.

⁶⁶ T., WAHL, Tasks, Powers and Structures of the New EU Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism (AMLA), 18 July 2024, <https://eucrim.eu/news/tasks-powers-and-structures-of-aml/>.

⁶⁷ Verordening (EU) 2024/1620 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot oprichting van de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010 en (EU) nr. 1095/2010.

⁶⁸ Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

⁶⁹ Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849;

T., WAHL, New Anti-Money Laundering Directive (AMLD 6), Eucrim, 18 juli 2024,

een richtlijn die de toegang van bevoegde autoriteiten tot centrale registers van bankrekeningen regelt⁷⁰.

14. De regelgeving inzake witwassen is zoals hierboven beschreven werd al meermaals aan wijzigingen onderworpen geweest. Deze wijzigingen kwamen vaak tot stand door de aanbevelingen van de Financial Action Task Force (FATF) te volgen.

De FATF is een intergouvernementele organisatie die in 1989 werd opgericht en gevestigd is in Parijs. Ze leidt de wereldwijde actie om het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en proliferatie van massavernietigingswapens aan te pakken; onderzoekt hoe geld wordt witgewassen en terrorisme wordt gefinancierd; promoot wereldwijde normen om de risico's te beperken; en beoordeelt of landen doeltreffende maatregelen nemen. De FATF kan gezien worden als de wereldwijde waakhond voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Ze stelt internationale normen op om deze illegale activiteiten en de schade die ze aanrichten aan de maatschappij te voorkomen. Als beleidsvormende instantie werkt de FATF aan het genereren van de nodige politieke wil om nationale wetgevende en regelgevende hervormingen op deze gebieden tot stand te brengen.⁷¹

15. Op dit moment wordt het preventieve kader in de Belgische regelgeving beheerst door de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna: preventieve witwaswet)⁷².

Dit preventieve kader bedeeft eigenlijk publiekrechtelijke taken aan private actoren. De preventie, detectie en notificatie van een (mogelijks) misdrijf wordt door dit kader toevertrouwd aan private actoren zoals bijvoorbeeld banken en dus ook professionele voetbalclubs.

16. Daarnaast is er het repressieve (strafrechtelijke) luik (infra 3.2.) dat terug te vinden is in artikel 505 van het Strafwetboek. Dit repressieve luik is zoals bij andere misdrijven in handen van de gerechtelijke autoriteiten.

3.1. Het preventieve luik: de Wet van 18 september 2017

17. De Wet van 18 september 2017 is een omzetting van de vierde anti-witwasrichtlijn. Deze omzetting diende te gebeuren tegen 26 juni 2017 maar de Belgische Wetgever slaagde hier pas op 20 juli 2017 in waarna publicatie in het Belgisch Staatsblad volgde op 6 oktober van dat jaar. Op dat moment was er van het professioneel voetbal echter nog geen sprake in de preventieve witwaswet. De wet is een vervanging van de eerdere anti-witwaswet van 11

<https://eucrim.eu/news/eca-eu-poorly-addresses-money-laundering-and-terrorist-financing/>.

⁷⁰ Richtlijn (EU) 2024/1654 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1153 wat betreft de toegang van bevoegde autoriteiten tot centrale registers van bankrekeningen via het koppelingssysteem en technische maatregelen om het gebruik van transactiegegevens te vergemakkelijken.

⁷¹ <https://www.fatf-gafi.org/en/the-fatf.html>.

⁷² Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

januari 1993.⁷³ De Wet van 20 juli 2020 houdende dringende diverse fiscale en fraudebestrijding bepalingen⁷⁴ voegde verschillende actoren toe aan het toepassingsgebied van de preventieve witwaswet. Deze wet was een omzetting van de vijfde anti-witwasrichtlijn⁷⁵ maar ging verder dan deze richtlijn en voegde ook diverse actoren uit het professioneel voetbal toe aan het toepassingsgebied. De nasleep van “Operatie Zero”, beter bekend als “Operatie Propere Handen” gaf allicht de doorslag om deze sector te onderwerpen aan de anti-witwasregels van de preventieve witwaswet.

3.1.1. Toepassingsgebied

18. Onderscheid dient gemaakt te worden tussen het materiële en het personele toepassingsgebied.

3.1.1.1. Materieel toepassingsgebied

19. De preventieve witwaswet bevat in Boek I, Titel I de definities voor de belangrijkste begrippen. De definitie van witwassen bepaald het materiële toepassingsgebied en is zeer gelijkaardig aan deze uit artikel 505 SW. Het witwassen van geld wordt gedefinieerd als: “de omzetting of overdracht van geld of andere goederen, wetende dat deze zijn verworven uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit, met het oogmerk de illegale herkomst ervan te verhelen of te verhullen of een persoon die bij een dergelijke activiteit is betrokken, te helpen aan de juridische gevolgen van zijn daden te ontkomen; het verhelen of verhullen van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing, rechten op of de eigendom van geld of goederen, wetende dat deze verworven zijn uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit; de verwerving, het bezit of het gebruik van geld of goederen, wetende, op het tijdstip van ontvangst, dat deze voorwerpen zijn verworven uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit; of deelneming aan, medeplichtigheid aan, poging tot, hulp aan, aanzetten tot, vergemakkelijken van, of het geven van raad met het oog op het begaan van één van de voorgaande daden.”⁷⁶ Uit deze definitie volgt dat het dus vereist is dat fondsen voort komen uit een criminele activiteit om van witwassen te kunnen spreken. Een lijst met handelingen die een criminele activiteit uitmaken is terug te vinden in artikel 4, 23° van de preventieve witwaswet. In deze definitie kan men ook het materiële en het morele element onderscheiden dat evenzeer aanwezig is bij de strafrechtelijke definitie (infra nr. 58).

⁷³ Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, *BS* 9 februari 1993.

⁷⁴ Wet van 20 juli 2020 houdende dringende diverse fiscale en fraudebestrijding bepalingen, *BS* 5 augustus 2020.

⁷⁵ Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU.

⁷⁶ Art. 2 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

3.1.1.2. Personeel toepassingsgebied

20. Initieel werden enkel financiële instellingen gevisieerd door het personele toepassingsgebied, gaandeweg is het toepassingsgebied echter fors uitgebreid. In artikel 5 van de preventieve witwaswet worden de onderworpen entiteiten opgesomd. Deze bakenen het personele toepassingsgebied af.
21. Afgaande van de jaarverslagen van de CFI wordt duidelijk dat de financiële instellingen veruit de belangrijkste zijn van de opgesomde entiteiten, kijkend naar het aantal meldingen dat uitgaat van deze sector (enkel de krediet- en betalingsinstellingen samen waren in 2023 al goed voor 82,4% van alle meldingen van dat jaar).⁷⁷ Echter nam de CFI het voetbal als techniek voor het witwassen van geld wel op in haar Vademecum waarin zij trends identificeert omtrent het witwassen van geld.⁷⁸
22. Van bijzonder belang voor dit onderzoek is dat in artikel 5, §1, 31° /3 de professionele topvoetbalclubs worden opgenomen als onderworpen entiteiten. Ook de onderworpen entiteiten worden gedefinieerd. De voetbalclubs die onderworpen entiteiten zijn in de zin van de preventieve witwaswet zijn de 'professionele topvoetbalclubs'. Deze definitie omvat 'elke in België gevestigde onderneming die een professionele voetbalclub bezit of beheert waarvan ten minste één ploeg in het (de) kampioenschap(pen) van het hoogste niveau van de competitie in België speelt'.⁷⁹ Uit deze definitie volgt dus dat niet elke profclub noodzakelijkerwijze een onderworpen entiteit is. De definitie omvat enkel de profclubs waarvan één van de ploegen op het hoogste niveau actief zijn. De parlementaire voorbereidingen van de Wet van 20 juli 2020 verduidelijken echter dat enkel de clubs uit 1A (het hoogste profniveau) en 1B (het tweede profniveau) onder het toepassingsgebied vallen.⁸⁰

De voetbalclubs die onder de preventieve witwaswet vallen, moeten zich registreren bij de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie. Deze registratie is geen voorwaarde om onderworpen te zijn aan de preventieve witwaswet maar is een formaliteit die volbracht moet worden wanneer een voetbalclub onderworpen is aan de preventieve witwaswet.⁸¹ De Koninklijke Belgische Voetbalbond bezorgt jaarlijks een lijst van ondernemingen die de kosten dragen of de opbrengsten boeken met betrekking tot de voetbalactiviteiten van de professionele voetbalclubs aan de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. In een Koninklijk Besluit worden er tien relevante activiteiten aangemerkt die kunnen wijzen op het uitoefenen van voetbalactiviteiten waaronder het dragen van de loonkosten, het opstrijken van inkomsten uit de kaartverkoop en het

⁷⁷ Activiteitenverslag CFI 2023, 37,

https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2023_NL.pdf.

⁷⁸ VADEMECUM Typologieën van schema's voor het witwassen van geld vastgesteld door de CFI, 2024, 56-57, https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Vademecum_witwassen_van_geld.pdf.

⁷⁹ Art. 4, 43° Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

⁸⁰ Parlementaire Stukken KAMER 2019-20, nr. 1324/007, 10 en Parlementaire Stukken KAMER 2019-20, nr. 1324/008, 8.

⁸¹ HOLZAPFEL D., 'L'Art et le Football Participent Désormais à la Prévention Contre le Blanchiment de Capitaux et le Financement du Terrorisme' in LEROY A. (ed.), *L'entreprise face au risque pénal*, Larcier, 2021, 82.

operationele beheer van de club.⁸² In de praktijk zal de registratie dus gebeuren door de KBVB maar desondanks moeten ondernemingen zichzelf laten registreren indien zij niet door de KBVB geregistreerd zijn maar wel één of meerdere voetbalactiviteiten uitoefenen bij een professionele voetbalclub.

23. Ook de sportmakelaars in de voetbalsector zijn volgens de preventieve anti-witwaswet onderworpen entiteiten.⁸³ België zou echter België niet zijn mocht de staatsstructuur niet voor obstakels zorgen. De activiteiten van de (voetbal)makelaars worden geregeld door de gewesten aangezien de private arbeidsbemiddeling tot de bevoegdheid van de gewesten behoort.⁸⁴ Een gevolg hiervan is dat makelaars in België verschillende licenties nodig hebben om in de verschillende gewesten actief te mogen zijn, een situatie die vooral op het vlak van makelaars in de professionele sport de wenkbrauwen doet fronsen.⁸⁵

De sportmakelaars in de voetbalsector werden pas onderworpen entiteiten van het moment dat er een samenwerkingsakkoord met de betrokken gewesten werd afgesloten⁸⁶, tot op heden is dit niet het geval en dus zijn sportmakelaars in de praktijk nog geen onderworpen entiteiten.

Een volgende definitie die van belang is voor dit onderzoek is de definitie van een sportmakelaar in de voetbalsector. Een sportmakelaar in de voetbalsector wordt gedefinieerd als 'elke in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die in de voetbalsector particuliere arbeidsbemiddeling verricht voor potentiële betaalde sporters of voor rekening van werkgevers met het oog op het sluiten van een arbeidsovereenkomst voor betaalde sporters en waarvan de activiteit wordt geregeld door het decreet van het Vlaamse Gewest van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling, de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 14 juli 2011 betreffende het gemengd beheer van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of het decreet van het Waalse Gewest van 3 april 2009 betreffende de registratie en de erkenning van de arbeidsbemiddelingsbureaus'.⁸⁷ Onder het begrip 'arbeidsbemiddeling' wordt het geheel van diensten uitgeoefend door een tussenpersoon verstaan, die zijn gericht op (i) het bijstaan van werknemers bij het zoeken van een nieuwe tewerkstelling, (ii) het bijstaan van werkgevers bij het zoeken naar geschikte werknemers of (iii) het in dienst nemen van werknemers om hen ter beschikking te stellen met het oog op de uitvoering van een tijdelijke arbeid ten behoeve van gebruikers.⁸⁸ Onder dit begrip vallen dus zowel makelaars die actief zijn voor spelers als makelaars die actief zijn voor de clubs.

⁸² Koninklijk Besluit van 23 december 2021 aangaande de registratie van de professionele topvoetbalclubs, door de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.

⁸³ Art. 5, §1, 31°/4 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

⁸⁴ Decr.VI. 10 december 2010, BS 29 december 2010; Ord.Br. 14 juli 2011, BS 10 augustus 2011 of Decr.W. 3 april 2009, BS 5 mei 2009.

⁸⁵ Interview 1, A24.

⁸⁶ Art. 173, Wet van 20 juli 2020 houdende dringende diverse fiscale en fraudebestrijding bepalingen, BS 5 augustus 2020.

⁸⁷ Art. 4, 44° Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

⁸⁸ Art. 3, 2°, Decr.VI. 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling, BS 29 december 2010.

Ook de sportmakelaars die onderworpen zijn aan de preventieve witwaswet dienen zich te registreren bij de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie. Opnieuw kan hier dezelfde opmerking gemaakt worden als bij de registratie van de voetbalclubs namelijk dat deze geen voorwaarde is om onderworpen te zijn aan de preventieve witwaswet maar zoals supra aangehaald is de toepassing van de preventieve witwaswet dode letter in de praktijk wegens gebrek aan een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten.

24. Als laatste actor uit het professioneel voetbal is ook de VZW Koninklijke Belgische Voetbalbond opgenomen als onderworpen entiteit.⁸⁹ Aangezien deze instelling uniek is behoeft deze geen verdere toelichting.
25. De Pro League, de belangenvereniging van het Belgische profvoetbal is niet opgenomen als onderworpen entiteit.
26. Voor het personeel toepassingsgebied is het nog van belang om te vermelden dat de preventieve witwaswet enkel van toepassing is op de entiteiten die handelen in het kader van hun beroepsactiviteit. Wanneer deze entiteiten zouden handelen in het kader van hun privéleven, is de wet niet van toepassing. Handelingen van rechtspersonen worden altijd beschouwd als beroepsactiviteiten en zijn bijgevolg ook altijd onderworpen aan de bepalingen van de wet.⁹⁰
27. Deze toepassing van anti-witwasregelgeving op de professionele voetbalsector is uniek in Europa, enkel Bulgarije deed dit eveneens, en kwam tot stand in de nasleep van de 'propere handen-affaire' die een schokgolf door het Belgische voetbal liet razen. Onderworpenheid aan de preventieve witwaswet brengt echter ingrijpende verplichtingen met zich mee voor de actoren uit het professioneel voetbal.

3.1.2. Verplichtingen uit de Wet van 18 september 2017

28. De verplichtingen uit de preventieve witwaswet kunnen onderverdeeld worden in vier categorieën. Ten eerste de structurele verplichtingen die ervoor moeten zorgen dat de entiteit een passende organisatie heeft. Ten tweede de verplichting om de risico's op witwassen en financiering van terrorisme waarmee de entiteit wordt geconfronteerd, in kaart te brengen (de zogeheten verplichting tot algemene risicobeoordeling). Ten derde de due diligence-verplichtingen, die meer operationeel van aard zijn en ervoor te zorgen dat de rapporterende entiteit een goede kennis heeft van haar cliënt, de geplande transactie en de

⁸⁹ Art. 5, §1, 31°/5 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

⁹⁰ GOYVAERTS G. en SEYNAEVE V., 'De wet van 18 september 2017' in TIBERGHIE A. (ed.) *Handboek voor Fiscaal Recht*, Wolters Kluwer 2024, (3041) 3044.

herkomst van de fondsen (de zogeheten KYC-assessment). En ten vierde het melden van verdachte transacties aan de CFI.⁹¹

3.1.2.1. Structurele verplichtingen

29. De structurele verplichtingen houden verplichtingen inzake organisatie en interne controle in.⁹² Deze verplichtingen gelden in principe voor alle onderworpen entiteiten ongeacht de sector waarin zij actief is. Men kan echter moeilijk verlangen van een sportmakelaar (indien zij ooit onderworpen entiteiten worden) dat deze dezelfde structurele maatregelen treft als een kredietinstelling vandaar ook de toevoeging van een proportionaliteitscriterium aan deze verplichting uit artikel 8 van de preventieve witwaswet: "ontwikkelen en toepassen van doeltreffende gedragslijnen, procedures en interne controlemaatregelen *die evenredig zijn met hun aard en omvang*". Deze evenredigheidsvereiste werd trouwens door het Europees Hof van Justitie expliciet erkend.⁹³
30. Daarnaast dienen de onderworpen entiteiten die rechtspersonen zijn, onder de leden van hun wettelijk bestuursorgaan of, in voorkomend geval, van hun effectieve leiding, een verantwoordelijke persoon, op het hoogste niveau, aan te wijzen om te waken over de toepassing en de naleving van de wettelijke bepalingen van anti witwasregelgeving. Het is dus vereist dat één lid van bijvoorbeeld de raad van bestuur van een voetbalclub minstens op de hoogte is van de anti-witwasregelgeving. Geen onbelangrijke toevoeging voor voetbalmakelaars is dat indien de onderworpen entiteit een natuurlijke persoon is, deze persoon zelf deze verantwoordelijkheid draagt.⁹⁴ Voor voetbalclubs zal dit in de praktijk iemand uit de raad van bestuur zijn.
31. Tot slot dienen de onderworpen entiteiten een zogeheten "Anti-Money Laundering Compliance Officer" (AMLCO) aan te duiden. Deze AMLCO is belast met het toezicht op de tenuitvoerlegging van concrete organisatorische maatregelen hierboven bedoeld, met de analyse van de atypische verrichtingen en met de opstelling van de desbetreffende schriftelijke verslagen, en indien nodig met het verrichten van meldingen aan de CFI. Deze personen zorgen bovendien voor de sensibilisering en de opleiding van het personeel omtrent deze materie.⁹⁵

De maatregelen voor de opleiding en de sensibilisering van het personeel houden in dat de werknemers en vertegenwoordigers informatie ontvangen die hen in staat stelt om de verrichtingen en de feiten te onderkennen die verband kunnen houden met het witwassen van geld of met financiering van terrorisme, en om hen te leren hoe in dergelijke gevallen moet worden gehandeld. De informatieverstrekking richt zich in het bijzonder tot de

⁹¹ HOLZAPFEL D., 'L'Art et le Football Participant Désormais à la Prévention Contre le Blanchiment de Capitaux et le Financement du Terrorisme' in LEROY A. (ed.), *L'entreprise face au risque pénal*, Larcier, 2021, 84.

⁹² Interview 5, A9.

⁹³ HvJ 25 april 2013, ECLI:EU:C:2013:270, 'Jyske Bank Gibraltar Ltd', r.o. 69 e.v.

⁹⁴ Art. 9, §1, lid 2 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

⁹⁵ Art. 9, §2 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017; interview 5, A1.

werknemers en vertegenwoordigers die daadwerkelijk in aanraking komen met cliënten waar er vragen over het witwassen van geld en de financiering van terrorisme kunnen worden gesteld.⁹⁶

32. Een reglement van de FOD Economie, goedgekeurd per KB van 20 maart 2023, voert een vermoeden van naleving van deze verplichtingen in bij het gebruik van de tools ter beschikking gesteld aan topvoetbalclubs door de FOD Economie.⁹⁷
33. Deze structurele verplichtingen brengen voor voetbalclubs een belangrijke organisatorische impact teweeg.⁹⁸ Te denken valt onder meer aan het (voltijds) in dienst nemen van een AMLCO. Dit kwam tijdens het gevoerde sociaalwetenschappelijk onderzoek ook naar boven. Een opvallende vaststelling bij de implementatie van de anti-witwasregelgeving is het, op het eerste zicht, gebrek aan transparantie bij de Belgische voetbalclubs inzake AML-compliance en de structurele verplichtingen die dit met zich meebrengt. Een zoektocht op de clubwebsites van de Belgische professionele voetbalclubs leert ons dat amper 2 clubs een AML- of Compliance-Officer duidelijk aanduiden op hun website (Club Brugge en Union saint-gilloise). Enkel Club Brugge heeft een AML-policy die publiekelijk raadpleegbaar is via de website.⁹⁹

De RBFA schreef in haar Good Governance Report van 2021 dat haar medewerkers een opleiding gekregen hebben van de Compliance Officer waarin de rol die zij spelen onder de preventieve witwaswet verduidelijkt werd.¹⁰⁰

In hetzelfde rapport verklaarde de RBFA dat zij ook een beleid opgesteld hadden met betrekking tot haar verplichtingen op het gebied van witwaspraktijken, er werd vermeld dat potentiële sponsors een screening ondergaan.¹⁰¹

3.1.2.2. Verplichting tot algemene risicobeoordeling

34. Onder de preventieve witwaswet moeten de onderworpen entiteiten een risico gebaseerde benadering gebruiken in de toepassing van de preventieve maatregelen.¹⁰² Deze maatregelen bestaan uit een algemene risicobeoordeling omtrent het witwasrisico waarbij er rekening wordt gehouden met de sector waarin de onderworpen entiteit actief is en het bijhorende cliënteel.¹⁰³ De onderworpen entiteiten dienen passende maatregelen te nemen

⁹⁶ Art. 9 Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs; interview 3, A8.1 en A8.2.

⁹⁷ Art. 2, lid 2 Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

⁹⁸ HOUBEN R., DE GEZELLE A., VERHEES A. e.a., 'Het Belgische profvoetbal aan anti-witwasnormering onderworpen – Een kritische analyse in context', RW /2022/21, (811) 812.

⁹⁹ Anti-Witwas Policy – Club Brugge

file:///C:/Users/verhe/OneDrive/Bureaublad/club_brugge_anti-witwas_policy_nl_v1.0.pdf

¹⁰⁰ RBFA, Good Governance Annual Report, 2021, 14,

https://belgianfootball.s3.eu-central-1.amazonaws.com/s3fs-public/rbfa/docs/pdf/goodgovernance/RBFA_GOOD_GOVERNANCERAPPORT_2022_N.pdf.

¹⁰¹ *Ibid.*, 25.

¹⁰² Art. 7 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

¹⁰³ Art. 16, 17 en 18 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

voor het identificeren en beoordelen van de risico's waaraan ze zijn blootgesteld, met name rekening houdend met de kenmerken van hun cliënten, producten, diensten of verrichtingen die ze aanbieden, de betrokken landen of geografische gebieden, en de leveringskanalen waarop een beroep wordt gedaan. Ook voor de algemene risicobeoordeling is opnieuw hetzelfde proportionaliteitscriterium als bij de structurele verplichtingen gebruikt om onevenredige lasten te voorkomen (art. 16, lid 1, preventieve witwaswet).¹⁰⁴

35. Bij het uitvoeren van deze algemene risicobeoordeling dienen de onderworpen entiteiten rekening te houden met de variabelen vermeld in bijlage I van de preventieve witwaswet. Deze variabelen zijn het doel van een rekening of een relatie; de omvang van de activa die door een cliënt worden gedeponereerd of de omvang van de gesloten verrichtingen; en de regelmaat of de duur van de zakelijke relatie.¹⁰⁵ Eveneens moeten zij rekening houden met de in bijlage III van de preventieve witwaswet vermelde factoren die wijzen op een potentieel hoger risico. Deze factoren zijn opgedeeld in cliëntgebonden risicofactoren; risicofactoren verbonden aan producten, diensten, verrichtingen of leveringskanalen; en geografische risicofactoren.

De cliëntgebonden risicofactoren zijn de volgende: de zakelijke relatie vindt plaats in ongebruikelijke omstandigheden; de cliënten zijn inwoner van geografische gebieden met een hoog risico bedoeld onder de geografische risicofactoren; rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor het aanhouden van persoonlijke activa; vennootschappen met gevolmachtigde aandeelhouders ("shareholders") of met aandelen aan toonder; bedrijven waar veel geldverkeer in contanten plaatsvindt; en de eigendomsstructuur van de vennootschap lijkt ongebruikelijk of buitensporig complex gezien de aard van de vennootschapsactiviteit.

De risicofactoren verbonden aan producten, diensten, verrichtingen of leveringskanalen zijn: private banking; producten of verrichtingen die anonimiteit bevorderen; zakelijke relaties op afstand of verrichtingen op afstand, zonder sommige garanties, zoals elektronische handtekeningen; betalingen die worden ontvangen van onbekende of niet-verbonden derden; nieuwe producten en nieuwe zakelijke praktijken, daaronder begrepen nieuwe leveringsmechanismen, en het gebruik van nieuwe of in ontwikkeling zijnde technologieën voor zowel nieuwe als reeds bestaande producten.

De geografische risicofactoren zijn: landen die op basis van geloofwaardige bronnen zoals wederzijdse beoordelingen, gedetailleerde evaluatierapporten, of gepubliceerde follow-uprapporten, worden aangemerkt als een land zonder effectieve WG/FT-systemen; landen die volgens geloofwaardige bronnen significante niveaus van corruptie of andere criminele activiteit hebben; landen waarvoor sancties, embargo's of soortgelijke maatregelen gelden die bijvoorbeeld door de Europese Unie of de Verenigde Naties zijn uitgevaardigd; landen die financiering of ondersteuning verschaffen voor terroristische activiteiten, of op het grondgebied waarvan als terroristisch aangemerkte organisaties actief zijn.

¹⁰⁴ Art. 16, lid 1 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

¹⁰⁵ Bijlage I, Art. 1, Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

36. Deze algemene risicobeoordeling moet gedocumenteerd worden teneinde aan de toezichtautoriteit te kunnen bewijzen dat men in overeenstemming is met de verplichtingen uit de preventieve witwaswet.¹⁰⁶
37. HOLZAPFEL stelt dat voor professionele voetbalclubs het in kaart brengen van risico's bijvoorbeeld georganiseerd zou kunnen worden op basis van de verschillende onderdelen van een transactie:
- het type klant (speler, sponsor, sportmakelaar, enz.) en, voor elke groep actoren, zich de vraag stellen of er sprake is van een geografische risico en of de actor handelt als natuurlijke persoon of een onderneming is;
 - de aard van de transactie;
 - de wijze van financiering van de transactie (geografische locatie van de betrokken financiële tussenpersonen (bijv. banken), houders van de gebruikte bankrekeningen, betaling door een derde partij bij de transactie, enz.).¹⁰⁷
38. Het reglement van de FOD Economie, goedgekeurd per KB van 20 maart 2023, voert ook voor deze verplichtingen een vermoeden van naleving in bij het gebruik van de tools ter beschikking gesteld aan topvoetbalclubs door de FOD Economie.¹⁰⁸

3.1.2.3. Operationele due-diligence verplichtingen

39. Daarnaast moeten de onderworpen entiteiten ook specifieke waakzaamheidsmaatregelen nemen ten aanzien van hun individuele cliënten, de zogeheten KYC-assessment. Deze waakzaamheidsmaatregelen bestaan uit drie verplichtingen. De verplichting tot identificatie en verificatie van de identiteit van cliënten; de verplichting tot het beoordelen van de kenmerken van de cliënt en het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie of de occasionele verrichting en daartoe in voorkomend geval bijkomende informatie inwinnen; en de verplichting om een doorlopende waakzaamheid aan de dag te leggen ten aanzien van de zakelijke relaties en verrichtingen.¹⁰⁹
40. Deze drie verplichtingen zijn onderworpen aan een risico gebaseerde benadering (risk based-assessment). Dat betekent dat er rekening dient gehouden te worden met de bijzondere kenmerken van de cliënt en de zakelijke relatie of de betrokken verrichting. Deze individuele risicobeoordeling houdt bovendien rekening met de algemene risicobeoordeling evenals met de variabelen en factoren waarmee deze laatste met name rekening houdt (zie supra 3.1.2.2.). Wanneer ze in het kader van hun individuele risicobeoordeling gevallen van hoog

¹⁰⁶ Art. 17 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

¹⁰⁷ HOLZAPFEL D., 'L'Art et le Football Participant Désormais à la Prévention Contre le Blanchiment de Capitaux et le Financement du Terrorisme' in LEROY A. (ed.), *L'entreprise face au risque pénal*, Larcier, 2021, 90.

¹⁰⁸ Art. 2, lid 2 Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹⁰⁹ Art. 19 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

risico identificeren, nemen de onderworpen entiteiten maatregelen van verhoogde waakzaamheid. Eveneens kunnen ze vereenvoudigde waakzaamheidsmaatregelen toepassen indien ze gevallen van laag risico identificeren.¹¹⁰

41. De verplichting tot identificatie en identiteitsverificatie geldt voor cliënten waarmee er zakelijke relaties worden aangegaan of cliënten waarmee er occasioneel een transactie, die uit meerdere samenhangende transacties kan bestaan, wordt aangegaan van 10.000 EURO of meer; cliënten ten aanzien van wie er een vermoeden van witwassen van geld of van financiering van terrorisme bestaat; of van cliënten voor dewelke er wordt betwijfeld of de eerder verkregen cliëntidentificatiegegevens waarheidsgetrouw of juist zijn.¹¹¹

De onderworpen entiteiten moeten deze cliënten en in voorkomend geval de lasthebbers van deze cliënten identificeren en hun identiteit verifiëren. Waar nodig identificeren zij ook de uiteindelijke begunstigde(n) van deze cliënten of van de lasthebbers van deze cliënten en nemen zij passende maatregelen om hun identiteit te verifiëren. De "uiteindelijke begunstigde(n)" wordt gedefinieerd als de natuurlijke perso(o)n(en) die de uiteindelijke eigenaar is (zijn) van of zeggenschap heeft (hebben) over de cliënt, de lasthebber van de cliënt of de begunstigde van levensverzekeringsovereenkomsten en/of de natuurlijke perso(o)n(en) voor wiens/wier rekening een verrichting wordt uitgevoerd of een zakelijke relatie wordt aangegaan.¹¹² Voor het identificeren van de uiteindelijke begunstigde(n) kan men in België refereren naar het UBO-register.¹¹³

Voor het uitvoeren van een identificatie en een identiteitsverificatie moet er eerst worden nagegaan of er een zakelijke relatie bestaat met de cliënt dan wel een occasionele verrichting wordt uitgevoerd. Het begrip "zakelijke relatie" wordt gedefinieerd als een professionele of commerciële relatie die wordt aangegaan met een cliënt en waarvan wordt aangenomen dat zij enige tijd zal duren: a) indien deze zakelijke relatie voortvloeit uit het sluiten van een overeenkomst ter uitvoering waarvan de partijen gedurende een bepaalde of onbepaalde termijn verschillende opeenvolgende verrichtingen zullen uitvoeren of waardoor een aantal doorlopende verbintenissen ontstaan; of b) indien deze zakelijke relatie voortvloeit uit het feit dat een cliënt regelmatig een beroep doet, zonder een overeenkomst te sluiten als bedoeld onder a), op eenzelfde onderworpen entiteit voor de uitvoering van verschillende opeenvolgende verrichtingen.¹¹⁴ Om van een zakelijke relatie te kunnen spreken moet er dus een zekere mate van duurzaamheid aanwezig zijn in de relatie.

42. Het identificeren van een cliënt bestaat uit het verzamelen van relevante informatie over deze personen om ze met voldoende zekerheid te kunnen onderscheiden van elke andere persoon. De te verzamelen gegevens variëren naargelang het gaat om een natuurlijke dan

¹¹⁰ Art. 19, §2 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

¹¹¹ Art. 21, §1 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

¹¹² Art. 4, 27° Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

¹¹³ Zie art. 73 en 74, Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

¹¹⁴ Art. 4, 33° Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

wel een rechtspersoon. Eveneens is er een verschil naargelang het risicoprofiel van de te identificeren cliënt, bij een laag risico volstaat het om beperkte gegevens te verzamelen, bij een hoog risico moet de ingewonnen informatie volstaan om de betrokken persoon op onbetwistbare wijze te onderscheiden van elke andere persoon.¹¹⁵

Om te voldoen aan hun verplichting tot verificatie van de identiteit van de cliënt toetsen de onderworpen entiteiten alle of een deel van de identificatiegegevens aan onafhankelijke en betrouwbare bronnen. Hier geldt dezelfde redenering als bij de identificatie omtrent de invloed van het risicoprofiel.¹¹⁶

De onderworpen entiteit zoals bijvoorbeeld een professionele voetbalclub bewaart, gedurende tien jaar vanaf de volledige uitvoering van de overeenkomst of, in voorkomend geval, vanaf het einde van de zakelijke relatie de identificatiegegevens van de cliënt en, in voorkomend geval, van zijn lasthebbers en van zijn uiteindelijke begunstigen.¹¹⁷

43. De tweede verplichting die onder de operationele due-diligence verplichtingen valt is de verplichting tot het beoordelen van de kenmerken van de cliënt en het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie of de occasionele verrichting en daartoe in voorkomend geval bijkomende informatie inwinnen.¹¹⁸ Enkele voorbeelden van deze specifieke kenmerken die men moet onderzoeken zijn de beroepsactiviteit, de vermogenstoestand, de bron van zijn inkomsten en of hij een politiek prominente persoon is.¹¹⁹

44. Tot slot is er nog de verplichting om een doorlopende waakzaamheid aan de dag te leggen ten aanzien van de zakelijke relaties en verrichtingen.¹²⁰ Net zoals de overige verplichtingen moet de doorlopende waakzaamheid aangepast zijn aan het risiconiveau van de cliënt en de transactie, opnieuw het principe van een risk based-assessment.

De doorlopende waakzaamheidsverplichting houdt in dat er niet alleen tijdens occasionele verrichtingen een waakzaamheid aan de dag wordt gelegd maar dat er eveneens bij verrichtingen die tijdens een zakelijke relatie worden uitgevoerd, waakzaamheid aan de dag wordt gelegd.¹²¹

¹¹⁵ Art. 26 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹¹⁶ Art. 27 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹¹⁷ Art. 60 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017; Art. 8, §1, 1° Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹¹⁸ Art. 34 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹¹⁹ GOYVAERTS G. en SEYNAEVE V., 'De wet van 18 september 2017' in TIBERGHIE A. (ed.) *Handboek voor Fiscaal Recht*, Wolters Kluwer, 2024, (3041) 3057; voor de definitie van een politiek prominente persoon: zie art. 4,28° Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹²⁰ Art. 35 en 36 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹²¹ HOUBEN R., DE GEZELLE A., VERHEES A. e.a., 'Het Belgische profvoetbal aan anti-witwasnormering onderworpen – Een kritische analyse in context', *RW*, /2022/21, (811) 813.

45. Het KB van 20 maart 2023 somt risicofactoren die eigen zijn aan de zakelijke relaties van voetbalclubs op die in overweging genomen moeten worden bij het uitvoeren van deze waakzaamheidsmaatregelen. In geval van een transfer wordt bijvoorbeeld het betalen van de transferprijs van een speler via of op meerdere bankrekeningen maar ook het feit dat er een verband bestaat (bijvoorbeeld dezelfde aandeelhouders) tussen de clubs waartussen de spelerstransfer plaatsvindt, aangemerkt.¹²² Voor transacties met makelaars worden bijvoorbeeld het feit dat het bedrag van de commissie op de transferprijs van een speler moet worden betaald via of op meerdere bankrekeningen of op de rekening van een andere makelaar of moet worden verdeeld over meerdere makelaars aangehaald als te analyseren risicofactoren.¹²³
46. De identificatie- en risicoanalysegegevens moeten worden bijgewerkt wanneer elementen die relevant zijn voor de individuele risicobeoordeling veranderen en in elk geval, indien in haar algemene risicoanalyse geen andere frequentie is vastgesteld, voor toeschouwers om de 5 jaar, voor sponsors om de 2 jaar, voor voetbalclubs om de 2 jaar, voor sportmakelaars elk jaar, voor huurders om de 5 jaar en voor kredietgevers om de 2 jaar.¹²⁴
47. Voor alle drie de verplichtingen onder de operationele due-diligence verplichtingen geldt het principe dat wanneer er niet voldaan is of kan worden voldaan aan één van de operationele due-diligence verplichtingen de onderworpen entiteiten geen zakelijke relatie mogen aangaan, noch een verrichting voor de cliënt mogen uitvoeren. Wanneer ze, ten aanzien van bestaande klanten niet kunnen voldoen aan die verplichting, beëindigen ze de zakelijke relatie die reeds werd aangegaan.¹²⁵
- Voor een professionele voetbalclub impliceert dit dat in geval van een transfer de operationele due-diligence verplichtingen moeten voltooid zijn voordat de transfer kan afgerond worden. Als het om een internationale spelerstransfer gaat, moeten de verplichtingen uitgevoerd worden voordat de transfer wordt ingevoerd in het FIFA Transfer Management System (FIFA-TMS). Eveneens impliceert dit dat een transfer niet kan doorgaan indien de operationele due-diligence verplichting om een der welke reden niet voltooid kan worden. Gezien de specifieke eigenschappen van het transfersysteem in het voetbal kan dit problemen opleveren.
- Het professioneel voetbal werkt met een transfersysteem dat slechts gedurende twee tijdelijke periodes (mercato's) geopend is. Klassiek valt er een zomermercato en een wintermercato te onderscheiden. Typerend aan deze transferperiodes is dat de duur ervan

¹²² Art. 4, 4° Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹²³ Art. 4, 5° Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹²⁴ Art. 3, §2 Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹²⁵ Zie respectievelijk art. 33, §1; art. 34, §3 en art. 35, §2 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

geregeld wordt door de nationale federaties. Het afronden van een transfer is dus van nature al onderworpen aan een zekere tijdsdruk. De praktijk toont aan dat het de gewoonte is om op de zogeheten 'transfer deadline day', de laatste dag van een mercato, nog heel wat transfers af te ronden. Een praktijk die moeilijk te verzoenen valt met de (tijdrovende) verplichtingen uit de preventieve witwaswet.¹²⁶ De Pro League erkende dit probleem overigens en besloot mede hierdoor in 2022 om de zomermercato voor Belgische clubs te laten lopen tot en met 6 september terwijl voordien de zomermercato steeds op 31 augustus sloot zoals in het merendeel van de Europese landen het geval is.¹²⁷

48. Het reglement van de FOD Economie, goedgekeurd per KB van 20 maart 2023, voert ook voor deze verplichtingen een vermoeden van naleving in bij het gebruik van de tools ter beschikking gesteld aan topvoetbalclubs door de FOD Economie.¹²⁸ Indien de risicobeoordeling werd uitgevoerd met een dergelijke tool bewaart de club, gedurende tien jaar vanaf de volledige uitvoering van de overeenkomst of, in voorkomend geval, vanaf het einde van de zakelijke relatie de gegevens betreffende de risicobeoordeling of het resultaat van die beoordeling.¹²⁹
49. Een begrip dat niet gedefinieerd wordt in de preventieve witwaswet is het nochtans erg belangrijke begrip 'cliënt'. Zoals uit het voorgaande duidelijk werd zijn de verplichtingen uit de preventieve anti-witwaswet van toepassing op onderworpen entiteiten en viseren zij de cliënt door deze bijvoorbeeld te moeten identificeren of zijn identiteit te moeten verifiëren of het melden van verdachte transacties. Zeker in het professionele voetbal is het niet altijd duidelijk wanneer een partij een cliënt wordt in de zin van de preventieve witwaswet.

Een Koninklijk Besluit dat een Reglement van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bevestigde, bracht hier enigszins verduidelijking.¹³⁰ Toeschouwers, sponsors, voetbalclubs, sportmakelaars, huurders, sportfederaties en kredietgevers zijn cliënten in de zin van artikel 21, §1 van de preventieve witwaswet voor zover zij met de club een overeenkomst hebben gesloten voor een bedrag gelijk aan of hoger dan 10.000 euro. Dit bedrag ligt volgens het sociaalwetenschappelijk onderzoek veel te laag gezien de (on)evenredigheid van de administratieve verplichtingen die de vereiste maatregelen met

¹²⁶ Interview 3, A21.2; interview 4, A9.

¹²⁷ 'Een bocht van 180 graden: waarom sluit de transfermarkt in België pas op 6 september?', *Sporza* 31 augustus 2022, <https://sporza.be/nl/2022/08/31/een-bocht-van-180-graden-waarom-sluit-de-transfermarkt-in-belgie-pas-op-6-september~1661935490365/>.

¹²⁸ Art. 2, lid 2 Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹²⁹ Art. 8, §1, 2° Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹³⁰ Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs, *BS* 19 april 2023.

zich meebrengen in vergelijking met de hoeveelheid cliënten dit oplevert voor voetbalclubs, het voorbeeld werd gegeven van bijvoorbeeld de aankoop van vier abonnementen voor business-seats door een kleine zelfstandige. Het argument hierbij is dat de verregaande verplichtingen uit de preventieve witwaswet op deze manier worden toegepast op situaties waarin dit helemaal niet wenselijk is en niet in verhouding staat met de cliënt.¹³¹

In het Reglement worden ook een aantal categorieën van potentiële cliënten uitgesloten en opvallend genoeg behoren 'personen die kapitaal investeren in een club' tot deze uitgesloten categorieën. Een ogenschijnlijk vreemde keuze gezien de belangrijke rol die investeerders spelen in het voetbal en vooral in enkele recente schandalen uit het Belgische voetbal, te denken valt bijvoorbeeld aan de eerder genoemde faillissementen van KV Oostende en KMSK Deinze. Daarnaast zijn ook personen die uitsluitend met de club verbonden zijn door een arbeidscontract zoals trainers geen cliënten. Hetzelfde geldt voor vrijwilligers. Ook clubs die opleidings- of solidariteitsvergoedingen ontvangen, zijn geen cliënten van de professionele voetbalploeg evenals de leveranciers die geen sponsors zijn.¹³²

3.1.2.4. Melden van verdachte transacties aan de CFI

50. In de preventiefase is het de bedoeling dat aanwijzingen van witwassen worden gemeld aan de Financial Intelligence Unit. In België neemt de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) deze rol op zich. Artikel 76 e.v. van de preventieve witwaswet regelt het statuut en de werking van de CFI. De CFI is een onafhankelijke administratieve autoriteit met rechtspersoonlijkheid. De CFI is voornamelijk belast met de behandeling van verdachte financiële verrichtingen die verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme en gemeld worden door bij wet aangeduide ondernemingen en personen. De organisatie van de CFI wordt verder geregeld door een Koninklijk Besluit van 20 maart 2022.¹³³

51. De onderworpen entiteiten verrichten een melding aan de CFI, wanneer ze weten, vermoeden of redelijke gronden hebben om te vermoeden dat geldmiddelen, ongeacht het bedrag, verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme; of dat verrichtingen of pogingen tot verrichtingen verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme (deze verplichting tot melding is eveneens van toepassing wanneer de cliënt beslist de voorgenomen verrichting niet uit te voeren); of buiten deze twee gevallen wanneer een feit waarvan ze kennis hebben, verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme.¹³⁴

¹³¹ Interview 3, A12.2, A15.2 en A16.2; interview 5, A32.

¹³² Art. 1, §2, lid 2 Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs.

¹³³ KB 20 maart 2022 inzake de samenstelling, de organisatie, de werking, de controle en de onafhankelijkheid van de cel voor financiële informatieverwerking (CFI), BS 28 maart 2022.

¹³⁴ Art. 47, §1 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017.

Een dergelijk vermoeden kan ontstaan door de analyse van atypische verrichtingen die overeenkomstig artikel 45 van de preventieve anti-witwaswet dient te worden opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de AMLCO. Voorts moet een vermoeden ook niet altijd betrekking hebben op één enkele transactie maar kan dit eveneens voortvloeien uit een geheel van verrichtingen die als geheel een vermoeden kunnen doen rijzen.¹³⁵

52. Wanneer de CFI zo een melding van een verdachte transactie of van een vermoeden van witwassen ontvangt, analyseert zij de melding en alle informatie die haar ter beschikking wordt gesteld. Zij kan vervolgens deze transactie gedurende 5 werkdagen tegenhouden. De CFI bepaalt op welke verrichtingen en op welke bankrekeningen het verzet betrekking heeft en brengt haar beslissing tot verzet tegen het uitvoeren van de verrichting onmiddellijk schriftelijk ter kennis van de betrokken onderworpen entiteiten.¹³⁶

Het is dan ook de bedoeling dat de onderworpen entiteiten meldingen verrichten voor het uitvoeren van de verrichting zodat de CFI deze kan analyseren en eventueel tegenhouden en doormelden aan het parket wanneer zij dit nodig acht. Uitzondering hierop zijn de gevallen waarin een melding voor het uitvoeren van de transactie niet mogelijk is door de aard van de transactie of wanneer uitstel de vervolging van de begunstigten van de betreffende verrichting zou kunnen beletten. In die gevallen wordt melding onmiddellijk na uitvoering verricht.¹³⁷

Het is niet vereist dat noch de CFI, noch de onderworpen entiteiten wanneer zij een melding verrichten de daadwerkelijke criminele herkomst van het geld aantonen. Het is namelijk aan de parketten om aan te tonen dat elke legale herkomst van de financiële middelen kan worden uitgesloten om het misdrijf witwassen te kunnen bewijzen.¹³⁸

Onderworpen entiteiten en hun medewerkers mogen cliënten of derden niet informeren over het verstrekken van informatie aan de CFI, noch over lopende of mogelijke analyses inzake witwassen of terrorismefinanciering. Het ontmoedigen van cliënten om deel te nemen aan illegale activiteiten wordt echter niet als verboden informatieverstrekking beschouwd.¹³⁹

De meldingsplicht uit het preventieve systeem houdt dus in dat onderworpen entiteiten bij verdachte transacties een melding geven aan de CFI, waarna deze de melding kan onderzoeken en bij ernstige aanwijzingen van witwassen deze informatie kan doorgeven aan de Procureur des Konings of naargelang de bevoegdheidsverdeling, de Federale Procureur.¹⁴⁰ De bedoeling van deze procedure is om de CFI te gebruiken als ware het een filter voor de

¹³⁵ GOYVAERTS G. en SEYNAEVE V., 'De wet van 18 september 2017' in TIBERGHIE A. (ed.) *Handboek voor Fiscaal Recht*, Wolters Kluwer 2024, (3041) 3064.

¹³⁶ Art. 80 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹³⁷ Art. 51 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹³⁸ GOYVAERTS G. en SEYNAEVE V., 'De wet van 18 september 2017' in *Handboek voor Fiscaal Recht*, Wolters Kluwer, 2024, (3041) 3064.

¹³⁹ Art. 55 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹⁴⁰ DESTERBECK F., *Het Misdrijf & Fiscale Fraude*, Intersentia, 2021.

parketten. De CFI beslist welke meldingen zwaarwichtig genoeg zijn om door te geven aan het parket.

53. De CFI ontving in 2023 in totaal 79.211 mededelingen van informatie (meldingen van verdachte verrichtingen, geldmiddelen of feiten, informatie van buitenlandse tegenhangers en diensten van de Staat) die werden gegroepeerd in 63.753 nieuwe zaken en 15.458 aanvullende mededelingen van informatie in zaken die eerder werden geopend. Van deze mededelingen werden er uiteindelijk 3.072 dossiers gemeld aan de bevoegde procureur. Van deze 3.072 zaken waren er 1.316 nieuwe zaken in 2023.¹⁴¹

De Koninklijke Belgische Voetbalbond was in 2023 goed voor 26 meldingen bij de CFI, in 7 gevallen werd er om aanvullende informatie gevraagd.¹⁴²

In 2022 waren dit 40 meldingen waar er bij 21 meldingen aanvullende info gevraagd werd. Uiteindelijk leidde dit in 2022 tot 1 doormelding aan de gerechtelijke autoriteiten.¹⁴³

In 2021, het eerste volledige jaar waarin de voetbalsector onderworpen werd aan de preventieve witwaswet, waren er slechts 10 meldingen door de RBFA waarvan er 1 melding werd doorgegeven aan de gerechtelijke autoriteiten.¹⁴⁴

De professionele voetbalclubs waren in 2023 goed voor 12 meldingen. Deze 12 meldingen werden verricht door 8 verschillende voetbalclubs.¹⁴⁵

In 2022 waren de professionele voetbalclubs goed voor 10 meldingen bij het CFI die verricht werden door 9 verschillende clubs.¹⁴⁶

In het eerste volledige jaar waarin de voetbalsector onderworpen werd aan de preventieve witwaswet, 2021, waren er 4 meldingen, verricht door 3 verschillende clubs.¹⁴⁷

Al bij al blijft het aantal meldingen bij de CFI vanuit de voetbalsector relatief beperkt. Vooral bij de clubs ligt het aantal meldingen zeer laag, dit werd ook aangehaald tijdens het sociaalwetenschappelijk onderzoek.¹⁴⁸

3.1.3. Sancties

54. Het toezicht op de naleving van de verplichtingen uit de preventieve witwaswet is voor de verschillende onderworpen entiteiten in handen van verschillende toezichtautoriteiten. Wanneer deze toezichtautoriteit een inbreuk op de wettelijke verplichtingen vaststelt dan kan zij een administratieve geldboete opleggen aan de onderworpen entiteiten, aan een of meer leden van het wettelijk bestuursorgaan van die entiteiten, van hun directiecomité en

¹⁴¹ Activiteitenverslag CFI 2023, https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2023_NL.pdf.

¹⁴² *Ibid.*, 37 en 47.

¹⁴³ Activiteitenverslag 2022, CFI, 38 en 48, <https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2022NL.pdf>.

¹⁴⁴ Activiteitenverslag 2021, CFI, 35 en 45 https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/CFI_JAARVERSLAG_2021-DEF.pdf.

¹⁴⁵ Activiteitenverslag CFI 2023, 37 en 46, https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2023_NL.pdf.

¹⁴⁶ Activiteitenverslag 2022, CFI, 38 en 47 <https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2022NL.pdf>.

¹⁴⁷ Activiteitenverslag 2021, CFI, 35 en 44 https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/CFI_JAARVERSLAG_2021-DEF.pdf.

¹⁴⁸ Interview 3, A11.2; interview 4, A11; interview 5, A8.

aan de personen die bij ontstentenis van een directiecomité deelnemen aan hun effectieve leiding, die voor de vastgestelde inbreuk verantwoordelijk zijn.¹⁴⁹

Daarnaast kunnen er ook nog vier andere maatregelen opgelegd worden: het uitbrengen van een publieke verklaring waarin de identiteit van de natuurlijke of rechtspersoon en de aard van de inbreuk worden vermeld; het door een bevel gelasten dat de natuurlijke of rechtspersoon het gedrag staakt en niet meer herhaalt; de intrekking of schorsing van de vergunning indien de onderworpen entiteit vergunningsplichtig is; en een tijdelijk verbod opleggen tegen elke persoon met managementverantwoordelijkheden in een onderworpen entiteit of elke voor de inbreuk verantwoordelijk geachte natuurlijke persoon, om managementfuncties bij onderworpen entiteiten uit te oefenen.¹⁵⁰

De Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie is de toezichtautoriteit voor de professionele voetbalclubs en voetbalmakelaars.¹⁵¹

Voor voetbalclubs varieert het bedrag van een administratieve boete van minimum 250 euro tot een maximum van 1.250.000 euro.¹⁵²

55. Tot slot zijn er ook nog strafrechtelijke sancties voorzien voor de gevallen waarin een onderworpen entiteit inspecties en verificaties van de toezichtautoriteiten waartoe zij verplicht zijn in het land of in het buitenland hindert; of die weigeren de gegevens te verstrekken die ze gehouden zijn mee te delen op grond van de preventieve witwaswet; of die bewust onjuiste of onvolledige inlichtingen verstrekken. Voor voetbalclubs bestaat de strafrechtelijke sanctie uit een geldboete van 150 tot 5.000 euro.¹⁵³

3.2. Het repressieve luik

56. Het repressieve luik van het misdrijf witwassen zal kort geschetst worden. Een uitvoerige behandeling ligt buiten het doel van deze scriptie gezien deze scriptie niet vanuit een strafrechtelijk oogpunt is geschreven. Doch kunnen we niet zonder dit strafrechtelijk luik te benoemen. Het is namelijk zo dat men de preventieve en repressieve luiken niet zomaar als twee aparte luiken mag beschouwen. Ook wanneer men in een situatie zit die onder het toepassingsgebied valt van de preventieve witwaswet moet men voor ogen houden dat het strafrecht ten alle tijden blijft gelden. Het zijn dus veeleer twee luiken die door elkaar lopen en absoluut geen twee aparte luiken die niet met elkaar in contact komen.

¹⁴⁹ Art. 132, §1 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹⁵⁰ Art. 108, §1 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹⁵¹ Art. 85, §1, 5° Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹⁵² Art. 132, §2, lid 2 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

¹⁵³ Art. 136 Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS* 6 oktober 2017.

3.2.1. Het misdrijf

57. Witwassen is een secundair vermogensmisdrijf dat, samen met het misdrijf heling, is opgenomen in artikel 505 van het Strafwetboek. De strafrechtelijke vervolging op basis van dit artikel is volledig in handen van de gerechtelijke autoriteiten. Men mag echter het repressieve luik niet volledig afzonderlijk van het preventieve luik bekijken aangezien er in de praktijk zeer vaak wordt overgegaan tot strafrechtelijke vervolging naar aanleiding van een melding van de CFI. Op te merken valt dat men in het repressieve luik steeds rekening moet houden met de algemene beginselen van het straf(proces)recht. Zo is er bijvoorbeeld de opportuniteitstoets door het Openbaar Ministerie vooraleer over te gaan tot vervolging, niet elke melding door de CFI zal bijgevolg aanleiding geven tot strafrechtelijke vervolging, noch is er een melding door de CFI vereist voor het instellen van de strafvervolging.

De witwasmisdrijven uit artikel 505 SW zijn autonome misdrijven die vervolgd kunnen worden zonder dat het basismisdrijf waaruit de gelden voort komen vervolgd wordt. Het is voldoende dat bewezen is dat de vermogensvoordelen geen legale oorsprong hebben.¹⁵⁴ Het parket draagt de bewijslast van de illegale herkomst van de zaken en de kennis daarvan bij de dader. Aan de bewijslast betreffende de illegale of misdadige herkomst is voldaan wanneer op grond van de feitelijke gegevens met zekerheid elke legale herkomst van de zaken kan worden uitgesloten.¹⁵⁵

58. Artikel 505 SW onderscheidt drie witwasmisdrijven. Deze drie verschillende misdrijven kan men ongeveer gelijk trekken met de bovengenoemde drie fases van het witwassen. Het eerste witwasmisdrijf bestaat uit het 'kopen, ruilen of om niet ontvangen, bezitten, bewaren of beheren van zaken, bedoeld in artikel 42, 3° SW, ofschoon zij op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen, de oorsprong van die zaken kenden of moesten kennen'.¹⁵⁶ Dit komt overeen met de eerste fase van witwassen, namelijk de inbreng. De opening van een rekening, wisselverrichtingen, stortingen, overschrijvingen, en afhalingen zijn handelingen die onder het eerste witwasmisdrijf kunnen vallen.

Het tweede witwasmisdrijf stelt zij die 'de zaken uit artikel 42, 3°, omzetten of overdragen met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit deze zaken voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden' strafbaar.¹⁵⁷ Dit tweede witwasmisdrijf onderscheidt zichzelf van de overige twee witwasmisdrijven op basis van het moreel element dat dit misdrijf vereist. Het eerste en het derde witwasmisdrijf vereisen een algemeen opzet, het wetens en willens verrichten van de handelingen die de wet opsomt. Het tweede witwasmisdrijf vereist echter een bijzonder opzet dat duidelijk afgeleid kan worden uit de wettekst: "... met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit deze zaken voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden". Dit tweede witwasmisdrijf situeert zich in de fase van de circulatie, het verbergen van de band tussen het geld en de herkomst van

¹⁵⁴ Cass. 25 september 2001, P. 01.0725.N.

¹⁵⁵ Cass. 28 november 2006, P.06.1129.N.

¹⁵⁶ Art. 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek.

¹⁵⁷ Art. 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek.

het geld. Een kapitaalverhoging, de inbreng bij oprichting van een vennootschap of het omwisselen van gelden in een andere munteenheid zijn handelingen die onder dit tweede witwasmisdrijf kunnen vallen.

Het derde witwasmisdrijf is vergelijkbaar met de fase van de investering waar de witgewassen fondsen gebruikt worden om te investeren in de reguliere economie. Dit misdrijf omvat het verhelen of verhullen van de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van de in artikel 42, 3°, bedoelde zaken, ofschoon de dader op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen de oorsprong van die zaken kende of moest kennen.¹⁵⁸

Voorts is ook de poging tot één van de witwasmisdrijven strafbaar.¹⁵⁹

3.2.2. Bestraffing

59. Het misdrijf witwassen wordt bestraft met een gevangenisstraf van vijftien dagen tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig tot honderdduizend euro of met een van die straffen alleen.¹⁶⁰ Het misdrijf kwalificeert bijgevolg als een wanbedrijf.

De bijkomende straffen voor een wanbedrijf zijn evenzeer van toepassing. De bijzondere verbeurdverklaring verdient echter extra toelichting. Volgens de artikelen 42, 43 en 43bis van het Strafwetboek wordt de bijzondere verbeurdverklaring van de zaken die het voorwerp uitmaken van een misdrijf (art. 42, 1° SW) en de zaken die uit het misdrijf voortkomen (art. 42, 2° SW) altijd uitgesproken.¹⁶¹ De verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen die verkregen werden uit het misdrijf moet echter schriftelijk worden gevorderd door het openbaar ministerie.¹⁶²

De zaken die het voorwerp uitmaken van het witwasmisdrijf worden evenwel niet aangemerkt als vermogensvoordelen in de zin van artikel 42, 3° van het Strafwetboek maar worden wettelijk geacht het voorwerp te zijn van het misdrijf 'witwassen' in de zin van artikel 42, 1° van het Strafwetboek. De uitdrukkelijke verwijzing in artikel 505, lid 5 van het Strafwetboek naar artikel 42, 1° van het Strafwetboek betekend dat verbeurdverklaring bij witwassen verplicht moet worden toegepast. Dan dringt de vraag zich echter op wat er als voorwerp van het witwasmisdrijf dient gezien te worden.

Het voorwerp van het witwasmisdrijf is de zaak die werd verkregen uit het onderliggend misdrijf. De zaken die het resultaat zijn van de witwasoperatie zijn dus niet het voorwerp van een witwasmisdrijf maar een vermogensvoordeel.

Ter illustratie wordt het voorbeeld van de sportwagen die gekocht wordt met drugsgeld. Wanneer de geldelijke opbrengst van een drugsmisdrijf gebruikt wordt voor de aankoop van een wagen, is het geld het voorwerp van het witwasmisdrijf, en de wagen het resultaat van de witwasoperatie en dus een vermogensvoordeel. Wordt de wagen verder verkocht, dan is

¹⁵⁸ Art. 505, eerste lid, 4°, Strafwetboek.

¹⁵⁹ Art. 505, lid 8, Strafwetboek.

¹⁶⁰ Art. 505, eerste lid, Strafwetboek.

¹⁶¹ Art. 43 Strafwetboek.

¹⁶² Art. 43 bis Strafwetboek.

de wagen het voorwerp van het (tweede) witwasmisdrijf en de verkoopprijs het (vervangings)vermogensvoordeel. Dit vervangingsvoordeel is daarentegen niet geschikt voor verbeurdverklaring, en het vermogensvoordeel is slechts facultatief vatbaar voor verbeurdverklaring onder artikel 42, 3° van het Strafwetboek.¹⁶³

Deze bijzondere verbeurdverklaring kan eveneens bij equivalent worden uitgesproken aangezien de klassieke eigendomsvereiste van artikel 42, 1° van het Strafwetboek uitdrukkelijk wordt uitgesloten. Artikel 505, lid 6 en 7 van het Strafwetboek bepalen namelijk dat de bijzondere verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwasmisdrijf kan worden uitgesproken ook al heeft de veroordeelde de zaken niet in eigendom (lid 6) of in bezit (lid 7).

Het is echter uitgesloten dat de verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen wordt gecumuleerd met de verbeurdverklaring van het vermogensvoordeel uit het basismisdrijf t.a.v. dezelfde persoon¹⁶⁴ en ook de cumul van de verbeurdverklaring van voorwerpen van opeenvolgende witwasmisdrijven t.a.v. dezelfde persoon wordt uitgesloten.¹⁶⁵

3.3. Evenwichtsoefening

60. De maatregelen die de anti-witwasregelgeving in het leven roepen kunnen in bepaalde gevallen een strijdigheid opleveren met de grondrechten uit het EVRM. Een diepgaande analyse van deze problematiek ligt buiten de omvang van dit onderzoek maar omtrent dit onderwerp worden er kort twee situaties besproken. Vooreerst is er het eigendomsrecht dat vanzelfsprekend in gevaar komt wanneer er sprake is van het misdrijf witwassen. Inzake het eigendomsrecht oordeelde het EHRM in twee zaken dat de (inter)nationale strijd tegen het witwassen een legitieme doelstelling uitmaakt in het kader van artikel 1 AP 1 EVRM.¹⁶⁶ Dit louter ter illustratie dat de toebedeling van publieke taken aan private meldingsplichtige entiteiten geen sinecure is.

61. De zaak Michaud¹⁶⁷ behandelde het recht op eerbiediging van het privéleven. In deze zaak werd geoordeeld dat een meldingsplicht van vermoedens van witwassen voor advocaten een legitiem belang nastreeft in de zin dat deze maatregel een afschrikwekkend effect beoogt te creëren. Ook bij de verplichting tot identificatie en verificatie van de identiteit van cliënten door voetbalclubs is er immers een raakvlak met het recht op eerbiediging van het privéleven.

62. Tot slot dient men nog even stil te staan bij het derde lid van artikel 505 SW. Dit lid voert een soort immuniteitsregeling in voor de onderworpen entiteiten uit de preventieve

¹⁶³ SPEECKE J., *Fiscaal straf- en strafprocesrecht: Fiscaal Compendium*, Wolters Kluwer Belgium, 2024, 220.

¹⁶⁴ Cass. 11 december 2007, P.07.0305.N.

¹⁶⁵ Cass. 4 september 2007, NC 2007, afl. 6, 428, noot E. FRANCIS.

¹⁶⁶ EHRM 26 februari 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0226JUD002833602, 'Grifhorst/ Frankrijk'; EHRM 9 oktober 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:1009JUD003594315, 'Gyrlyan/ Rusland'.

¹⁶⁷ EHRM 6 december 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:1206JUD001232311, 'Michaud/ Frankrijk'.

witwaswet. Ingeval het eerste en het derde witwasmisdrijf met als onderliggend misdrijf (het misdrijf waaruit de wit te wassen middelen voortkomen) gewone fiscale fraude is er een vrijstelling van straf voor de onderworpen entiteiten uit artikel 5, § 1 en § 4 van de preventieve witwaswet. Voorwaarde voor deze vrijstelling van straf is dat de onderworpen entiteiten zich hebben geconformeerd aan de verplichtingen uit de preventieve witwaswet. Deze voorwaarde gaat dus niet louter over de meldingsplicht maar moet breder ingevuld worden.¹⁶⁸ Het is dus wel zo dat een onderworpen entiteit die te goeder trouw een melding doet aan de CFI, niet meer vervolgd kan worden onder artikel 505 van het Strafwetboek voor medeplichtigheid aan een witwasmisdrijf.¹⁶⁹

3.4. Impact op het professioneel voetbal

63. De maatregelen die de preventieve witwaswet oplegt kunnen vanuit theoretisch perspectief enkel toegejuicht worden in de mate dat ze transparantie bevorderen in sectoren die gekenmerkt worden door ondoorzichtige eigendomsstructuren en dubieuze geldstromen. Echter dient er wel een kritische kanttekening gemaakt te worden bij de manier waarop de wetgever dit doel van verhoogde transparantie poogt te bereiken. Een louter nationale aanpak van een, uit zijn aard, grensoverschrijdende problematiek streeft zijn doel voorbij.

Daarnaast zorgt een louter nationale toepassing van anti-witwasregelgeving voor een verschil in behandeling van Belgische professionele voetbalclubs in een nochtans, uit zijn aard, internationale competitieve context voor een competitief nadeel voor de Belgische clubs ten opzichte van clubs uit andere Europese lidstaten.¹⁷⁰

Europese clubs concurreren met elkaar op verschillende fronten: sportief in Europese competities maar ook bijvoorbeeld bij het afsluiten van (grote) sponsorcontracten of in het transfereren van spelers. Deze terechte bezorgdheid werd ook telkens aangehaald door alle respondenten tijdens het sociaalwetenschappelijk onderzoek.¹⁷¹

Aangezien een voetbalclub, ongeacht of zij een Belgische of buitenlandse club is, ook onder het begrip cliënt valt is de aankopende voetbalclub bij een transfer van een speler een cliënt van de verkopende club. Dit zorgt ervoor dat aan alle verplichtingen van de preventieve witwaswet voldaan moet worden voor deze transactie. Aangezien dit een verplichting is die bij gebrek aan Europese regelgeving enkel bij Belgische clubs opduikt zorgt dit in het geval van transfers voor een concurrentieel nadeel voor Belgische clubs.

Het zou overigens fout zijn om deze tekortkoming louter toe te schrijven aan de nationale, Belgische, wetgever. Het tot nu toe stilzitten van de Europese wetgever over een toepassing van de anti-witwasregelgeving op het professioneel voetbal is een vreemde en m.i. kwalijke beslissing gezien de uitvoerige beleidsdocumenten die het probleem aanhalen en de reeds

¹⁶⁸ SPEECKE J., *Fiscaal straf- en strafprocesrecht: Fiscaal Compendium*, Wolters Kluwer Belgium, 2024, 215.

¹⁶⁹ GOYVAERTS G. en SEYNAEVE V., 'De wet van 18 september 2017' in TIBERGHIE A. (ed.) *Handboek voor Fiscaal Recht*, Wolters Kluwer, 2024, (3041) 3064.

¹⁷⁰ HOUBEN R., DE GEZELLE A., VERHEES A. e.a., 'Het Belgische profvoetbal aan anti-witwasnormering onderworpen – Een kritische analyse in context', *RW*, /2022/21, (811) 815-816 nr. 10.

¹⁷¹ Interview 2, A19 en A21; interview 3, A12.2; interview 4, A4 en A10.

lange erkenning van de risico's die de sector typeren en de problemen en schandalen die reeds zijn voortgekomen uit de voetbalsector (zie supra nr. 5).

Gelet op het voorgaande blijkt de nood van een uniforme toepassing van de anti-witwasregelgeving op het professioneel voetbal in heel Europa.¹⁷² Het opnemen van het professioneel voetbal als onderworpen entiteiten aan de preventieve witwasregelgeving in een verordening lijkt hier in elk geval een zeer welgekomen aanzet. Dit moet echter niet gezien worden als de enige mogelijke oplossing voor de huidige problematiek. Een in het sociaalwetenschappelijk onderzoek aangehaalde oplossing is het integreren van anti-witwasnormering in een Europees licentiesysteem voor professionele voetbalclubs en voetbalmakelaars in de vorm van een FIFA-licentie.¹⁷³ HOUBEN bepleitte een gelijkaardige vorm reeds in 2021.¹⁷⁴

De onderworpenheid aan de anti-witwasregelgeving brengt belangrijke verplichtingen met zich mee die aanzienlijke organisatorische aanpassingen vragen van de voetbalclubs.¹⁷⁵ Daarnaast brengt de toepassing van wetgeving die oorspronkelijk ontworpen is voor financiële instellingen op de voetbalsector een aantal pijnpunten met zich mee.¹⁷⁶ Zoals eerder werd aangehaald is het professioneel voetbal een sector met zeer specifieke kenmerken en uitdagingen waardoor een één op één toepassing van de anti-witwasregels tot problemen leidt in de praktijk. Reglementen van de FOD Economie die bepaalde aspecten verduidelijken zijn een welgekomen verbetering maar daarmee zijn nog niet alle moeilijkheden verholpen.¹⁷⁷

¹⁷² Interview 3, A19.1 en A19.2; interview 4, A12 en A18.

¹⁷³ Interview 1, A11.

¹⁷⁴ Ibid., 816 nr. 11; HOUBEN R. en NUYTS S., *A New Deal for Professional Football in the EU*, Intersentia, 2021.

¹⁷⁵ Interview 1, A4 en A26; interview 2, A7; interview 3, A32.2; interview 5, A7, A10 en A14.

¹⁷⁶ Interview 3, A13.2; A13.1 en A22.2; interview 4, A12.

¹⁷⁷ DESMYTTERE F., 'Reglement verduidelijkt antiwitwasregels voor voetbalsector', *Fisc.Act.* /2023/23, 9.

4. Het AML Single Rulebook en de verhouding met de huidige witwasregelgeving

64. De keuze voor een verordening brengt met zich mee dat er een einde wordt gemaakt aan de grote verdeeldheid en verschillen in nationale wetgeving.¹⁷⁸ Doordat een verordening rechtstreekse werking heeft en er dus geen omzetting in nationale wetgeving meer nodig is zou dit euvel in principe opgelost moeten zijn. Eventuele forum shopping, de plaats van vestiging of van een transactie laten afhangen van de plaats met de meest voordelige regelgeving, wordt hierdoor onmogelijk gemaakt.¹⁷⁹ Daar een verordening niet meer dient te worden omgezet is het zo dat men in België met twee wetgevende instrumenten dreigt te zitten die dezelfde materie behandelen op verschillende wijzen. Vandaar is het dus belangrijk om aandacht te schenken aan de verhouding van de nieuwe verordening met de reeds bestaande Belgische preventieve witwaswet. Om herhaling te vermijden zal dit hoofdstuk zich, tijdens de bespreking van het toepassingsgebied en de verplichtingen van de nieuwe verordening, dan ook concentreren op de belangrijkste algemene principes en de verschillen met de Belgische preventieve witwaswet.
65. Het AML Single Rulebook bestaat uit verschillende wetgevende documenten waarvan Verordening 2024/1624 (hierna: de Verordening)¹⁸⁰ de belangrijkste is. De Verordening bouwt verder op het kader uit de eerdere anti-witwasrichtlijnen. De Verordening zorgt voor een aantal aanpassingen ten opzichte van deze eerdere richtlijnen. Ze breidt de lijst van onderworpen entiteiten uit, met dus ook diverse actoren uit het professioneel voetbal; ze versterkt de anti-witwasregels; ze introduceert gedetailleerde en geharmoniseerde regels inzake het 'beneficial ownership'; en ze harmoniseert de aanpak van de EU van externe dreigingen voor het financiële systeem met een specifieke focus op hoog-risico derdelanden.¹⁸¹

4.1. Voetbal in het AML Single Rulebook

66. In de nieuwe Verordening wordt de professionele voetbalsector dus wel gevisieerd. In overwegingen 24 en 25 van de Verordening wordt het professioneel voetbal vermeld. In overweging 24 worden een aantal risico's die de sector typeren aangehaald om de toepassing van de Verordening op de sector te verklaren. De aanzienlijke bedragen, kasstromen en financiële belangen die erin omgaan; de prevalentie van grensoverschrijdende transacties; en de soms ondoorzichtige eigendomsstructuren worden als belangrijkste risicofactoren

¹⁷⁸ Interview 1, A25.

¹⁷⁹ T., WAHL, The EU's New AML Single Rulebook Regulation, Eucrim, 18 juli 2024, <https://eucrim.eu/news/the-eu-new-aml-single-rulebook-regulation/>.

¹⁸⁰ Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

¹⁸¹ T., WAHL, Comprehensive AML/CFT Reform Finalised, 18 July 2024, <https://eucrim.eu/news/comprehensive-aml-cft-reform-finalised/>.

aangemerkt. Het zijn deze factoren die de sport kwetsbaar maken voor witwassen volgens de Verordening. Deze factoren werden trouwens al in 2009 opgemerkt door de FATF in haar rapport over witwassen in het voetbal.¹⁸²

Vervolgens merkt deze overweging nog transacties met investeerders en sponsors, met inbegrip van adverteerders, en transfers van spelers op als transacties waarbij het risico op witwassen verhoogd aanwezig is. Om deze risico's te beperken is het de bedoeling dat professionele voetbalclubs en voetbalmakelaars 'robuuste maatregelen ter bestrijding van het witwassen van geld' nemen. Daarbij wordt een cliëntenonderzoek ten aanzien van partners en tegenpartijen, waarmee zij transacties verrichten, expliciet vermeld als maatregel. Zoals supra al werd uiteengezet zijn investeerders onder de huidige Belgische preventieve witwaswet geen cliënten. Een piste die gelet op het feit dat de Europese wetgever transacties met investeerders opmerkt als transacties waar een verhoogd risico op witwassen aanwezig is, bijna onmogelijk te verdedigen valt.¹⁸³

Tot slot vermeldt deze overweging dat het de Lidstaten vrij staat om bepaalde professionele voetbalclubs vrij te stellen van de verplichtingen die de Verordening met zich mee brengt op basis van een bewezen lager risico op witwassen. Deze afwijking laat toe om onevenredige lasten te voorkomen voor kleinere clubs die minder blootgesteld zijn aan risico's van crimineel misbruik, een risico op onevenredigheid dat in een eerder onderzoek ook aan het licht kwam.¹⁸⁴

In overweging 25 wordt vermeld dat de professionele voetbalclubs die actief zijn op het hoogste niveau van de nationale voetbalcompetities een hoger risico lopen aangezien zij meer substantiële financiële transacties verrichten; een complexere bedrijfsstructuur met meerdere eigendomslagen hebben; en de kans groter is dat zij grensoverschrijdende transacties verrichten. De professionele voetbalclubs uit de hoogste klassen mogen dan ook niet uitgesloten worden tenzij er een bewezen laag risico is en de omzet van de club in de twee voorgaande jaren niet boven de 5.000.000 euro lag. Voor clubs uit de lagere reeksen valt de voorwaarde van een omzet van minder dan 5.000.000 euro weg.¹⁸⁵ Dat clubs uit de hoogste competitie meer substantiële transacties aangaan lijkt op het eerste zicht een logische gedachte. Uit het sociaalwetenschappelijk onderzoek blijkt echter dat in België deze redenering niet altijd correct is. Zo werd er opgemerkt dat er clubs zijn op het tweede niveau die meer transacties verrichten die onder het toepassingsgebied van de anti-witwasregelgeving vallen dan clubs op het hoogste niveau.¹⁸⁶

67. In artikel drie van de Verordening worden de meldingsplichtige entiteiten opgesomd (zie infra 4.2.2.) Zoals eerder al vermeld werd zijn de voetbalmakelaars en de professionele voetbalclubs ook opgenomen als meldingsplichtige entiteiten.

¹⁸² OESO/FATF, Money Laundering through the Football Sector, juli 2009, https://www.oecd.org/en/publications/money-laundering-through-the-football-sector_9789264073579-en.html.

¹⁸³ Interview 3, A14.2; interview 4, A12; interview 5, A26.

¹⁸⁴ BULL W. en APPERMONT N., 'Money laundering and compliance in professional football: the case of Belgium in light of the new EU AML single rulebook', *Sport Soc.* 2024, 1-20.

¹⁸⁵ Overweging 25, Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

¹⁸⁶ Interview 4, A24.

4.2. Toepassingsgebied

68. Ook in de Verordening kan men zoals in de Belgische preventieve anti-witwaswet het onderscheid maken tussen het materieel en het personeel toepassingsgebied.

4.2.1. Materieel toepassingsgebied

69. Ook onder de Verordening wordt het materieel toepassingsgebied bepaald door de definitie van witwassen. In artikel 2 van de Verordening worden de definities opgenomen. Voor een definitie van het begrip witwassen wordt er verwezen naar Richtlijn 2018/1673¹⁸⁷. In deze richtlijn wordt er een uniforme Europese (strafrechtelijke) definitie van witwassen vastgelegd.¹⁸⁸ De definitie van witwassen uit deze richtlijn is bijgevolg dan ook erg gelijkaardig met deze die in het Belgische Strafwetboek staat en deze in de Belgische preventieve witwaswet. De richtlijn definieert witwassen als volgt: “de omzetting of overdracht van voorwerpen, wetende dat deze uit een criminele activiteit zijn verkregen, met het oogmerk de illegale herkomst ervan te verhelen of te verhullen of met het oogmerk een bij een dergelijke activiteit betrokken persoon te helpen aan de rechtsgevolgen van zijn daden te ontkomen; het verhelen of verhullen van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing, rechten op of de eigendom van voorwerpen, wetende dat deze uit een criminele activiteit zijn verkregen; de verwerving, het bezit of het gebruik van voorwerpen, wetende, op het tijdstip van ontvangst, dat deze uit een criminele activiteit zijn verkregen.”¹⁸⁹ De Verordening voegt hieraan toe dat ook de medeplichtigheid aan, uitlokking van en poging tot het plegen van die gedragingen, ongeacht of de activiteiten die ten grondslag liggen aan de wit te wassen voorwerpen hebben plaatsgevonden op het grondgebied van een lidstaat of op dat van een derde land onder de definitie van witwassen valt.¹⁹⁰

Mede door die toevoeging van de Verordening is deze definitie bijna een exacte kopie van de definitie die opgenomen staat in de Belgische preventieve witwaswet. In de Belgische definitie is er sprake van geld of goederen die verworven zijn uit een criminele activiteit, terwijl er in de Verordening sprake is van “voorwerpen”. Voor het begrip voorwerpen wordt er in de Verordening eveneens verwezen naar Richtlijn 2018/1673 waarin dit gedefinieerd wordt als “goederen van eender welke soort, lichamelijk dan wel onlichamelijk, roerend dan wel onroerend, materieel dan wel immaterieel, en rechtsbescheiden of instrumenten in eender welke vorm, ook elektronisch of digitaal, waaruit de eigendom of andere rechten ten aanzien van deze goederen blijken”.¹⁹¹

¹⁸⁷ Richtlijn (EU) 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld.

¹⁸⁸ T., WAHL, New Directive on Criminalisation of Money Laundering, 16 January 2019, <https://eucrim.eu/news/new-directive-criminalisation-money-laundering/>.

¹⁸⁹ Art. 3, lid 1, Richtlijn (EU) 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld.

¹⁹⁰ Art. 2, lid 1, 1), Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

¹⁹¹ Art. 2, lid 2 Richtlijn (EU) 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld.

Ook op het vlak van de lokalisatie verandert er niets ten opzichte van de vorige anti-witwasrichtlijnen, het is irrelevant of de activiteiten die ten grondslag liggen aan de wit te wassen voorwerpen hebben plaatsgevonden op het grondgebied van een lidstaat of op dat van een derde land.¹⁹²

4.2.2. Personeel toepassingsgebied

70. In artikel drie van de Verordening worden de meldingsplichtige entiteiten opgesomd die het personeel toepassingsgebied van de Verordening uitmaken. Dit personeel toepassingsgebied wordt fors uitgebreid. Naast de klassieke financiële dienstverleners waren de bepalingen voor auditors, externe accountants, belastingadviseurs en vastgoedmakelaars eerder al verruimd en werden aanbieders die zich bezighouden met diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta, aanbieders van bewaarportemonnees en actoren uit de kunstsector toegevoegd aan het personeel toepassingsgebied (zie supra nr. 11). Nu komen daar ook de diamantsector¹⁹³, crowdfundingplatformen¹⁹⁴ en de voetbalsector bij als meldingsplichtige entiteiten. De meldingsplichtige entiteiten uit de voetbalsector zijn de voetbalmakelaars en de professionele voetbalclubs.

Deze twee meldingsplichtige entiteiten uit de voetbalsector worden gedefinieerd in artikel 2 van de Verordening. Een professionele voetbalclub wordt gedefinieerd als “een rechtspersoon die een voetbalclub is waaraan een licentie is verleend en die deelneemt aan de nationale voetbalcompetities in een lidstaat en waarvan de spelers en het personeel contractueel in dienst zijn genomen en in ruil voor hun diensten worden beloond, dan wel een rechtspersoon die eigenaar of beheerder van een dergelijke voetbalclub is”.¹⁹⁵

Deze definitie bevat een aantal verschillen met deze uit de preventieve witwaswet. Ten eerste is er het verschil in terminologie tussen een onderneming in de preventieve witwaswet en de rechtspersoon uit de Verordening. Dit is echter louter een taalverschil aangezien in België sinds de hervorming van het ondernemingsrecht¹⁹⁶ elke rechtspersoon een onderneming is volgens het formeel ondernemingsbegrip. Het (formeel) ondernemingsbegrip houdt dus in dat een rechtspersoon, ongeacht de activiteiten ervan, als een onderneming wordt beschouwd.

Ten tweede wordt in deze definitie de vereiste van een licentie opgeworpen (“...*waaraan een licentie is verleend...*”). Deze vereiste is niet specifiek opgenomen in de Belgische preventieve witwaswet, doch is zij impliciet opgenomen aangezien een Belgische voetbalclub, om op het hoogste niveau actief te zijn, volgens het Bondsreglement van de RBFA over een proflicentie dient te beschikken.¹⁹⁷

¹⁹² Art. 2, lid 2, 1) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

¹⁹³ Art. 3, 3), e) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

¹⁹⁴ Art. 3, 3), h) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

¹⁹⁵ Art. 2, 52° Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

¹⁹⁶ Wet van 15 april 2018 houdende hervorming van het ondernemingsrecht, BS 27 april 2018.

¹⁹⁷ Art. P7.1 Bondsreglement.

Ten derde wordt er in de Verordening geen voorwaarde van activiteit op het hoogste niveau gesteld. Het moet louter gaan om een voetbalclub “... *die deelneemt aan de nationale voetbalcompetities in een lidstaat...*”. Dit dient niet als verrassing aanzien te worden gezien het grotere aantal profclubs in lagere reeksen in bijvoorbeeld Duitsland of Spanje. Er worden dus in principe wel meer voetbalclubs geviseerd door deze definitie dan onder de huidige Belgische preventieve witwaswet waar er in de definitie een vereiste van activiteit op het hoogste niveau is. Uit de parlementaire voorbereidingen bij de preventieve witwaswet bleek echter dat ook de clubs uit 1B, het tweede niveau, als onderworpen entiteiten kwalificeerden (zie supra nr. 22).

Ten vierde moeten de spelers en het personeel van een professionele voetbalclub onder de Verordening contractueel in dienst zijn (“...*waarvan de spelers en het personeel contractueel in dienst zijn genomen en in ruil voor hun diensten worden beloond...*”). Opnieuw wordt deze vereiste niet specifiek benoemd in de Belgische preventieve witwaswet, echter is dit volgens het Bondsreglement van de RBFA een voorwaarde voor het behalen van een proflicentie voor de Belgische voetbalclubs¹⁹⁸ en dus is ook deze voorwaarde impliciet aanwezig in de Belgische preventieve witwaswet.

Tot slot worden rechtspersonen die eigenaar of beheerder van een professionele voetbalclub zijn ook gevat. Deze toevoeging bestond al in de Belgische preventieve witwaswet maar deze wet viseerde enkel de in België gevestigde ondernemingen die een professionele voetbalclub bezitten of beheren. In de Verordening worden geen territoriale vereisten gesteld en dus kan dit in de praktijk leiden tot een uitbreiding van het toepassingsgebied. Geen onbelangrijke toevoeging gezien het uitbreidende ‘multi-club ownership’ en ook de opkomst van private equity-fondsen die een belang verwerven in clubs.¹⁹⁹

Professionele voetbalclubs zijn enkel onderworpen entiteiten met betrekking tot vier soorten transacties: wanneer zij transacties met een investeerder; transacties met een sponsor; transacties met voetbalmakelaars of andere tussenpersonen; of transacties met het oog op de transfer van een voetballer verrichten.²⁰⁰ Deze transacties zijn veruit de belangrijkste transacties die een voetbalclub verricht. Uit deze bepaling lijkt dus wel te volgen dat bijvoorbeeld bij de verhuur van een ruimte in het stadion aan een bedrijf voor een evenement de professionele voetbalclub geen onderworpen entiteit is. Daarnaast lijken fans, voor zover zij niet kwalificeren als een sponsor, ook buiten het toepassingsgebied te vallen. Een ontwikkeling die in het sociaalwetenschappelijk onderzoek wordt toegejuicht. Dit is een belangrijk verschil met de huidige Belgische preventieve witwaswet waar de professionele (top)voetbalclubs bij dit soort transacties wel onderworpen entiteiten zijn onder de preventieve witwaswet. Ook in het eerder vermelde Reglement van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, dat bevestigd werd door een Koninklijk Besluit, worden fans en huurders aangemerkt als cliënten in de zin van artikel 21,

¹⁹⁸ Art. P7.21, Bondsreglement.

¹⁹⁹ UEFA European Club Finance and Investment Landscape Report, p. 70-84, 15 februari 2024.

https://editorial.uefa.com/resources/028a-1a2f899177e2-b3619612eaa4-1000/uefaeuropeanclubfinanceinvestmentlandscape_150224.pdf

²⁰⁰ Art. 3, 3), o) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

§1 van de preventieve witwaswet voor zover zij met de club een overeenkomst hebben gesloten voor een bedrag gelijk aan of hoger dan 10.000 euro.²⁰¹

In artikel vijf van de Verordening is er een vrijstelling opgenomen voor bepaalde professionele voetbalclubs. Zoals eerder vermeld is het voor clubs die in de hoogste divisie van de nationale voetbalcompetitie spelen vereist dat de totale jaaromzet van de voetbalclub in elk van de twee vorige kalenderjaren minder dan 5.000.000 euro bedroeg en daarnaast moet er een bewezen laag risico zijn.

Voor professionele voetbalclubs die in de lagere reeksen uitkomen is een vrijstelling mogelijk op basis van het bewezen geringe risico dat de aard en de omvang van de activiteiten van dergelijke professionele voetbalclubs met zich meebrengen, de vereiste van een totale jaaromzet die lager moet zijn dan 5.000.000 euro tijdens de twee voorgaande kalenderjaren valt voor deze clubs weg.

Voor de toepassing van deze vrijstellingen moeten de lidstaten een risicobeoordeling van de professionele voetbalclubs uitvoeren met betrekking tot: de bedreigingen en kwetsbaarheden op het vlak van witwassen en terrorismefinanciering, en met de professionele voetbalclubs gepaard gaande verzachtende factoren; en de risico's in verband met de omvang en de grensoverschrijdende aard van de transacties. Bij het uitvoeren van deze risicobeoordelingen houden de lidstaten rekening met de resultaten van de op grond van artikel 7 van Richtlijn 2024/1640²⁰² door de Commissie uitgevoerde risicobeoordelingen op Unieniveau.²⁰³

De Commissie dient deze risicobeoordeling uiterlijk uit te voeren tegen 10 juni 2028 en een verslag op te stellen waarin de risico's van witwassen en terrorismefinanciering en het risico op niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties op het niveau van de Unie worden geïdentificeerd, geanalyseerd en geëvalueerd. Dit verslag wordt vervolgens om de vier jaar geactualiseerd.²⁰⁴

Indien een lidstaat beslist om dergelijke vrijstelling te verlenen dient zij de Commissie eerst op de hoogte te brengen van haar beslissing om een vrijstelling te verlenen. Deze beslissing moet gemotiveerd worden op basis van de risicobeoordeling die zij heeft uitgevoerd en waarop de beslissing gesteld is. De Commissie neemt dan binnen de twee maanden een beslissing waarin zij bevestigt dat de vrijstelling mag worden verleend op basis van de door de lidstaat verstrekte motivering; of waarin zij verklaart bij een met redenen omkleed besluit dat de vrijstelling niet mag worden verleend. De Commissie zal jaarlijks een lijst met

²⁰¹ Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs, *BS* 19 april 2023; Reglement van 20 maart 2023 ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs, *BS* 19 april 2023.

²⁰² Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849.

²⁰³ Art. 5 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁰⁴ Art. 7 Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849.

verleende vrijstellingen bekend maken in het Publicatieblad van de Europese Unie en zal die lijst eveneens openbaar maken op haar website.²⁰⁵

71. De tweede definitie die van belang is, is deze van voetbalmakelaar. Een voetbalmakelaar in de zin van de Verordening is "een natuurlijke of rechtspersoon die tegen vergoeding bemiddelingsdiensten aanbiedt en voetballers of professionele voetbalclubs vertegenwoordigt in onderhandelingen met het oog op het sluiten van een contract voor een voetballer, of die professionele voetbalclubs vertegenwoordigt in onderhandelingen met het oog op het sluiten van een overeenkomst voor de transfer van een voetballer".²⁰⁶ Ook deze definitie bevat geen territoriale vereisten en kan dus beschouwd worden als een uitbreiding op de definitie van een voetbalmakelaar uit de preventieve witwaswet. In deze definitie van een voetbalmakelaar is de vereiste opgenomen dat de activiteiten worden uitgevoerd tegen vergoeding. In België is deze vereiste op dit moment niet opgenomen maar is er wel een verbod op een vergoeding bij het verrichten van makelaarsdiensten voor minderjarige sporters opgenomen in artikel 20/3, 2° van het Decreet van 10 december 2010.²⁰⁷

Voetbalmakelaars zijn bij gebrek aan afwijkende bepalingen in principe steeds meldingsplichtige entiteiten.

4.3. Verplichtingen

72. De verplichtingen uit de nieuwe Verordening kunnen opgesplitst worden in verschillende categorieën.

4.3.1. Interne gedragslijnen, procedures en controles

73. Meldingsplichtige entiteiten dienen te beschikken over interne gedragslijnen, procedures en controles om de naleving te waarborgen van anti-witwaswetgeving. Deze maatregelen moeten afgestemd zijn op de aard, omvang, risico's en complexiteit van hun activiteiten, en dienen alle activiteiten van de meldingsplichtige entiteit te dekken die onder de Verordening vallen.²⁰⁸ Hier worden op het eerste zicht geen grote veranderingen aangebracht door de Verordening.

De interne maatregelen omvatten tien, door de Verordening opgestelde onderdelen, onder meer: de uitvoering en actualisering van een bedrijfsbrede risicobeoordeling (zie infra nr. 74), het cliëntenonderzoek (zie infra 4.3.2.), het melden van verdachte transacties (zie infra 4.3.4.) en opleidingen aan personeel.²⁰⁹

²⁰⁵ Art. 7 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁰⁶ Art. 2, 53° Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁰⁷ Decreet van het Vlaamse Gewest van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling.

²⁰⁸ Art. 9, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁰⁹ Art. 9, lid 2, a) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

De interne gedragslijnen, procedures en controles moeten op het juiste hiërarchische niveau worden goedgekeurd: interne gedragslijnen door het leidinggevend orgaan, procedures en controles ten minste door de nalevingsmanager (zie infra nr. 75).²¹⁰

Tegen 10 juli 2026 zal de Anti Money Laundering Authority (AMLA) richtsnoeren uitvaardigen over de elementen die de meldingsplichtige entiteiten in aanmerking moeten nemen wanneer zij beslissingen nemen over de reikwijdte van hun interne gedragslijnen, procedures en controles.²¹¹

74. Onder deze gedragslijnen en procedures valt dus ook een bedrijfsbrede risicobeoordeling, onder de Belgische preventieve witwaswet gekend als de 'algemene risicobeoordeling' (zie supra 3.1.2.2.). Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht om een bedrijfsbrede risicobeoordeling uit te voeren die evenredig is aan de aard, omvang, risico's en complexiteit van hun activiteiten. Daarbij wordt rekening gehouden met onder andere de risicovariabelen en risicofactoren uit de bijlagen bij de Verordening, de bevindingen van de door de Commissie uitgevoerde risicobeoordeling op Unieniveau, nationale risicobeoordelingen, internationale publicaties, sectorale informatie van autoriteiten en cliëntgegevens. Voorafgaand aan de introductie van nieuwe producten, diensten of technologieën, of uitbreiding naar nieuwe cliëntensegmenten of geografische gebieden, moeten entiteiten een risicoanalyse uitvoeren en gepaste maatregelen nemen om geïdentificeerde risico's te beheersen.²¹²

De nalevingsfunctionaris stelt deze bedrijfsbrede risicobeoordeling op, waarna het leidinggevend orgaan haar goedkeurt.²¹³

Uiterlijk op 10 juli 2026 zal de AMLA richtsnoeren publiceren over de minimale inhoud en informatiebronnen voor deze risicobeoordeling.²¹⁴

75. Naast het uitvoeren van een bedrijfsbrede risicobeoordeling dienen de meldingsplichtige entiteiten één lid van hun leidinggevend orgaan aan te wijzen als nalevingsmanager, belast met het waarborgen van de naleving van de toepasselijke anti-witwasverplichtingen. Deze nalevingsmanager ziet toe op de ontwikkeling en implementatie van interne gedragslijnen, procedures en controles die afgestemd zijn op de risicoblootstelling van de entiteit. Daarnaast moet hij of zij erop toezien dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor een effectieve naleving. De nalevingsmanager speelt tevens een centrale rol in het signaleren van significante tekortkomingen binnen deze mechanismen. In het geval van een collectief leidinggevend orgaan heeft de nalevingsmanager bovendien een adviserende en voorbereidende functie met betrekking tot besluiten in het kader van compliance.²¹⁵

²¹⁰ Art. 9, lid 2 in fine Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹¹ Art. 9, lid 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹² Art. 10, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹³ Art. 10, lid 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹⁴ Art. 10, lid 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹⁵ Art. 11, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

De meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht om naast een nalevingsmanager ook een nalevingsfunctionaris aan te stellen die op een voldoende hoog hiërarchisch niveau wordt gepositioneerd. Deze functionaris is verantwoordelijk voor de dagelijkse toepassing van anti-witwasverplichtingen en het melden van verdachte transacties aan de FIE. De nalevingsfunctionaris fungeert bovendien als centraal contactpunt voor de bevoegde autoriteiten.²¹⁶ De nalevingsfunctionaris uit de Verordening is de AMLCO uit de Belgische preventieve witwaswet (zie supra nr. 31).

Voor de uitvoering van deze functie dienen adequate middelen (personeel, technologie) beschikbaar te worden gesteld, in verhouding tot de aard, omvang en risico's van de entiteit. De nalevingsfunctionaris moet beschermd worden tegen represailles of onrechtmatige beïnvloeding door commerciële belangen en moet onafhankelijk kunnen rapporteren aan het leidinggevend orgaan (inclusief eventuele toezichthoudende organen). Tot slot moet worden gewaarborgd dat alle betrokken personen toegang hebben tot de nodige informatie om hun taken effectief te kunnen uitvoeren.²¹⁷

Daarnaast moet de nalevingsmanager, die op strategisch niveau toezicht houdt op compliance, regelmatig rapporteren aan het leidinggevend orgaan, waaronder minstens één keer per jaar een verslag dat opgesteld wordt door de nalevingsfunctionaris.²¹⁸

76. Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht om werknemers, agenten en distributeurs die betrokken zijn bij de naleving van anti-witwasregelgeving te onderwerpen aan een initiële en periodieke beoordeling van hun vaardigheden, kennis, betrouwbaarheid en integriteit. Deze beoordelingen moeten in verhouding staan tot de risico's verbonden aan hun taken, en worden goedgekeurd door de nalevingsfunctionaris.²¹⁹

Daarnaast moeten deze personen eventuele nauwe persoonlijke of professionele relaties met cliënten of potentiële cliënten melden, en worden zij uitgesloten van nalevingstaken ten aanzien van die cliënten om belangenconflicten te vermijden.²²⁰

De entiteit dient tevens te beschikken over duidelijke procedures om belangenconflicten te identificeren, voorkomen en beheren.²²¹

Deze verplichtingen gelden logischerwijze niet indien de meldingsplichtige entiteit wordt vertegenwoordigd door slechts één natuurlijke persoon.²²²

²¹⁶ Art. 11, lid 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹⁷ Art. 11, lid 3-5 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹⁸ Art. 11, lid 6 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²¹⁹ Art. 13, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²⁰ Art. 13, lid 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²¹ Art. 13, lid 3 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²² Art. 13, lid 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht om te voldoen aan Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake klokkenluidersbescherming, voor de melding van inbreuken op de Verordening. Zij moeten beschikken over interne meldingskanalen die voldoen aan de vereisten van deze richtlijn. Deze verplichting geldt niet voor entiteiten die bestaan uit slechts één natuurlijke persoon.²²³

77. Meldingsplichtige entiteiten mogen taken die voortvloeien uit de Verordening uitbesteden aan dienstverleners, mits voorafgaande kennisgeving aan de toezichthouder. De uitbestede taken moeten worden uitgevoerd alsof de dienstverlener deel uitmaakt van de entiteit zelf, en de entiteit blijft volledig verantwoordelijk voor deze taken.²²⁴

Essentiële functies zoals risicobeoordelingen, cliëntacceptatiebeslissingen, meldingen van verdachte activiteiten en de goedkeuring van interne gedragslijnen mogen niet worden uitbesteed.²²⁵

Dienstverleners moeten aantoonbaar gekwalificeerd zijn en interne gedragslijnen en procedures van de entiteit naleven. De voorwaarden voor uitbesteding worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst, en de toepassing wordt regelmatig gecontroleerd.²²⁶

Uitbesteding mag geen belemmering vormen voor toezicht door autoriteiten. In principe is uitbesteding aan dienstverleners uit risicolanden verboden.²²⁷

Uiterlijk op 10 juli 2027 zal de AMLA richtsnoeren publiceren over de procedures, rollen, verantwoordelijkheden en toezicht bij uitbesteding.²²⁸

4.3.2. Cliëntenonderzoek

78. Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen bij het aangaan van een zakelijke relatie, bij occasionele transacties vanaf 10.000 euro, bij oprichting of eigendomsoverdracht van juridische entiteiten, bij vermoedens van witwassen, of wanneer twijfel bestaat over de identiteit van de klant of diens vertegenwoordiger.²²⁹

Uiterlijk op 10 juli 2026 ontwikkelt de AMLA technische reguleringsnormen die onder andere vastleggen: voor welke sectoren of transacties een lagere drempel geldt; hoe occasionele en

²²³ Art. 14 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²⁴ Art. 18, lid 1 en 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²⁵ Art. 18, lid 3 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²⁶ Art. 18, lid 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²⁷ Art. 18, lid 5 en 6 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²⁸ Art. 18, lid 8 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²²⁹ Art. 19, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

onderling samenhangende transacties worden geïdentificeerd; criteria voor het identificeren van occasionele transacties, zakelijke relaties of onderling samenhangende transacties.²³⁰

De Commissie krijgt de bevoegdheid om deze normen officieel vast te stellen en toe te voegen aan de Verordening.²³¹

79. Bij het uitvoeren van cliëntenonderzoek zijn meldingsplichtige entiteiten verplicht een reeks maatregelen toe te passen, waaronder het identificeren en verifiëren van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde, het begrijpen van de aard en het doel van de zakelijke relatie of transactie, het controleren op sanctielijsten, het beoordelen van de economische activiteit van de cliënt, en het continu monitoren van de relatie. Daarbij moet ook worden vastgesteld of betrokken partijen politiek prominente personen zijn, en of handelingen namens anderen plaatsvinden.²³²

De reikwijdte van deze maatregelen wordt afgestemd op de risico's van witwassen en terrorismefinanciering, op basis van een individuele risicobeoordeling en met inachtneming van de, in de bijlagen, vastgestelde risicofactoren en variabelen en met inachtneming van de bedrijfsbrede risicobeoordeling (zie supra nr. 74). Bij hogere risico's zijn verscherpte maatregelen verplicht, terwijl bij lagere risico's vereenvoudigde procedures toegestaan zijn. Uiterlijk op 10 juli 2026 zal AMLA richtsnoeren publiceren over relevante risicofactoren.²³³

Meldingsplichtige entiteiten moeten te allen tijde kunnen aantonen dat hun gekozen maatregelen in verhouding staan tot het geïdentificeerde risico. Een nauwkeurige documentatie van de genomen maatregelen lijkt dus aanbevolen.²³⁴

Indien een meldingsplichtige entiteit er niet in slaagt de vereiste cliëntenonderzoeksmaatregelen uit te voeren, mag zij geen zakelijke relatie aangaan of transactie uitvoeren. Bestaande relaties moeten dan worden beëindigd, en de entiteit dient te overwegen om een melding van een verdachte transactie te doen bij de Financiële Inlichtingen Eenheid (FIE). Het beëindigen van een relatie sluit echter niet uit dat verschuldigde betalingen alsnog worden ontvangen.²³⁵

Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht alle genomen cliëntenonderzoeksmaatregelen te documenteren, inclusief de daarbij behorende besluiten, bewijsmiddelen en motieven. Na elke herbeoordeling moeten de gegevens worden bijgewerkt. Deze documentatieverplichting

²³⁰ Art. 19, lid 9 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³¹ Art. 19, lid 10 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³² Art. 20, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³³ Art. 20, lid 2 en 3 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³⁴ Art. 20, lid 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³⁵ Art. 21, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

geldt ook wanneer wordt besloten een relatie te weigeren, te beëindigen of alternatieve maatregelen toe te passen.²³⁶

80. Meldingsplichtige entiteiten moeten bij het cliëntenonderzoek specifieke identificatiegegevens verzamelen, afhankelijk van het type cliënt (natuurlijke personen, rechtspersonen, trusts of andere organisaties). Hierbij gaat het onder anderen om de naam, geboortedatum, nationaliteit, adres, registratienummers en gegevens over vertegenwoordigers.²³⁷

De identiteit van de cliënt en de uiteindelijk begunstigten moet worden geverifieerd met identiteitsdocumenten en betrouwbare bronnen of elektronische identificatiemiddelen.²³⁸

Als geen natuurlijke personen als uiteindelijk begunstigde geïdentificeerd kunnen worden, moeten leidinggevendenden van de entiteit worden geïdentificeerd en hun gegevens worden geregistreerd.²³⁹

De identiteit van de cliënt, de uiteindelijk begunstigde en eventuele gemachtigde personen moet in principe worden geverifieerd vóór het aangaan van een zakelijke relatie of het uitvoeren van een occasionele transactie. In situaties met een lager risico kan deze verificatie worden uitgesteld.²⁴⁰

Bij lage risico's en indien dit vereist is om de normale bedrijfsvoering niet te verstoren, mag de verificatie bij aanvang van de relatie worden voltooid, zolang dit zo snel mogelijk gebeurt na het eerste contact.²⁴¹

81. Wanneer een nieuwe relatie wordt aangegaan met een juridische entiteit of trust waarvoor registratie van uiteindelijk begunstigten verplicht is, moet de meldingsplichtige entiteit geldig bewijs van deze registratie verzamelen, bijvoorbeeld via een recent uittreksel.²⁴²

Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht om zonder onnodige vertraging en uiterlijk binnen 14 dagen elke discrepantie tussen de informatie in het centrale UBO-register en de eigen gegevens te melden. De melding moet vergezeld gaan van bewijs en een motivering van de juiste informatie over de uiteindelijk begunstigten en eventuele gevolmachtigden.²⁴³

Uitzonderingen gelden voor kleine fouten of verouderde gegevens die geen twijfel doen rijzen over de identiteit van de UBO's. In die gevallen mag eerst aanvullende informatie bij de cliënt worden opgevraagd. Indien de cliënt de gegevens niet tijdig corrigeert (binnen 14 dagen),

²³⁶ Art. 21, lid 3 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³⁷ Art. 22, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³⁸ Art. 22, lid 6 en 7 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²³⁹ Art. 22, lid 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴⁰ Art. 23, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴¹ Art. 23, lid 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴² Art. 23, lid 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴³ Art. 24, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

moet alsnog melding worden gedaan aan het register. Deze uitzonderingsregel geldt niet in situaties met een hoger risico.²⁴⁴

82. Voordat een zakelijke relatie wordt aangegaan of een occasionele transactie wordt verricht, moet de meldingsplichtige entiteit inzicht verkrijgen in het doel en de aard daarvan. Dit omvat het verzamelen van informatie over het economische doel, het geraamde bedrag, de bron en bestemming van de geldmiddelen, en de bedrijfsactiviteit of het beroep van de klant. Bij transacties met goederen van hoge waarde wordt ook nagegaan of het beoogde gebruik commercieel of niet-commercieel is.²⁴⁵

83. Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht om zakelijke relaties continu te monitoren, inclusief de bijbehorende transacties, om te verzekeren dat deze in lijn zijn met hun kennis van de cliënt, diens activiteiten en risicoprofiel. Hierbij wordt ook gelet op de oorsprong en bestemming van geldmiddelen. Bij cliënten die meerdere producten of diensten afnemen, moet het cliëntenonderzoek al deze omvatten.²⁴⁶

De cliëntinformatie moet regelmatig worden geactualiseerd: jaarlijks bij hoog-risicocliënten, vijfjaarlijks bij alle andere. Ook moeten gegevens worden bijgewerkt bij gewijzigde omstandigheden, wettelijke verplichtingen, of wanneer relevante nieuwe feiten bekend worden.²⁴⁷

Verder wordt periodiek nagegaan of cliënten voldoen aan verplichtingen inzake gerichte financiële sancties, waarbij de frequentie van controle afhangt van het risiconiveau.²⁴⁸

Ten slotte stelt AMLA uiterlijk 10 juli 2026 richtsnoeren op voor de uitvoering van deze doorlopende monitoring.²⁴⁹

84. Wanneer een zakelijke relatie of transactie als laag risico wordt beoordeeld (conform bijlagen II en III van de Verordening), mogen meldingsplichtige entiteiten vereenvoudigde zorgvuldigheidsmaatregelen toepassen. Deze kunnen bestaan uit uitgestelde identificatie (maximaal 60 dagen), het minder frequent actualiseren van de cliëntidentificatie en een beperkte informatieverzameling over het doel van de relatie. Deze maatregelen moeten wel

²⁴⁴ Art. 24, lid 2 en 3 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴⁵ Art. 25 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴⁶ Art. 26, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴⁷ Art. 26, lid 2 en 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴⁸ Art. 26, lid 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁴⁹ Art. 26, lid 5 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

steeds evenredig zijn aan de aard en omvang van de risico's, en voldoende toezicht blijven waarborgen om verdachte transacties te detecteren.²⁵⁰

De specifieke maatregelen die de meldingsplichtige entiteit toepast om de verschillende soorten cliënten die een lager risico vertegenwoordigen op een vereenvoudigde manier te verifiëren dienen in de interne procedures opgenomen te worden (zie supra nr. 73).²⁵¹

Regelmatige herbeoordeling is vereist om vast te stellen of het lage risicoprofiel nog van toepassing is. Vereenvoudigde maatregelen worden stopgezet wanneer bijvoorbeeld de verstrekte informatie onbetrouwbaar is, risicofactoren wijzigen, of er vermoedens zijn van witwassen.²⁵²

85. In situaties met een verhoogd risico op witwassen of terrorismefinanciering, onder meer op basis van de eigen risicobeoordeling, zijn meldingsplichtige entiteiten verplicht verscherpte zorgvuldigheidsmaatregelen toe te passen. Dit omvat onder meer een analyse van complexe, ongebruikelijke of economisch onverklaarbare transacties en van de herkomst en bestemming van de betrokken geldmiddelen.²⁵³

86. Bij de risicoanalyse houden entiteiten rekening met de risicofactoren uit bijlage III van de Verordening, AMLA-richtsnoeren, FIE-meldingen en interne risicobeoordelingen. Mogelijke verscherpte maatregelen zijn onder andere: het verkrijgen van aanvullende informatie over cliënten en hun vermogen, verkrijgen van aanvullende informatie over de beoogde aard van de zakelijke relatie en een verscherpte monitoring.²⁵⁴

87. Meldingsplichtige entiteiten mogen, onder voorwaarden, vertrouwen op andere meldingsplichtige entiteiten van zowel binnen als buiten de EU om te voldoen aan de vereisten van het cliëntenonderzoek. Voorwaarde is dat die andere meldingsplichtige entiteit voldoet aan de regels voor cliëntenonderzoek, bewaring van gegevens en toezicht. De eindverantwoordelijkheid blijft altijd bij de oorspronkelijke meldingsplichtige entiteit die zich op de ander beroept.²⁵⁵

Bij samenwerking met meldingsplichtige entiteiten in derde landen moet rekening worden gehouden met geografische risicofactoren en alle relevante informatie. Binnen een groep kunnen op groepsniveau geldende gedragslijnen, procedures en controles volstaan, om op een andere meldingsplichtige entiteit binnen dezelfde groep te steunen om te voldoen aan de cliëntenonderzoeksvereisten.²⁵⁶

²⁵⁰ Art. 33, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵¹ Art. 33, lid 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵² Art. 33, lid 4 en 5 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵³ Art. 34, lid 1 en 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵⁴ Art. 34, lid 3 en 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵⁵ Art. 48, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵⁶ Art. 48, lid 2 en 3 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

Wanneer een meldingsplichtige entiteit zich beroept op een andere entiteit voor het uitvoeren van cliëntenonderzoek, moet zij alle relevante informatie verkrijgen over de identificatie van de cliënt, de verificatie van diens identiteit en het doel van de zakelijke relatie. Op verzoek moet de entiteit waarop gesteund wordt, binnen vijf werkdagen kopieën van identificatiedocumenten, verificatiemiddelen en contextuele informatie aanleveren. Deze informatie-uitwisseling moet in een schriftelijke overeenkomst worden vastgelegd, tenzij het om twee meldingsplichtige entiteiten uit eenzelfde groep gaat, waarbij een op groepsniveau vastgestelde interne procedure kan volstaan.²⁵⁷

Uiterlijk op 10 juli 2027 zal de AMLA richtsnoeren uitvaardigen over de procedure omtrent het steunen op door andere meldingsplichtige entiteiten uitgevoerd cliëntenonderzoek.²⁵⁸

4.3.3. Transparantie inzake uiteindelijk begunstigden

88. Een ander belangrijk begrip dat gedefinieerd wordt door de Verordening is de “uiteindelijk begunstigde”. Dit begrip wordt gedefinieerd als: elke natuurlijke persoon die uiteindelijk eigenaar is van of zeggenschap heeft over een juridische entiteit, een express trust of soortgelijke juridische constructie.²⁵⁹

De uiteindelijk begunstigden van juridische entiteiten zijn de natuurlijke personen met een direct of indirect eigendomsbelang in de vennootschap, of directe of indirecte zeggenschap over de vennootschap of andere juridische entiteit, via een eigendomsbelang of via andere middelen. Zeggenschap via andere middelen wordt onafhankelijk van en parallel aan het bestaan van een eigendomsbelang of zeggenschap via een eigendomsbelang vastgesteld.²⁶⁰

89. Een uiteindelijk begunstigde wordt geacht een eigendomsbelang in een vennootschap te hebben bij een direct of indirect belang van 25% of meer in aandelen, stemrechten of andere winst- of eigendomsrechten. Voor andere juridische entiteiten dan vennootschappen, waarvoor het gezien hun vorm en structuur niet passend of mogelijk is de eigendom te berekenen, zijn de uiteindelijk begunstigden de natuurlijke personen die directe of indirecte zeggenschap over de juridische entiteit hebben.²⁶¹

90. Naast een eigendomsbelang kan men ook via zeggenschap aangemerkt worden als de uiteindelijk begunstigde van een vennootschap of een juridische entiteit. Zeggenschap over een vennootschap of andere juridische entiteit kan worden uitgeoefend via een eigendomsbelang of andere middelen.

²⁵⁷ Art. 49 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵⁸ Art. 50 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁵⁹ Art. 2, lid 1, 28) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶⁰ Art. 51 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶¹ Art. 52 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

Directe of indirecte zeggenschap impliceert aanzienlijke invloed op besluitvorming. Zeggenschap over een juridische entiteit wordt in de Verordening gedefinieerd als 'de mogelijkheid om, direct of indirect, aanzienlijke invloed uit te oefenen en relevante besluiten op te leggen binnen de juridische entiteit'.²⁶²

Daarnaast wordt indirect zeggenschap over een juridische entiteit gedefinieerd als 'zeggenschap over tussenliggende juridische entiteiten in de eigendomsstructuur of in verschillende ketens van de eigendomsstructuur, waarbij directe zeggenschap is vastgesteld op elk niveau van de structuur'.²⁶³

Tot slot definieert de Verordening zeggenschap via een eigendomsbelang in de vennootschap als 'directe of indirecte eigendom van 50% plus één van de aandelen of stemrechten of een ander eigendomsbelang in de vennootschap.' Zeggenschap via eigendom betekent doorgaans dus het bezit van meer dan 50% van aandelen of stemrechten.²⁶⁴

Zeggenschap via andere middelen omvat o.a. de meerderheid van stemrechten, benoemingsrechten, vetorechten, of zeggenschap over winstverdeling. Ook informele of formele afspraken, familiebanden of volmachtregelingen kunnen wijzen op zeggenschap, afhankelijk van de specifieke structuur en context van de entiteit.²⁶⁵

Indien er een meerlagige eigendomsstructuur is en het eigendomsbelang en de zeggenschap met betrekking tot verschillende lagen van de keten naast elkaar bestaan dan worden natuurlijke personen die, direct of indirect, zeggenschap uitoefenen over juridische entiteiten met een direct belang in de vennootschap en natuurlijke personen met een direct of indirect eigendomsbelang in entiteiten die via eigendom of andere middelen zeggenschap over de vennootschap uitoefenen, hetzij individueel, hetzij gezamenlijk als uiteindelijk begunstigen beschouwd.²⁶⁶

91. Juridische entiteiten zijn verplicht om adequate, nauwkeurige en actuele informatie over hun uiteindelijk begunstigen te verzamelen, bij te houden en te verstrekken aan meldingsplichtige entiteiten en centrale registers. Deze informatie omvat onder meer identiteitsgegevens, aard en omvang van het economische belang, informatie over de relevante juridische structuren, en indien van toepassing, gegevens over groepen

²⁶² Art. 53, lid 2, a) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶³ Art. 53, lid 2, b) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶⁴ Art. 53, lid 2, c) Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶⁵ Art. 53, lid 3 en 4 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶⁶ Art. 54 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

begunstigden. De informatie moet binnen 28 dagen na oprichting of wijziging worden verkregen of geactualiseerd, en daarnaast jaarlijks worden herzien.²⁶⁷

Alle in de EU opgerichte juridische entiteiten zijn verplicht om accurate, actuele en volledige informatie over hun uiteindelijk begunstigden te verzamelen, bij te houden en te delen met meldingsplichtige entiteiten en centrale registers. Informatie moet tijdig, uiterlijk binnen 28 dagen na oprichting of wijziging, worden ingediend en jaarlijks worden geverifieerd. Indien geen natuurlijke personen als uiteindelijk begunstigden kunnen worden geïdentificeerd, moeten juridische entiteiten verklaren waarom dit niet mogelijk was en in plaats daarvan gegevens van hun hogere leidinggevendenden verstrekken. Deze informatie moet onverwijld beschikbaar zijn voor bevoegde autoriteiten en wordt na ontbinding van de entiteit nog vijf jaar bewaard door daartoe aangewezen personen, van wie de contactgegevens aan het centrale register worden doorgegeven.²⁶⁸

Deze verplichting is niet van toepassing op bepaalde vennootschappen en instellingen. Uitzonderingen gelden voor beursgenoteerde vennootschappen, mits het zeggenschap uitsluitend door natuurlijke personen met stemrechten wordt uitgeoefend en er geen andere juridische entiteiten of constructies in de eigendomsstructuur voorkomen, en als buitenlandse entiteiten aan gelijkwaardige internationale transparantie-eisen voldoen. Ook publiekrechtelijke instellingen zoals gedefinieerd in Richtlijn 2014/24²⁶⁹ vallen buiten de reikwijdte van deze bepalingen.²⁷⁰

92. Gevolmachtigde aandeelhouders en bestuurders van een juridische entiteit moeten beschikken over actuele en nauwkeurige informatie over hun volmachtgever en de uiteindelijk begunstigden van die volmachtgever. Deze informatie, inclusief hun status, wordt doorgegeven aan de betreffende juridische entiteit. De entiteit is vervolgens verplicht deze gegevens te melden aan het centrale register en aan meldingsplichtige entiteiten wanneer zij cliëntenonderzoeksmatregelen uitvoeren.²⁷¹
93. Juridische entiteiten buiten de EU moeten informatie over hun uiteindelijk begunstigden aan het centrale register van een EU-lidstaat doorgeven wanneer zij binnen de EU bepaalde activiteiten ondernemen, zoals het aangaan van zakelijke relaties met meldingsplichtige entiteiten, het verwerven van onroerend goed of luxe goederen, of het verkrijgen van overheidsopdrachten. Deze informatie moet vergezeld gaan van relevante documentatie en tijdig worden ingediend. In sommige gevallen geldt een registratieplicht enkel bij verhoogd risico op witwassen of terrorismefinanciering. Wijzigingen in de informatie moeten binnen 28

²⁶⁷ Art. 62 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶⁸ Art. 63 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁶⁹ Art. 2, lid 1, punt 4 Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG.

²⁷⁰ Art. 65 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁷¹ Art. 66 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

dagen worden gemeld. Juridische entiteiten die op 10 juli 2027 eigenaar zijn van onroerend goed, moeten uiterlijk op 10 januari 2028 hun begunstigden registreren, tenzij de eigendom vóór 2014 werd verworven. Lidstaten kunnen strengere termijnen hanteren op basis van het risico.²⁷²

94. Lidstaten zijn verplicht om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties vast te stellen voor inbreuken op de regels omtrent uiteindelijk begunstigden. Deze sanctieregels moeten uiterlijk op 10 januari 2025 aan de Europese Commissie worden meegedeeld, inclusief eventuele latere wijzigingen. De Commissie zal uiterlijk op 10 juli 2026 gedelegeerde handelingen vaststellen waarin wordt bepaald welke inbreuken gesanctioneerd worden, wie aansprakelijk is, hoe de ernst van inbreuken wordt beoordeeld en op basis van welke criteria het sanctieniveau wordt bepaald. Deze regels worden regelmatig geëvalueerd om hun doeltreffendheid te waarborgen.²⁷³

4.3.4. Meldingsplicht

95. Meldingsplichtige entiteiten zijn verplicht om bij vermoedens van witwassen of terrorismefinanciering onmiddellijk melding te doen bij de FIE, zowel op eigen initiatief als op verzoek. Op dezelfde manier melden zij alle verdachte transacties, waaronder pogingen daartoe en vermoedens die voortvloeien uit het onvermogen om het cliëntenonderzoek te verrichten. Ze moeten alle relevante informatie, inclusief transactiegegevens, binnen vijf werkdagen aanleveren, of sneller in gerechtvaardigde en dringende gevallen. Gelijkaardig kan de antwoordtermijn eveneens verlengd worden.²⁷⁴

De beoordeling van al dan niet verdachte transacties of activiteiten gebeurt op basis van en tegen alle relevante feiten en informatie waarvan zij kennis hebben of waarover zij beschikken. Een vermoeden van witwassen is gebaseerd op de kenmerken van de cliënt en diens tegenhangers, de omvang en aard van de transactie of activiteit of de methoden en patronen daarvan, het verband tussen verschillende transacties of activiteiten, de herkomst, de bestemming of het gebruik van geldmiddelen, of alle andere omstandigheden waarvan de meldingsplichtige entiteit kennis heeft, met inbegrip van de consistentie van de transactie of activiteit met de informatie verkregen op grond van het cliëntenonderzoek, waaronder het risicoprofiel van de cliënt.²⁷⁵

²⁷² Art. 67 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁷³ Art. 68 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁷⁴ Art. 69, lid 1 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁷⁵ Art. 69, lid 2 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

Uiterlijk op 10 juli 2026 stelt AMLA gestandaardiseerde meldingsformats vast, en tegen 10 juli 2027 worden indicatoren voor verdachte gedragingen gepubliceerd die vervolgens regelmatig worden bijgewerkt.²⁷⁶

96. Nalevingsfunctionarissen zijn verantwoordelijk voor het doorgeven van meldingen aan de juiste FIE. Werknemers en functionarissen die meldingen doen, worden beschermd tegen represailles discriminatie of elke andere vorm van oneerlijke behandeling.²⁷⁷

Meldingsplichtige entiteiten moeten verdachte transacties met mogelijke criminele of terroristische oorsprong uitstellen totdat ze een melding hebben gedaan bij de FIE en instructies hebben ontvangen. Als er binnen drie werkdagen geen reactie komt van de FIE, mogen zij de transactie uitvoeren na een risicobeoordeling. Indien onmiddellijke uitvoering noodzakelijk is of uitstel strafrechtelijk onderzoek zou belemmeren, moet de FIE direct na uitvoering worden geïnformeerd.²⁷⁸

Meldingen aan de FIE door meldingsplichtige entiteiten of hun medewerkers worden niet beschouwd als schending van geheimhoudingsplichten en leiden niet tot civielrechtelijke of strafrechtelijke aansprakelijkheid, zelfs als er geen zekerheid is over of sprake is van criminele activiteiten.²⁷⁹

Meldingsplichtige entiteiten en hun medewerkers mogen cliënten of derden niet informeren over lopende meldingen of onderzoeken met betrekking tot witwassen of terrorismefinanciering. Uitzonderingen op dit verbod gelden onder andere voor communicatie met bevoegde autoriteiten, binnen groepen van verbonden entiteiten mits naleving van interne procedures, en tussen meldingsplichtige entiteiten binnen de EU of in derde landen met gelijkwaardige regelgeving, zolang beroepsgeheim en gegevensbescherming gewaarborgd zijn. Pogingen om cliënten te ontmoedigen van illegale activiteiten worden niet als verboden informatieverstrekking beschouwd.²⁸⁰

²⁷⁶ Art. 69, lid 3 en 5 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁷⁷ Art. 69, lid 7 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁷⁸ Art. 71 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁷⁹ Art. 72 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

²⁸⁰ Art. 73 Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.

5. Beleidsaanbeveling

97. Het doel van dit voorstel is om de anti-witwasmaatregelen in het professioneel voetbal te standaardiseren en te verankeren in het licentiesysteem of een uniform systeem van AML-compliance, zodat alle transacties binnen een transparante, geharmoniseerde compliance-structuur plaatsvinden.²⁸¹ Dit versterkt de integriteit van de competitie én vermindert de administratieve lasten.
98. Een eerste optie zou kunnen zijn om het behalen van een licentie te laten afhangen van AML-compliant te zijn en AML-compliance dus te integreren in de licentievoorwaarden. In dit systeem zou er één maal per jaar, bij de licentieveraanvraag, de anti-witwasmaatregelen moeten worden doorlopen. In het buitenland bestaan er ook dergelijke licentieprocedures en met de inwerkingtreding van het AML Single Rulebook worden de standaarden op vlak van AML-compliance in Europa gelijkgetrokken. Concreet zou dit systeem inhouden dat er bij het licentiedossier ook een onderdeel AML wordt toegevoegd dat eigenlijk gelijkaardig is aan het AML dossier dat op dit moment bij elke transactie in orde gebracht moet worden.²⁸²

Dit dossier krijgt een periodieke hernieuwing, dit kan éénmaal per jaar zijn bij de licentieveraanvraag of desnoods twee maal per jaar voor elke transferperiode. Om een hernieuwing te bekomen kan er gewerkt worden met een onafhankelijke audit. Deze hernieuwing beoordeelt jaarlijks of halfjaarlijks het AML-beleid op volledigheid, risicoanalyse, interne procedures enzovoort.

De RBFA, in nauwe samenwerking met de FOD Economie die de AML-toezichtbevoegdheid heeft over de voetbalsector, zou in dit systeem de beslissingen nemen over de licenties en dus over de AML-dossiers. Zij valideren jaarlijks de auditrapporten van elke club voor de verlening of hernieuwing van de licentie. Dit zou uiteraard een samenwerking tussen licentiecommissie en Compliance Officer vereisen zoals nu al het geval is bij de RBFA.²⁸³

Bij niet-naleving van de verplichtingen in dit systeem zou er gewerkt kunnen worden met een reeks maatregelen zoals het uitdelen van een waarschuwing, het opleggen van een boete, een schorsing van de transferactiviteiten (transferverbod) en een intrekking van of het niet verlenen van een licentie.

Zoals in het sociaalwetenschappelijk onderzoek echter duidelijk werd, is deze eerste optie een mogelijkheid maar geen noodzakelijkheid aangezien de wet geldt voor elke voetbalclub ongeacht of zij een licentie behalen of niet. Een integratie van AML-compliance in de licentievoorwaarden zou dus niet noodzakelijk voor een lager witwasrisico zorgen aangezien clubs zondermeer verplicht zijn om de wet te volgen.²⁸⁴

99. Een tweede optie zou zijn om te werken met een kleurencode die clubs en competities gaat beoordelen op vlak van AML-compliance. In dit systeem zouden de clubs voor de

²⁸¹ Interview 1, A21 en A27; interview 2, A16.

²⁸² Interview 1, A11.

²⁸³ RBFA, Good Governance Annual Report, 2021, 14, https://belgianfootball.s3.eu-central-1.amazonaws.com/s3fs-public/rbfa/docs/pdf/goodgovernance/RBFA_GOOD_GOVERNANCERAPPORT_2022_N.pdf.

²⁸⁴ Interview 4, A23.

transferperiodes een controle op de anti-witwasmaatregelen ondergaan. Eén maal voor elke transferperiode worden alle controles doorlopen: controle op voldoende interne controles, het verzamelen van ID's, het identificeren van UBO's etc..

Op die manier kan er gewerkt worden met een kleurencode, op basis van het ingediende dossier verkrijgen clubs een kleur op vlak van AML-compliance.

Indien alles in het dossier conform de maatregelen uit de anti-witwaswetgeving is en indien de club aantoonbaar een werkend anti-witwasraamwerk heeft dan krijgt het dossier een groene kleur. Een groen dossier wilt zeggen dat transacties gewoon kunnen doorgaan, clubs met een groen dossier worden verondersteld AML-compliant te zijn waardoor er niet voor elke individuele transfer een controle dient te gebeuren. Ontbreken er bepaalde dingen in het dossier bv ID's dan krijgt het een oranje kleur. Deze oranje kleur impliceert dat een transactie kan doorgaan maar mits extra maatregelen. Dossiers waarin belangrijke verplichtingen van de anti-witwaswetgeving niet zijn nagekomen of waarin grote delen niet in orde zijn krijgen een rode kleur. In dat geval kan de transactie niet doorgaan zolang die problemen niet worden opgelost.

De idee achter dit systeem zou men kunnen vergelijken met de risicobeoordelingen die de onderworpen entiteiten moeten uitvoeren. Op deze manier maken voetbalclubs een soort risicobeoordeling van zichzelf op die daarna uiteraard gecontroleerd wordt door een onafhankelijke instantie. Wanneer een club kwalificeert als 'groene club' dan kan zij bestempeld worden als laagrisico en zijn verlaagde maatregelen dus gerechtvaardigd.

Indien men dit systeem wijdverspreid zou implementeren kan men binnen Europa bij transacties gewoon nakijken welke kleur dat de contracterende clubs hebben. Transacties tussen twee groene clubs kunnen doorgaan zonder verdere maatregelen en vereisen geen aparte, individuele controles meer. Transacties met een oranje club kunnen niet zonder meer doorgaan maar zijn ook niet per direct uitgesloten. Mits extra maatregelen kan de transactie nog steeds plaatsvinden. Bij een rode club is een transactie in beginsel uitgesloten tenzij er natuurlijk een klassiek AML-dossier wordt overgemaakt.

Uiteraard kan er bij significante wijzigingen (bv. nieuwe eigendomsstructuur, grote kapitaalinjecties) binnen een club in een groene competitie een wijziging in de kleur komen. Zo kan een groene club door gewijzigde omstandigheden tijdelijk "op oranje of rood gezet worden" waardoor er een aanvullende check moet plaatsvinden.

Binnen een dergelijk systeem is er een belangrijke rol weggelegd voor organisaties zoals de Pro League die de clubs ondersteunen binnen dit proces. Bij de start van een transfermercato zou de Pro League een lijst met groene clubs of zelfs competities en, per club, de laatste compliance-auditdatum kunnen publiceren. Op deze manier streeft de Pro League ernaar om in zijn geheel een 'groene competitie' te worden.

De Pro League kan zich bezighouden met het opstellen van standaard AML-checklists en -procedures, gebaseerd op het AML Single Rulebook, zodat alle clubs exact dezelfde criteria hanteren. Dit zorgt voor continuïteit door het delen van kennis. Dit kan gebeuren doormiddel

van het organiseren van workshops, e-learningmodules voor Compliance Officers en ander personeel zoals zij nu reeds doet.²⁸⁵

100. Afhankelijk van het gekozen systeem dient er dus één maal per jaar, bijvoorbeeld bij de licentia aanvraag, een grondige AML-check te gebeuren. Desnoods wordt dit, zoals in het tweede voorstel, tweemaal per jaar gedaan voor elke transferperiode. Beide systemen zouden in elk geval veel minder werk opleveren dan de huidige werkwijze waar dit bij elke transactie dient te gebeuren.

Dit zal de AML-checks ook standaardiseren waardoor zij bij alle clubs gelijk zullen zijn in plaats van het huidige versplinterde systeem. Eén gestandaardiseerd AML-proces in plaats van versplinterde, club-specifieke controles zorgt voor eenduidigheid die op dit moment ontbreekt.²⁸⁶

Minder dubbele controles bij onderling vertrouwen tussen "groene clubs" zal leiden tot een snellere afhandeling van transfers en dus een efficiënter systeem.

Strenger toezicht en sancties verstevigen de integriteit van de competitie en van de clubs. Bovendien geeft het streven naar een "groen dossier" de clubs een extra incentive om AML-compliant te zijn en zowel hun eigen reputatie als die van de competitie te beschermen.

Een uniform systeem kan ook zorgen voor een schaalvoordeel omdat de kosten voor compliance-audits dalen wanneer alle clubs dezelfde procedure volgen en deze zouden centraliseren via organisaties zoals de Pro League.

Voor makelaars zou men ook een dergelijk systeem kunnen invoeren waarbij de AML-maatregelen worden opgenomen in de makelaarslicentie. Dus om een licentie te behalen moeten makelaars AML-compliant zijn. Dit zou dan ook weer elk jaar gecontroleerd moeten worden of de makelaar nog steeds voldoet aan alle voorwaarden en dat er geen gewijzigde omstandigheden zijn.

Voorts zou men ook kunnen overwegen om een clearinghouse-mechanisme te gaan herinvoeren. Dit clearinghouse staan dan in voor de controle van de geldstromen tussen de verschillende actoren. Deze onafhankelijke derde partij zal de betaling ontvangen en nagaan of alle documenten en AML-checks voldaan zijn. Wanneer dit in orde is geeft zij de gelden vrij.²⁸⁷

Echter is het vooral bij makelaars erg duidelijk dat men FIFA hier ook in moet betrekken. Wetgeving dient uiteraard altijd gevolg te worden maar het is belangrijk dat dit geharmoniseerd wordt met de regels van FIFA omtrent makelaars. Het theoretische van de wetgeving zou moeten matchen met de praktische toepassing van FIFA.²⁸⁸

²⁸⁵ Interview 3, A3.2; interview 4, A4 en A6; interview 5, A4 en A6.

²⁸⁶ Interview 1, A3.

²⁸⁷ Interview 2, A13 en A14.

²⁸⁸ Interview 2, A33; interview 4, A22.

Besluit

Doorheen het onderzoek is duidelijk geworden dat het professionele voetbal een sector is die omwille van verscheidene redenen kwetsbaar is gebleken voor financiële wantoestanden. Een specifieke en complexe structuur, de subjectieve waardering van de transfermarkt en complexe eigendomsstructuren zijn maar enkele van de redenen die aangehaald werden.

Deze risico's worden overigens al jarenlang erkend maar een legislatief antwoord liet op zich wachten. Vandaar valt het dus enkel aan te moedigen dat de sector onderworpen wordt aan de witwasregelgeving om op die manier voor meer transparantie in de geldstromen te zorgen.

De Belgische wetgever besliste reeds in 2021 om een aantal actoren uit het professioneel voetbal te onderwerpen aan de Belgische preventieve witwaswet. De staatsstructuur zorgde er echter voor dat voetbalmakelaars in de praktijk nog steeds geen onderworpen entiteiten zijn, zelfs al is dit wel opgenomen in de Belgische preventieve witwaswet. Voor de voetbalclubs en de RBFA kwamen er echter wel heel wat veranderingen omwille van de onderwerping aan de Belgische preventieve witwaswet. Zij moesten grondige procedures opstellen, een AMLCO aanwijzen, hun personeel van de juiste opleidingen voorzien en hun cliënten identificeren.

Uit het gevoerde sociaalwetenschappelijke onderzoek bleek echter dat de verplichtingen uit de Belgische preventieve witwaswet heel wat moeilijkheden opleveren voor de voetbalclubs. Zo is een toepassing van een wet die oorspronkelijk ontwikkeld was voor financiële instellingen, op een specifieke sector als het professioneel voetbal geen sinecure gebleken. Koninklijke Besluiten hebben hier enige verbetering ingebracht door bepaalde begrippen te verduidelijken maar in de praktijk blijven er moeilijkheden aan het licht komen. Dat investeerders onder de Belgische preventieve witwaswet niet gevisieerd worden en bepaalde fans wel is en blijft een vreemde keuze die in de praktijk ook de verkeerde keuze is gebleken.

Daarnaast zorgt de beslissing om enkel de Belgische actoren te onderwerpen aan de preventieve witwaswet dat de Belgische voetbalclubs lijden onder een competitief nadeel. Het is namelijk zo dat professionele voetbalclubs niet enkel binnen de landsgrenzen concurreren maar ook ver daarbuiten.

Het valt op dat er relatief weinig meldingen bij het CFI verricht worden die afkomstig zijn uit de voetbalwereld.

Het lijkt erop dat de Belgische voetbalclubs zich al bij al goed aangepast hebben aan de preventieve witwaswet maar dat ze niet geholpen worden door het keurslijf waarin ze vast zitten. De wet laat namelijk niet veel ruimte om af te wijken van de verplichtingen. Zo is het bij een voetbalclub aangewezen om zich te concentreren op de structuur en de procedures binnen haar organisatie maar is het verzamelen van ID's in de praktijk een moeilijkheid gebleken.

Uit de toepassing van de Belgische preventieve witwaswet is gebleken dat er voor een effectieve en duurzame oplossing een uniform regelgevend kader vereist is, minstens op Europees niveau.

Het AML Single Rulebook, door de invoering van een geharmoniseerd, bindend Europees kader, betekent een belangrijke stap vooruit ten opzichte van de gefragmenteerde richtlijnen uit het verleden. Deze richtlijnen maakte het mogelijk voor België om, weliswaar vanuit een nobele gedachte, het professioneel voetbal in België te onderwerpen aan anti-witwasregelgeving terwijl de overige Europese landen dit niet deden.

Het AML Single Rulebook legt nu uniforme normen en verplichtingen op voor alle lidstaten. Dit schept niet alleen rechtszekerheid, maar maakt ook de samenwerking tussen toezichtautoriteiten over landsgrenzen heen eenvoudiger en effectiever.

Voorts zorgt de opname van voetbalmakelaars in het personele toepassingsgebied ervoor dat de voetbalmakelaars in België ook onderworpen entiteiten zullen worden. Daarnaast worden investeerders expliciet gemeld in de Verordening en zullen deze dus ook in het vizier worden genomen. Aldus lost de Verordening twee van de grootste problemen uit de Belgische preventieve witwaswet op.

Op het vlak van de verplichtingen worden er over het algemeen kleine aanpassingen gedaan. De bepalingen omtrent de "uiteindelijk begunstigten" worden wel grondig aangepast. Entiteiten zullen zelf heel wat maatregelen moeten nemen om de transparantie omtrent hun UBO te verhogen.

In dit onderzoek stond de centrale vraag centraal: "In hoeverre kan het AML Single Rulebook een effectieve 'gamechanger' zijn in de aanpak van witwassen binnen het professionele voetbal?".

Om een antwoord te bieden op deze vraag moeten we een onderscheid maken tussen het professioneel voetbal in België en in de overige lidstaten.

Voor de Belgische voetbalclubs zullen de veranderingen naar aanleiding van de inwerkingtreding van het AML Single Rulebook al bij al nog meevallen. Omwille van de jaren ervaring die ze hebben onder de Belgische preventieve witwaswet lijken zij goed voorbereid op het AML Single Rulebook.

Voor de voetbalsector in de overige lidstaten zal er echter wel een ingrijpende verandering plaatsvinden. Hoewel AML geen onbekende meer is voor de meeste Europese clubs zullen zij toch heel wat veranderingen moeten ondergaan.

De maatregelen uit het AML Single Rulebook bieden de onderworpen entiteiten en de toezichthouders krachtige instrumenten om verdachte geldstromen te signaleren, te analyseren en, indien nodig, te blokkeren of door te verwijzen naar de gerechtelijke instanties.

Tegelijkertijd brengen de praktijkinzichten uit de interviews een aantal aandachtspunten en uitdagingen aan het licht.

Vele clubs, zeker kleinere, kampen nog uitdagingen om aan de uitgebreide compliance-eisen uit de Verordening te voldoen. Specifieke opleidingen omtrent AML in het voetbal zijn op dit moment moeilijk te vinden. De tijdsdruk op transfers zorgt voor heel wat uitdagingen om de anti-witwasverplichtingen te voltooien binnen de kortdurende transferperiodes.

Om de doelstelling van het AML Single Rulebook waar te maken, zijn naast juridische uniformiteit ook praktische ondersteuningsmaatregelen onmisbaar. Het onderzoek ontwerpt daarom een aanbeveling in de vorm van een geïntegreerd systeem van anti-witwasverplichtingen. Door het AML Single Rulebook is er een Europese standaard omtrent de anti-witwasverplichtingen. Voor de voetbalsector lijkt het echter aangeraden om te streven naar een vergevorderd systeem van uniformiteit.

Een eerste voorstel werd ontwikkeld vanuit de idee om anti-witwasverplichtingen te integreren in de licentieprocedures. Voor clubs bleek dit echter geen ideale oplossing. Voor makelaars lijkt dit echter een aangewezen piste.

Een tweede voorstel bouwt verder op het idee om twee maal per jaar een grondige analyse te maken van de onderworpen entiteiten. Op die manier kan er met een kleurencode gewerkt worden en kunnen transacties tussen onderworpen entiteiten sneller en efficiënter plaatsvinden.

Beide systemen vereisen een versterkte samenwerking tussen de verschillende actoren uit het professioneel voetbal en een uitwisseling van best practices. Het valt niet te ontkennen dat de Belgische voetbalsector een voortrekkersrol hierin kan spelen. Op deze manier zou het Belgische voetbal zijn reputatie kunnen opkrikken na het schandaal rond het dossier "Propere Handen".

Het AML Single Rulebook vormt zonder twijfel een structurele versterking van het anti-witwasbeleid in Europa en meer specifiek in het professioneel voetbal. Of het ook daadwerkelijk een 'gamechanger' wordt, hangt evenwel af van de mate waarin de sector erin slaagt de nieuwe regels operationeel te maken en op een efficiënte manier te integreren. Met gerichte ondersteuning, samenwerking en blijvende aandacht kan het Europese kader uitgroeien tot een onmisbaar fundament voor een integere en duurzame ontwikkeling van het Europees voetbal en zou het professioneel voetbal wel eens kunnen eindigen met erg propere handen.

Bibliografie

Wetgeving:

Belgische Wetgeving:

1. Strafwetboek.
2. Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme., *BS* 9 februari 1993.
3. Decreet van het Vlaamse Gewest van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling, *BS* 29 december 2010.
4. Ord.Br. 14 juli 2011, *BS* 10 augustus 2011.
5. Decr.W. 3 april 2009, *BS* 5 mei 2009.
6. Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten.
7. Wet van 15 april 2018 houdende hervorming van het ondernemingsrecht, *BS* 27 april 2018.
8. Wet van 20 juli 2020 houdende dringende diverse fiscale en fraudebestrijding bepalingen, *BS* 5 augustus 2020.
9. Koninklijk Besluit van 23 december 2021 aangaande de registratie van de professionele topvoetbalclubs, door de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.
10. Koninklijk besluit van 20 MAART 2022 inzake de samenstelling, de organisatie, de werking, de controle en de onafhankelijkheid van de cel voor financiële informatieverwerking (CFI).
11. Koninklijk besluit van 20 maart 2023 tot goedkeuring van het reglement ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs, *BS* 19 april 2023.
12. Reglement van 20 maart 2023 ter uitvoering van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, aangaande professionele topvoetbalclubs, *BS* 19 april 2023.

Vorbereidende werken:

1. Parlementaire Stukken KAMER 2019-20, nr. 55-1324/008.

Europese Wetgeving en officiële beleidsdocumenten:

1. Richtlijn 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld.
2. Richtlijn 2001/97/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2001 tot wijziging van Richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld.
3. Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.
4. Resolutie van het Europees Parlement van 29 maart 2007 over de toekomst van het beroepsvoetbal in Europa.
5. EUROPESE COMMISSIE, Witboek over sport, 11 juli 2007, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0391>.
6. Resolutie van het Europees Parlement van 8 mei 2008 over het witboek over sport, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008IP0198>.
7. Resolutie van het Europees Parlement van 17 juni 2010 over spelersmakelaars in de sport, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010IP0233>.
8. Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie.
9. Resolutie van het Europees Parlement van 11 juni 2015 over recente onthullingen over corruptiezaken op hoog niveau bij de FIFA, 2015.
10. Resolutie van het Europees Parlement van 2 februari 2017 over een geïntegreerde aanpak van het beleid voor de sport: goed bestuur, toegankelijkheid en integriteit, 2017.
11. Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het

financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU.

12. Richtlijn (EU) 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld.
13. EUROPESE COMMISSIE, "Commission Staff Working Document Accompanying the document Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the assessment of the risk of money laundering and terrorist financing affecting the internal market and relating to cross-border activities", 24 juli 2019,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019SC0650>.
14. EUROPESE COMMISSIE, Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de beoordeling van risico's op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering die van invloed zijn op de interne markt en verband houden met grensoverschrijdende activiteiten, 24 juli 2019,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0370>.
15. Resolutie van het Europees Parlement van 23 november 2021 over het sportbeleid van de EU: beoordeling en mogelijke verdere stappen.
16. Verordening (EU) 2024/1620 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot oprichting van de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010 en (EU) nr. 1095/2010.
17. Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering.
18. Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849.
19. Richtlijn (EU) 2024/1654 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1153 wat betreft de toegang van bevoegde autoriteiten tot centrale registers van bankrekeningen via het koppelingssysteem en technische maatregelen om het gebruik van transactiegegevens te vergemakkelijken.

Raad van Europa Documenten:

1. Aanbeveling R (80) van het Ministercomité aan de lidstaten van de Raad van Europa van 27 juni 1980 tegen de overdracht en de bewaring van kapitalen van misdadige oorsprong, www.conventions.coe.int.
2. Overeenkomst van de Raad van Europa van 8 november 1990 inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagname en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven ('Verdrag van Straatsburg'),
www.conventions.coe.int.

Rechtspraak:

1. Cass. 25 september 2001, P. 01.0725.N.
2. Cass. 28 november 2006, P.06.1129.N.
3. Cass. 4 september 2007, NC 2007, afl. 6, 428, noot E. FRANCIS.
4. Cass. 11 december 2007, P.07.0305.N.
5. EHRM 26 februari 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0226JUD002833602, 'Grifhorst/ Frankrijk'.
6. EHRM 6 december 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:1206JUD001232311, 'Michaud/ Frankrijk'.
7. HvJ 25 april 2013, ECLI:EU:C:2013:270, 'Jyske Bank Gibraltar Ltd'.
8. EHRM 9 oktober 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:1009JUD003594315, 'Gyrlyan/ Rusland'.

Rechtsleer:

Boeken:

1. APPERMONT N., BULL W., *Professional Football and Anti-Money Laundering. Assessment of the Application of the Belgian Anti-Money Laundering Legal Framework to Professional Football*, Intersentia, 2022.
2. DESTERBECK F., *Het Misdrijf & Fiscale Fraude*, Intersentia, 2021.
3. GOYVAERTS G. en SEYNAEVE V., 'De wet van 18 september 2017' in TIBERGHIE A. (ed.) *Handboek voor Fiscaal Recht*, Wolters Kluwer, 2024, 3041-3071.

4. HOLZAPFEL D., 'L'Art et le Football Participent Désormais à la Prévention Contre le Blanchiment de Capitaux et le Financement du Terrorisme' in LEROY A. (ed.), *L'entreprise face au risque pénal*, Larcier, 2021, 74.
5. HOUBEN R. en NUYTS S., *A New Deal for Professional Football in the EU*, Intersentia, 2021.
6. SPEECKE J., *Fiscaal straf- en strafprocesrecht: Fiscaal Compendium*, Wolters Kluwer Belgium, 2024, 257.

Bijdragen in Tijdschriften

1. ABRAHAMYAN L., 'Major International Competition Funding and Money Laundering Risks', *European Journal of Sport Sciences* 2023/5, 20.
2. AERTS B., 'Specialist sportrecht Dimitri Dedeker na de bulldozer over het voetbal. 'Afwachten of onderzoekers aantijgingen kunnen hardmaken'', *Juristenkrant* 2018/378, 8.
3. BALLON G., 'Sponsoringcontract', *NjW* 2009/200, 290.
4. BULL W. en APPERMONT N., 'Money laundering and compliance in professional football: the case of Belgium in light of the new EU AML single rulebook', *Sport in Society* 2024, 1.
5. DESMYTTERE F., 'Reglement verduidelijkt antiwitwasregels voor voetbalsector', *Fisc.Act.* 2023/23, 9.
6. DESMYTTERE F. en GOETGHEBUER J., 'De herziene preventieve antiwitwaswetgeving als instrument in de strijd tegen (ernstige) fiscale fraude. Partners against crime?', *AFT* 2021/2, 5.
7. HOUBEN R., 'Het Belgische profvoetbal aan anti-witwasnormering onderworpen – Een kritische analyse in context', *RW* 2022/21, 811.
8. MAGNUS B., 'FIFA moet transferregels aanpassen na uitspraak Hof van Justitie in zaak-Diarra', *Juristenkrant* 23 oktober 2024, 5.

CFI Documenten:

1. Activiteitenverslag CFI 2021
https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/CFI_JAARVERSLAG_2021-DEF.pdf.
2. Activiteitenverslag CFI 2022

<https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2022NL.pdf>.

3. Activiteitenverslag CFI 2023,
https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Jaarverslagen/JV2023_NL.pdf.
4. VADEMECUM Typologieën van schema's voor het witwassen van geld vastgesteld door de CFI, 2024, 56-57,
https://www.ctif-cfi.be/images/documents/Dutch/Vademecum_witwassen_van_geld.pdf.

FATF Documenten

1. FATF Report, Money Laundering through the Football Sector, 2009
https://www.oecd.org/en/publications/money-laundering-through-the-football-sector_9789264073579-en.html.

FIFA/ UEFA/ RBFA Documenten:

1. FIFA Statuten.
2. RBFA Bondsreglement.
3. RBFA, Good Governance Annual Report, 2021,
https://belgianfootball.s3.eu-central-1.amazonaws.com/s3fs-public/rbfa/docs/pdf/goodgovernance/RBFA_GOOD_GOVERNANCERAPPORT_2022_N.pdf.
4. UEFA European Club Finance and Investment Landscape Report, p. 70-84, 15 februari 2024,
https://editorial.uefa.com/resources/028a-1a2f899177e2-b3619612eaa4-1000/uefaeuropeanclubfinanceinvestmentlandscape_150224.pdf.

Media:

1. Anti-money laundering: Council adopts package of rules, Council of the EU, Press release, 30 May 2024,
<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/05/30/anti-money-laundering-council-adopts-package-of-rules/>
2. Anti-Witwas Policy – Club Brugge,
file:///C:/Users/verhe/OneDrive/Bureaublad/club_brugge_anti-witwas_policy_nl_v1.0.pdf.
3. ARNAUT J.L., Independent European Sport Review, 2006.

4. BAKER MCKENZIE, 'Belgium: Implementation of the EU's 5th anti-money laundering directive (AMLD5)', Lexology, 6 augustus 2020.
<https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=ba99d475-9d42-492a-b503-60bfde986cd7>

5. BOVÉ L., 'Voetbalclubs schieten nog tekort in strijd tegen witwassen', De Tijd 6 augustus 2022.
<https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/algemeen/voetbalclubs-schieten-nog-tekort-in-strijd-tegen-witwassen/10405929.html>

6. Deal on a single rulebook against money laundering and terrorist financing, Europees Parlement, Press Release, 18-01-2024.
<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240115IPR16802/deal-on-a-single-rulebook-against-money-laundering-and-terrorist-financing>

7. 'Een bocht van 180 graden: waarom sluit de transfermarkt in België pas op 6 september?', Sporza 31 augustus 2022,
<https://sporza.be/nl/2022/08/31/een-bocht-van-180-graden-waarom-sluit-de-transfermarkt-in-belgie-pas-op-6-september~1661935490365/>.

8. EUROPESE COMMISSIE, Fight against money laundering and terrorist financing: Commission assesses risks and calls for better implementation of the rules, 24 juli 2019,
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/ip_19_4452/IP_19_4452_EN.pdf.

9. New EU measures against money laundering and terrorist financing, Europees Parlement, Press Release, 28-03-2023.
<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230327IPR78511/new-eu-measures-against-money-laundering-and-terrorist-financing>

10. POLLIE J., 'Voetbalclub KV Oostende vraagt officieel faillissement aan: 'Doorstart in 4e provinciale of fusie'', VRT NWS 3 juni 2024,
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/06/03/voetbalclub-kv-oostende-vraagt-officieel-faillissement-aan-doo/>

11. RENGERS M. en VAN DER POL F., 'Rabobank weert clubs betaald voetbal als klant', NRC 19 augustus 2019.
<https://www.nrc.nl/nieuws/2019/08/19/rabobank-wantrouwt-eigenaren-voetbalclubs-a3970536>

12. SCHICKLER J., 'EU's plan for money-laundering checks on football inflamed by Chelsea claims', Euronews, 17 november 2023.

<https://www.euronews.com/business/2023/11/17/eus-plan-for-money-laundering-checks-on-football-inflamed-by-chelsea-claims>

13. SMITH-MEYER B., 'Football's 'thugs and oligarchs' run risk of EU money-laundering crackdown', Politico, 15 december 2023.
<https://www.politico.eu/article/psg-bayern-munich-inter-milan-anderlecht-among-clubs-affected-by-proposed-eu-money-laundering-crackdown/>
14. STEENWIJK P., 'Buitenspel: witwassen, corporate governance en het gebrek aan regulering in het voetbal.', Nederlands Compliance Instituut 27 mei 2020,
<https://compliance-instituut.nl/insights/buitenspel-witwassen-corporate-governance-en-het-gebrek-aan-regulering-in-het-voetbal/>.
15. T., WAHL, EU Member States Reluctant to Transpose 4th Anti-Money Laundering Directive, Euclid, 20 oktober 2018.
<https://eucrim.eu/news/eu-member-states-reluctant-transpose-4th-anti-money-laundering-directive/>
16. T., WAHL, 5th Anti-Money Laundering Directive, 20 October 2018
<https://eucrim.eu/news/5th-anti-money-laundering-directive/>
17. T., WAHL, New Directive on Criminalisation of Money Laundering, 16 January 2019
<https://eucrim.eu/news/new-directive-criminalisation-money-laundering/>
18. T., WAHL, Further Infringement Proceedings for Non-Transposition of 4th AML Directive, 16 January 2019
<https://eucrim.eu/news/further-infringement-proceedings-non-transposition-4th-aml-directive/>
19. T., WAHL, New Infringements Proceedings for Incorrect Transposition of 4th AML Directive, 19 April 2019
<https://eucrim.eu/news/new-infringements-proceedings-incorrect-transposition-4th-aml-directive/>
20. T., WAHL, Commission: Better Implementation of the EU's AML Framework Needed, 10 September 2019
<https://eucrim.eu/news/commission-better-implementation-of-the-eus-aml-framework-needed/>
21. T., WAHL, 2019 Risk Assessment Report on Money Laundering, 10 September 2019
<https://eucrim.eu/news/2019-risk-assessment-report-money-laundering/>

22. T., WAHL, Tasks, Powers and Structures of the New EU Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism (AMLA), 18 July 2024
<https://eucrim.eu/news/tasks-powers-and-structures-of-aml-a/>
23. T., WAHL, Comprehensive AML/CFT Reform Finalised, 18 July 2024.
<https://eucrim.eu/news/comprehensive-aml-cft-reform-finalised/>
24. T., WAHL, The EU's New AML Single Rulebook Regulation, Eucrim, 18 juli 2024
<https://eucrim.eu/news/the-eu-new-aml-single-rulebook-regulation/>
25. T., WAHL, New Anti-Money Laundering Directive (AMLD 6), Eucrim, 18 juli 2024.
<https://eucrim.eu/news/new-anti-money-laundering-directive-amld-6/>
26. VERSTICHEL M., 'Sporteconoom over faillissement SK Deinze: 'Opnieuw noodlijdende club die slachtoffer wordt van buitenlandse investeerder'', VRT NWS 11 december 2024,
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/12/11/sporteconoom-trudo-dejonghe-over-faillissement-sk-deinze-opnie/>

Bijlagen

Bijlage I: Transcripties van de interviews met stakeholders

Interview 1: makelaar d.d. 24.03.2025

Q1: Eerst een paar inleidende vragen en dan gaan we over naar effectieve anti-witwas compliance. Dus even kort voorstellen alsjeblieft en uw ervaring, achtergrond in de sector en opleiding.

A1: Ik heb gestudeerd in Hasselt zoals ik al zei. Ik ben begonnen aan het LUC toen. Dan is dat UHasselt geworden, dan heb ik TEW gedaan en mijn master was in innovatie en ondernemerschap. En dan heb ik een tweede master bij gedaan aan Vlerick in Leuven, in General Management.

Eerst verschillende dingen gedaan, vrij vroeg zelfstandige geworden als ik al student was. En dan ben ik van 2010 tot ongeveer 2016 bij Standard actief geweest. Eerst als commercieel directeur daarna als algemeen directeur en dit zijn wij sinds 2018 aan het doen waarin ik eigenlijk aan de andere kant van de tafel zit en we proberen de spelers te begeleiden met een totaalpakket, op allerlei vlakken. Dat is wat wij vandaag doen. In 2 minuten samengevat.

Q2: Oké, dus het is niet enkel de klassieke makelaars taken?

A2: Neen, dat is alles wat we niet zijn. Dus het hele idee wat je gaat hebben van een makelaar is volledig fout, dat doen wij niet. Dus we hebben eigenlijk een hele andere aanpak en wat we proberen te doen is alle frustraties die ik had als directeur van een club zijnde, waarvan ik dacht van 'wat doen die mensen (makelaars) nu feitelijk buiten grote facturen proberen te sturen'. Er is zeer veel gemis vind ik in de begeleiding van voetballers. Hele korte termijn denken, heel financieel gedacht in plaats van lange termijn en ons model is eigenlijk net het tegenovergestelde. Wij staan hen bij op allerlei vlakken van juridisch, carrièreplanning, analyse van wedstrijden, het mentale dus het gaat zeer ver om hen zo goed mogelijk te beschermen en ofwel doen we dat in huis ofwel met externe partners.

Q3: We gaan het vandaag hebben over anti-witwas compliance. Dus wat verstaat u onder anti-witwas compliance?

A3: Dat is een gemakkelijke en een moeilijke vraag denk ik maar vooral als ik het dan reflecteer op de sector waarin wij zitten is dat veel te flou, is dat veel te onduidelijk. Ik denk daar dat dat een stukje reactie geweest is, niet onterecht denk ik, van de overheid in het algemeen naar de praktijken die vaak gebeurd zijn, X aantal jaren geleden met propere handen enzoverder. Om daar proberen

een lijn in te trekken, ook naar het internationale verkeer, daar zijn ze wel in België iets verder gegaan als in andere landen. Maar ik vind die uitvoering daarvan totaal niet nuttig. Omdat er een kakofonie is van regels, rapporteringen tussen de verschillende clubs, tussen de verschillende landsdelen. Er kruipt zeer veel tijd in om er allemaal mee in orde te zijn in plaats van dat het eigenlijk centraal gestuurd wordt en dat je eigenlijk kan zeggen oké, ik maak 1 dossier per jaar, dat wordt geüpdatet en dan moet het in orde zijn. Nu is het eigenlijk bijna per transfer, per club andere vragen, andere details wat eigenlijk een beetje bureaucratisch lijkt op een kakafonie van regels. Waarom is het zo dat club X informatie Y vraagt en club Z informatie A dat vind ik heel raar. Veel tijdverlies en dat schiet een beetje zijn doel voorbij lijkt mij.

Q4: Ja, en u heeft het ongeveer al beschreven maar hoe speelt de anti-witwas regelgeving een rol in je dagelijks werk als professional?

A4: Er is denk ik voor ons op zich, omdat we op een heel transparante manier werken zowel naar de clubs toe als naar de spelers toe, heeft dat eigenlijk weinig tot geen impact op de manier waarop dat wij moeten communiceren met de mensen met wie wij werken zowel aan de clubkant als onze cliënten. Dus voor ons vind ik dat zeer positief. Als je niks te verbergen hebt dan zie ik daar ook geen probleem in. Alleen administratief is het veel verregaander dan ervoor en daarom nog eens zoals ik juist zei lijkt het mij wel nuttig van dat een beetje te uniformiseren. Maar op zich als er geen foute praktijken gebeuren zie ik, ja buiten dan het administratieve dat een beetje een rompslomp is, ondervind ik daar eigenlijk geen last van, maakt het mij eigenlijk niet uit omdat we op een transparante manier werken.

Q5: En heeft u zelf dan ooit een cursus of bijscholing gevolgd omtrent de witwas compliance?

A5: Ja, ik zit een stukje door mijn ervaring aan de clubkant daar wel heel diep in al. Die regelgeving volg ik wel kort op maar met advocatenkantoren onder andere, fiscalisten waar wij mee werken is het normaal dat je een beetje bij blijft met wat de nieuwe regels zijn. Lijkt ons ook onze verantwoordelijkheid te zijn naar de mensen met wie wij werken, wat niet altijd geval is.

Q6: En worden volgens u de verschillende actoren in professioneel voetbal, dan ook makelaars, voldoende geïnformeerd en opgeleid?

A6: Nee, absoluut niet. Dat is eigenlijk een proactieve houding die wij hebben omdat we dat heel belangrijk vinden van enerzijds dat juridisch alles in orde is, dat fiscaal alles in orde is. Eigenlijk is dat een beetje dingen het water ingegooid en gekeken van ja, los het maar op. Veel mensen zijn denk ik niet mee met het hele verhaal. Daar denk ik ook dat in de praktijk heel veel clubs vaak nog

de vraag krijgen van ja, die Know Your Customer enzovoort, we zitten hier in wat tijdsgebrek hoe gaat dat opgelost worden en dat het dan ook vaak de club is die gaat moeten helpen denk ik naar vele makelaars. Wij kennen dat, we zijn daar beslagen in denk ik, voordat we aan zoiets beginnen. Maar heel veel kleinere makelaars niet. Wat ik hoor van clubs is het soms wel een frustratie, ja.

Q7: In welke mate bent u het eens met volgende stelling? "De anti-witwas regelgeving belemmert me soms om mijn beroep goed uit te oefenen."

A7: Neen, absoluut niet akkoord. Ik zou niet weten waarom.

Q8: Op welke manier bevordert uw organisatie compliance in haar activiteiten? Of geven jullie aan jullie werknemers een opleiding waar ze op moeten letten om die regelgeving op een goede manier na te leven?

A8: Ja, wij moeten ook rapporteringen maken, ik vraag die intern ook. Dat is via dezelfde regels van transparantie en duidelijkheid. Dus ik zie daar eigenlijk niet veel problemen in naar ons toe eerlijk gezegd.

Q9: Oké, en is er in uw beroepsuitoefening een deontologische code van toepassen?

A9: Goede vraag die zou er moeten zijn maar of die echt in steen gebeiteld staat, ik leg die eerlijk gezegd voor mijzelf op. En ik stel me dan vaak wel de vraag of die bestaande is bij sommige van mijn collega's, maar ik kan alleen maar voor mijn eigen spreken.

Q10: In welke mate bent u dan bekend met de meldingsplicht inzake de preventieve anti-witwaswetgeving?

A10: Ja (ben ik bekend mee).

Q11: Die maatregelen uit de wet zoals net aangehaald, KYC, de meldingsplicht, zijn die een positieve toevoeging voor de sector van professioneel voetbal?

A11: De afdwingbaarheid daarvan is mij niet altijd duidelijk. Het theoretische en het praktische stukje van het verhaal lijkt mij die niet altijd compatibel te zijn of niet compatibel lijken. Aan de andere kant nogmaals, het model dat wij gebouwd hebben, de basis daarvan is die transparantie naar de partijen. En zorg dat je binnen de regels je job doet en dan, eerlijk gezegd, zie ik daar allemaal niet zoveel grote problemen in als dat de insteek is die de mensen hebben. Dus ik heb daar eigenlijk, buiten het feit dat me een beetje frustrereert is dat het niet geüniformeerd is, dat ik als we 5 transfers met 5 verschillende clubs doe 5 verschillende keren andere vragen krijg en dat vind ik een beetje onlogisch. In plaats van dat dat gecentraliseerd wordt door bijvoorbeeld Pro League of voetbalbond die zeggen van oké je hebt een licentie die je moet gaan halen, goed gedrag en zeden en al die dingen, allemaal logisch, steek dat mee in dat pakket denk ik dan. En dan is het ook nadien veel sneller en duidelijker in orde als er nog iets moet gebeuren met het clubverband.

Q12: En bereiken die maatregelen dan hun doel op dit moment in deze vorm?

A12: Dat zal de toekomst moeten uitwijzen. Daar heb ik geen glazen bol in. Of dat vandaag veel doet, dat weet ik niet. Geen idee.

Q13: Zijn er bepaalde leemtes in de wetgeving omtrent die anti-witwas compliance?

A13: Dat moet je eerder aan de clubkant gaan vragen denk ik. We hebben een rapporteringsplicht enzovoort dus wij zien eigenlijk maar het stukje, nogmaals inachthoudend dat je de regels volgt, eigenlijk alleen maar een stukje passieve tussenkomst van ons. Ik denk dat daar de vraag eerder naar de club kant moet gesteld worden lijkt me. Omdat zij met verschillende agenten en actoren gaan werken. Ik kan alleen voor onze winkel spreken en dat lijkt mij allemaal vrij duidelijk. Die vraag zou ik eerder aan de clubleidingen stellen.

Q14: Dus als ik je goed begrijp eigenlijk, als u een suggestie zou mogen geven dan is het wel om de hele regelgeving te uniformiseren?

A14: Ja, en de rapportering op voorhand duidelijk één te maken aan iedereen en een stukje te linken aan ofwel je licentieaanvraag, mij lijkt het niet logisch dat sommige dingen nogmaals bij de ene club wel gevraagd worden die je dan moet gaan opzoeken en uitvogelen en aan de andere kant niet. Dat snap ik niet. Dus mij lijkt het daar heel simpel en logisch, dat er een overeenkomst moet zijn van oké dit zijn de gegevens die moeten opgevraagd worden. Vink die af, keur dat goed en dan kan je werken. Dat is nu veel te verschillend tussen de verschillende clubs.

Q15: Als ik het juist begrepen heb, in België hebben we de preventieve anti-witwaswet. Daarin staan onderworpen entiteiten, meldingsplichtige entiteiten zoals financiële sector en de klassiekers maar dus ook sinds 2021, ik denk juli 2021 ook de voetbalclubs, Belgische voetbalbond en de makelaars. Maar er staat ook opgenomen dat de voetbalmakelaars pas effectief onderworpen entiteiten worden van het moment dat er een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten wordt gesloten. Volgens mij is tot op vandaag dat samenwerkingsakkoord nog steeds niet gesloten. Wat eigenlijk wil zeggen dat, strikt gezien, makelaars nog niet onderworpen zijn aan die regelgeving.

A15: Ik denk daar, en nogmaals, ik ga niet in op het politieke stukje van de vraag maar ja, als wij en dat is bij de meeste van de clubs denk ik, zo niet allemaal, die vraag krijgen, ook de bankensector dat een stukje strenger geworden is en dat dat er wel deel van uitmaakt, is het dan op een formele manier of dan een informele manier (dat wij er als makelaars deel van uitmaken). Dus het wetgevend kader, ja, dat kan wel zijn dat dat nog niet in orde is, maar die vraag krijgen we wel en we *complieren* met dat.

Q16: Maar eigenlijk in de praktijk zijn jullie onderworpen entiteiten?

A16: Ja.

Q17: Oké. Dan gaan we over naar het nieuwe AML Single-Rulebook. Dus de nieuwe Europese regelgeving. Bent u bekend met het nieuwe AML Single-Rulebook? Had je er al eens van gehoord?

A17: In grote lijnen ja maar niet in detail.

Q18: Eigenlijk zou je kunnen zeggen in België hebben we die preventieve witwaswet die van toepassing is op de sector.

A18: En die verder gaat dan het algemene wat vandaag geldend is.

Q19: Ja, inderdaad. Nu wat van belang is voor mijn onderzoek is dat nu in de hele Europese Unie de voetbalsector onderworpen wordt. Dus dat is voor mijn onderzoek het belangrijkste. Nu, vindt u dat de invoering van dat AML Single-Rulebook een goede toevoeging is voor de voetbalsector?

A19: Ja maar ik denk dat er ook andere dingen zijn. Als ik vandaag kijk, ik weet niet of je daarbij bekend bent, het algemeen gegeven van de FIFA licentie die ingevoerd is. We hebben ons examen moeten doen en bewijzen dat we ten eerste de nieuwe regels kennen. Dat er goed gedrag en zeden zijn dat lijkt me allemaal heel logisch. En dan eigenlijk is die nieuwe regelgeving, die opgesteld zijn naar die examens toe om die licenties te bekomen, die zijn eigenlijk heel veel aangevallen op verschillende manieren omdat die in strijd zijn met Europees recht. Dus vandaag zijn super veel van die dingen eigenlijk gewoon opgeschort en on-hold gezet. Dus in plaats van te verbeteren is het eigenlijk nog erger geworden. En ik denk dat dat allemaal heel goede initiatieven zijn maar die moeten ten eerste afdwingbaar zijn, er moet een heel duidelijk wettelijk kader zijn en soms gaat het veel verder en dan wordt het aangevallen langs verschillende zijden en in de praktijk gebeurt er dan niks. Dus denk ik dat dat iets goed is? Ja, als dat implementeerbaar is en als dat duidelijkheid schept en niet het nog onduidelijker maakt. En dat hebben we bijvoorbeeld wel met die FIFA licenties gezien. En dat vind ik wel een probleem. Dus op zich in de sector waarin we zitten, en nog eens want de mensen spreken heel vaak over de hoogte van commissies en zo verder, het is voor mij iets genuanceerder dan dat. Daar staat tegenover wat is de toegevoegde waarde wat die agenten of die makelaars geven daarvoor. En ongeacht de hoogte van de bedragen, wat misschien raar klinkt, zolang dat uw cliënten daarvan op de hoogte zijn wat uw bedrag is en zij keuren dat mee goed, heb je het principe van die transparantie. Een cliënt gaat nooit goedkeuren als er exuberante bedragen zijn die geen toegevoegde waarde hebben. En die discussie moet juist gevoerd worden. Dus wij werken op zich al zo dus als dat dat kan verstevigen ook naar andere actoren in die sector toe is dat alleen maar positief denk ik. Maar nogmaals geen papierwerk om papierwerk, geen regelgeving om regelgeving, regelgeving om de manier van denken en werken te veranderen. En daar mist het soms wel een stukje denk ik.

Q20: Want heeft u zelf eigenlijk grote veranderingen gemerkt op het moment dat die regelgeving in België in werking trad?

A20: Nee, voor ons niet, nogmaals omdat wij zo werken. Ik weet bij andere mensen wel omdat er vaak op een andere manier gewerkt werd. En dan nog, omdat er geen uniformiteit is in die aanvragen van gegevens tussen die clubs, je zit te veranderen, je moet gaan *complier* met die dingen, je moet statuten en organigrammen gaan doorsturen wat ik wel allemaal begrijp. Maar dat het verschilt tussen de clubs dat helpt niet.

Q21: Natuurlijk, de regelgeving gaat pas in voor de voetbalsector in 2029. Maar u zegt eigenlijk verwacht ik daar niet veel verandering van ook niet op Europees niveau?

A21: Nee dat heb ik niet gezegd. Het is 2029 als het afdwingbaar is en er is een duidelijk kader dat er ook wettelijk en juridisch staat dan denk ik dat dat positief is, eerlijk gezegd. Nogmaals het is altijd terugkomen naar die transparantie. Zolang dat dat er is dan zie ik het probleem niet. Als ik

morgen uw auto koop en ik kom 10.000 euro overeen of ik kom er 30.000 overeen. Beide partijen moeten nog altijd akkoord zijn over hetgeen wat afgesproken is. Is dat niet zo, dan is er een probleem. Als dit vertaald wordt in wetgeving waar eigenlijk verplicht wordt dat beide partijen er transparant voor moeten zijn. Dat de ene partij niet achteraf weet van er is dit of dit gebeurd. Dan lijkt me dat positief. Maar nu ook wat ik eigenlijk daarmee bedoel is die FIFA regelgeving die wordt op verschillende nationale niveaus aangevallen en op Europees niveau en dan heb je eigenlijk van een verbetering, verduidelijking van uw wettelijk systeem een achteruitgang omdat je in een impasse komt en dat het nog minder duidelijk is dan daarvoor. Dus dat vind ik wel de voorwaarde. Dat is een groot verschil met 'is het nuttig of gaat het dat niet zijn?'. Ik weet niet wat ik ervan moet verwachten, maar het gaat moeten duidelijk zijn. Want nu zit je met heel veel hiaten die daartussen hangen en dat helpt allemaal niet.

Q22: En merkt u eigenlijk verschil wanneer je transacties behandelt binnen België of van België naar buitenland, naar Europa naar, een andere Europese lidstaat?

A22: Op welk vlak?

Q23: Qua compliance. In België hebben we die onderworpenheid aan die anti-witwaswet en merk je dan een verschil als het een transactie is tussen 2 Belgische clubs of naar het buitenland?

A23: Ja, want de regelgeving of de vragen zijn anders. Dat is duidelijk wel een verschil. Ieder land Engeland, Duitsland, Frankrijk hebben andere regels. Italië hebben andere regels en licentievoorwaarden. Dus het is eigenlijk per land dat je verschillen hebt.

Q24: Nu ja, in principe zou vanaf 2029 daar dan wel eenheid in moeten zijn?

A24: Ja en neen. Want je hebt twee luiken denk ik. Het ene is dit luikje dat is dan de pure praktische invulling van een transfer doen en de rapportering die daaraan vasthangt. En het andere bijvoorbeeld, dat is het gekke aan die hele situatie, wij hebben in België 4 licenties. Ik heb eentje voor de voetbalbond, nationaal, Brussels, Vlaams en Waals geweest. Met allemaal verschillende rapporteringen. Wat een kakofonie van zaken is dat eigenlijk ook te gek voor woorden is. Dan heb je een FIFA licentie waar ik het daar zojuist over had, die nu wordt aangevallen en vaak opgeschort wordt maar die toch nog eigenlijk zwevend is en wel half werkt en half niet. De mensen weten het eigenlijk niet. En dan is er nationaal nog eens wetgeving. Italië zegt bijvoorbeeld: als je hier geen examen gedaan hebt, dan mag je in Italië niet actief zijn als agent terwijl de FIFA zegt maar wereldwijd moet je alleen die FIFA-licentie hebben om je job te mogen uitoefenen. In Duitsland is

het weer iets anders en in Engeland is het weer iets anders. Dus dat is de moeilijkheid. Dus dat is het stukje waar ik dan iets van verwacht als die uniformiteit daar komt. Dat maakt het ook moeilijk.

Q25: Ja, ik vrees dat op vlak van die licenties het AML Single-Rulebook daar heel weinig aan zal veranderen.

A25: Ja, maar dat is een gevolg van die eerste beslissing. Dus het is dat wat eigenlijk uniform moet gaan ingevoerd worden. Want als de landen individueel apart per natie gaan zeggen ja maar wij geven een andere invulling aan het wetgevend kader wat Europa geschapen heeft dan is het ook weer iets anders en is er nog geen uniformiteit. Dus ik denk dat het altijd moeilijk is om die landen op één lijn te krijgen.

Q26: Komen we eigenlijk al op het einde. Zijn er nog toekomstige uitdagingen of evoluties die u verwacht met betrekking tot de Witwas compliance? Die u nog niet vermeld hebt natuurlijk.

A26: Ik denk dat het altijd een beetje een strijd gaat zijn eerlijk gezegd. Ik denk dat de bedoelingen goed zijn en nobel, maar dat de manier van invulling soms haar doel een beetje voorbij schiet door de kakofonie aan of het uitblijven van uniformiteit van de vragen van infovergaring die er zijn. En dat daar een grote uitdaging ligt om iedereen mee te krijgen denk ik. Maar die ideeën erachter vind ik op zich niet (slecht). Het gaat veel verder dan wat de voetbalbond of Europa vraagt en ik denk dat ze daar ook duidelijk (naar aanleiding van) een aantal schandalen die er geweest zijn een statement hebben willen maken. Maar zoals zo vaak schiet dat dan haar doel niet een beetje voorbij door de praktische invulling ervan. Ik denk dat dat zo'n beetje de uitdagingen zijn want op zich wie kan er tegen meer transparantie zijn als alles correct gebeurt. Daar zie ik het moeilijke niet in. Daar zullen anderen misschien een andere mening over hebben, maar als je dat op die manier aanpakt. Maar het is wel frustrerend dat je die rapportering niet uniform hebt. Dat dat dan eigenlijk wel een vrij grote workload bijgeeft voor de mensen om afhankelijk van club tot club in orde te zijn met hetgeen wat gevraagd wordt.

Q27: Je doet een transactie, dan moeten die verplichtingen allemaal in orde gebracht worden. Hoe voelt dat voor de personen die dat moeten doen? Is dat zoiets als een verplichting die ambetant is, we moeten dat doen? Of is dat ondertussen een automatisme geworden waar de meeste mensen wel het nut van inzien?

A27: Eerlijk gezegd, het is een vereiste van. Dus als het niet gevraagd wordt zouden we het niet officieel zo doen terwijl we het intern wel zo doen en ook naar onze cliënten toe heel transparant zijn. Nogmaals, ik denk de grootste frustratie bij veel mensen is dat het gewoon niet duidelijk genoeg

is. En dat de vragen die iedereen stelt verschillend zijn en dan weer dit is dan weer dat is. Dat is nog iets anders dan is het logisch of is het natuurlijk van het te doen. Ik denk dat dat het grote verschil is. Ik denk dat dat de grootste uitdaging is. Vinden wij dat ambetant? Neen maar er komt er een heel groot stuk werk bij. Dan stel je je soms de vraag van ik heb dat al gedaan vorige week voor die club en nu is het weer iets anders en nu ben ik weer drie, vier of vijf uur kwijt met dit allemaal samen te zoeken. Waarom kan dat niet gewoon in één keer dat die clubs kunnen weten oké, die mensen werken conform de wetgeving, dat zijn alle details en dat is in orde. Dat kan niet zo moeilijk zijn lijkt me maar blijkbaar wel.

Q28: Oké, van mijn kant was het dat eigenlijk. Mijn vragen zijn op. Wil u zelf nog iets toevoegen?

A28: Ik denk nogmaals dat die sector er alle baat bij heeft dat er bepaalde regels zijn maar die moeten afdwingbaar zijn, die moeten duidelijk voor iedereen zijn en die moeten ook voor iedereen gelden. Soms gaat een goede bedoeling teniet aan de slechte uitvoering ervan denk ik. En hier leeft dat denk ik wel bij veel mensen zo'n beetje.

Q29: Ik denk dat dat wel iets is dat we over het algemeen zien, misschien wel overregulering op alle vlakken, op alle niveaus ook.

A29: Absoluut, en daar en zeker weer iets wat er extra bij komt dat je denkt van ja, ten eerste wat voor nut heeft het in de praktische uitvoering. Dan is het denk ik wel spijtig als dan zoiets wordt ingevoerd, dan moet je denk ik altijd een draagvlak creëren met al die stakeholders in het begin. In plaats van eenzijdig en heel vaak is dat een reactie op een emotioneel iets wat gebeurt en wat een beetje weerzin opwekt bij de mensen en terecht. En dat er dan regelgeving op gemaakt wordt maar die niet altijd doordacht is en heel vaak specifiek op één problematiek of één situatie bedoeld is. En ik denk dat dat de uitdaging is. Maar dat is zoals gezegd, met veel van die nieuwe wetten en regels.

Interview 2 makelaar d.d. 25.03.2025

Q1: Ter inleiding misschien even jezelf kort voorstellen, je ervaring en achtergrond in de sector en eventuele opleiding.

A1: Oké, dus ik heb tot mijn negentiende zelf gevoetbald en dan ben ik tot het besef gekomen van oké, ik kan wel voetballen, maar ik heb niet het talent om een *sustainable* carrière uit te bouwen. En dan ben ik gaan nadenken. Oké, wat wil ik wel? En ik ben altijd wel een soort van regelaar, fixer geweest van degene die mensen bijeen brengt, toernooien organiseert, et cetera. En dan heb ik een gesprek gehad met mijn toenmalige agent. En gezegd van oké, ik wil wel graag in het voetbal blijven.

Want in mijn carrière, als je over carrière mag praten van voetballen, toen ik met mijn makelaar werkte, bracht ik al spelers aan omdat ik ook tevreden was. En ik zei van oké, ga maar een keer met mijn agent praten. En is eigenlijk van het een het ander gekomen. We hebben afgesproken dat ik een soort van *internship* bij hen ging volgen, in combinatie met studies. Dan heb ik me ook ingeschreven op de hogeschool om communicatiewetenschappen te volgen. Ook 6 maanden gedaan en dan gecombineerd met mijn eerste stappen als ja, tussenpersoon, agent of voetbalmakelaar. Maar dan eigenlijk in september op school begonnen en in februari gezegd van oké, dit is mijn ding gewoon, ik ga me hier volledig in smijten. Ik ben all-in gegaan en dat is nu al bijna 10 jaar geleden.

Q2: Het interview gaat natuurlijk over anti-witwas compliance, maar wat verstaat u daar eigenlijk onder?

A2: Het ding is, AML of Anti-Money Laundering kennen wij na het dossier Propere Handen, dus na 2018, kennen we die dossiers en die procedures wel goed genoeg. Wat versta je daaronder? Dat je de instanties probeert te beperken, dat er geen illegale geldstromen worden gecreëerd. Of dat het geld uit het buitenland alvorens op een Belgische rekening wordt ontvangen, dat de achtergronden van het geld ook wel wordt nagekeken.

Q3: En zou je kunnen beschrijven hoe die anti-witwas regelgeving een rol speelt in je werk als makelaar?

A3: In mijn werk als makelaar speelt dat eigenlijk geen rol, want ik doe alles koosjer. Ik bedoel, ik zoek geen grenzen op, ik zoek geen lijnen op. Zelf ben ik nu wel officieel verhuisd naar het Midden-Oosten dus ben ik benieuwd. In mijn structuur vandaag heb ik daar weinig problemen mee in de zin van we hebben een holding structuur en de holding factureert naar clubs of klanten. Kort gezegd, speler X of club Y, wij treden namens hen op, wij ronden een deal af, we spreken een percentage commissie af of een succes fee of überhaupt met *whatever*. Wij factureren, dus de holding company in Amsterdam factureert naar de club of de klant. Die ontvangt en naderhand factureer ik naar de holding company. Eerst deed ik dat met een Belgische vennootschap en nu doe ik dat met mijn vennootschap in de UAE. Ik denk persoonlijk wel, moest ik rechtstreeks factureren dat ik nu bij bepaalde clubs meer documentatie zou moeten afleveren. Maar ook daarin, alles is in korte lijnen, glashelder. Ja, keep it simple, mijn structuur is gewoon heel simpel en overduidelijk. Daarin werk ik ook met internationale kantoren zoals Van Havermaet die me daarin hebben begeleid. Dus alles is gewoon glashelder.

Q4: En heeft u zelf ooit een cursus of iets in die aard gevolgd rondom anti-witwas compliance?

A4: Ik denk dat we in onze FIFA licentie daar een stuk van hebben gezien, maar echt cursussen gevolgd niet. Want ik heb onze juridische dienst binnen het kantoor en onze financiële mensen. Dat is hun bevoegdheid. Dus die gaan wel regelmatig op cursus of scholen zich bij. Ik krijg de grote lijnen wel altijd mee in een samenvatting maar om echt te gaan zeggen dat ik ergens een avond ga bijscholen, dat heb ik nog niet gedaan.

Q5: En worden volgens u de actoren in professioneel voetbal voldoende geïnformeerd en opgeleid omtrent AML?

A5: Ik denk het wel, ik bedoel, worden ze genoeg opgeleid? Mijn indruk gaat van wel. Alleen heb ik wel ook vaak de indruk dat ze totaal niet weten waar ze het over hebben. En dat ze denken het gewoon documentjes invullen is en dan denken ze dat het in orde is. Maar hoe kan ik het zeggen? Dat de essentie wel ontbreekt.

Q6: En dan heb ik hier een stelling. Dan moet je zeggen of je daar akkoord mee bent of niet. De stelling is de volgende: De anti-witwas regelgeving belemmert me soms om hun beroep goed uit te oefenen.

A6: Nee, ik persoonlijk niet. Maar bijvoorbeeld, als je deze vraag zou stellen aan Westerlo. En ik weet niet of dat nu nog zo is. En zelfs Antwerp heeft lang een probleem gehad. Is het nu AML of niet, maar die kregen gewoon geen Belgische bankrekening geopend. Een bank is verantwoordelijk voor welke klanten ze aanwerven. En heel veel banken weigerden Westerlo evenals Antwerp om hen aan te werven als klant. Dus ik aan het einde van de dag niet, maar daardoor moest ik wel bij Antwerp iets langer wachten op mijn commissie of bij Westerlo omdat die commissie van het buitenland komt in plaats van een Belgische rekening. Ja, dat is een dingetje, maar ik zeg aan het einde van de dag heb ik daar echt bijna geen belemmering.

Q7: Op welke manier bevordert uw organisatie de compliance tijdens haar activiteiten?

A7: Ja, ik zie dat wel. Ik ben iemand die meer, hoe kan ik het zeggen? Ja, meer van een *hand shake deal* of echt nog *old school* op dat gebied. Maar ik zie nu bijvoorbeeld een simpel mandaat voor ons of een *representation Agreement* dat vroeger op een *one- of twopager* kan. Met AML, met alle privacy tegenwoordig, zelfs als je het heel, heel simpel houdt, zit je nu ook nog altijd op 5, 6, 7 pagina's. Dus je ziet gewoon dat je indijken wordt telkens groter en belangrijker. In de zin van wij proberen alles zo clean mogelijk te doen of ja proberen, wij doen alles zo clean mogelijk. Dat die procedure die erbij komt, dat dat wel uw processen soms vertraagt om toch maar snel er een klap op te geven.

Q8: En als ik dan over de preventieve anti-witwaswet praat, dan komen al vaak zo de termen als 'Know Your Customer' of de meldingsplicht naar boven. Bent u daarmee bekend?

A8: We moeten altijd zo documenten invullen van 'Know Your Client' of 'Know Your Customer'. Dus ik ben er zeker mee bekend. Alleen ik zeg hier nogmaals, je vult die documenten in en dan is de vraag die ik me altijd stel, wat nu? Ik denk dat dat een goede beginfase is, maar ik denk dat dat als je echt het probleem wilt aanpakken, dan zal je nog dieper moeten graven, vind ik.

Q9: Ja. Want een vervolgvraag daarop: Zijn die maatregelen volgens jou een positieve toevoeging voor de sector?

A9: Het is niet alleen in onze sector. Tegenwoordig moet je vooral een KYC invullen, etcetera. Is dat positief? Ik denk dat het gewoon veel simpeler kan. Ik zie dat nu ook. We hebben nu een hele juridische dienst en een financiële dienst die zich daarmee bezighouden. Maar als ik me daar nog eens mee bezig moet houden als *one man show* et cetera. Ik zie nog niet echt de toegevoegde waarde ervan, eerlijk gezegd. Ik heb meer het gevoel dat het nu voornamelijk bureaucratie is. Ik snap het idee erachter wel, maar ik denk *day-to-day*, praktisch gezien, zie ik niet de toegevoegde waarde ervan.

Q10: Bevordert de huidige wetgeving volgens u, de anti-witwas Compliance.

A10: Kun je daar dieper op ingaan?

Q11: Wel, eigenlijk wat we juist gezegd hebben, de maatregelen die verder komen uit de regelgeving bevorderen die nu effectief de anti-witwas-compliance? Bereiken die hun doel eigenlijk?

A11: Wat ik net zei, ik denk dat het initiële idee goed is, maar de praktische uitvoering, dat dat nog niet is waar het hoort te zijn.

Q12: En zijn er dan eventueel suggesties die u heeft om die uitwerking beter toe te passen?

A12: Het probleem is, je zit natuurlijk met twee dingen. Je hebt de overheidsinstanties en dan heb je FIFA. FIFA is niet gemachtigd om zomaar onderzoek uit te voeren buiten op uw FIFA-licentie. Maar wat ik daarmee bedoel is heel simpel, wat er nog vaak in de praktijk gebeurt. Je hebt club X en je doet een transactie. Als ik de gelden ontvang op mijn vennootschap, is het voor mij heel makkelijk om het door te storten naar een andere vennootschap. Dus, zolang dit kan. Ja, ik zal gewoon een voorbeeld geven. Laten we zeggen speler X van Anderlecht, die wordt verkocht aan Chelsea en jij bent de agent. De officiële agent op papier, maar de echte agent ben ik. Maar ik heb geen licentie of ik heb een vennootschap in 1 van de fiscaal gunstige landen. Oké, jij vult uw KYC in, jij hebt uw *representation agreement* met die speler. Je ontvangt de gelden, maar uw rol daarin is heel beperkt. Want ik die fungeer uit de Canarische Eilanden heb heel die deal onderhandeld, maar toch zet ik u ertussen om het proces makkelijk te laten lopen. En dat gebeurt de dag van vandaag nog vaak genoeg.

Q13: En iets wat mij ook al is duidelijk geworden en wat u net ook aanhaalt is eigenlijk het verschil aan verplichtingen dat er enerzijds wordt gesteld door de overheid en langs de andere kant ook voor uw FIFA-licenties. Zou je daar nog iets over kunnen zeggen?

A13: Dat clearing house in België was gewoon een heel goed iets. Het was helder. Maar dan met de nieuwe regelgeving van FIFA ging er een globaal iets komen. Maar door het feit dat FIFA, in verschillende rechtszaken die nieuwe regelgeving, onontvankelijk werd verklaard, is alles in een soort tussenpauze weer. Maar op dat moment heeft ook België dat clearing house weer opgedoekt. Dus het clearing house, hoe werkte dat? Dat was een onafhankelijke instantie waar wel een dubbelcheck werd gedaan van oké, is er hier een geldige *representation* overeenkomst getekend? Is de vennootschap, heeft die zijn licenties. Want je hebt die FIFA-licentie, maar je hebt dan op dat moment ook een Vlaamse, Waalse en Brusselse licentie nodig als tussenpersoon. Zijn deze goed? Zijn deze in orde? En Staat de commissie in verhouding met hetgeen wat er is afgesproken? Ik zeg maar iets laten we zeggen speler X verdient 100.000. De commissie is 10 procent jaarlijks, we hebben 10 procent afgesproken. Staat er wel degelijk 10.000 euro op? Of zijn er nog verdoken commissies? Dus ik vond die instantie wel goed, eerlijk gezegd. En dus de club betaalde het clearinghouse en de clearinghouse stortte dat door naar de tussenpersoon. Maar nu is het terug gewoon *old school* van of je factureert de speler of je factureert de club. Ik zou wel om die geldstromen transparant te houden een clearinghouse (behouden). Ik ben er geen tegenstander van.

Q14: Dus eigenlijk een derde onafhankelijke partij die dat eerst gaat beoordelen?

A14: Ja. Maar ook gewoon andersom, ook de clubs zal straffen als ze te laat betalen. Want wat nu wel vaak wordt gedaan in onze dingen is dat clubs gewoon het normaal vinden om je onderaan de stapel te zetten. Dat je 6, 7 maanden moet wachten. Dus ik zou het, als je het dan wel doet, doe het op de meest efficiënte manier. Oké, we spreken af betaaldatum 15 september. 15 september

ten laatste dient de club X dat betaald te hebben aan het clearinghouse. De clearinghouse doet de controlecheck, is alles op groen, wordt er gewoon gestort. Als dat de insteek is, dan ben ik er zeker een voorstander van.

Q15: En wel ja, in België, ik denk in juli 2021, werden voetbalclubs en makelaars en de Belgische voetbalbond onderworpen aan de preventieve Anti-witwaswet. Heeft u daar een grote verandering gemerkt in uw werk?

A15: Neen, eerlijk gezegd niet. In theorie klopt het allemaal. Dus die grote verandering is: je vult veel documenten in, maar niemand is ermee bezig. Ik heb me erin ingelezen, ik weet wat het allemaal inhoudt, maar het is gewoon een soort van algoritme, ABC. Oké, we moeten deze documenten invullen, want dat hoort gewoon bij de deal, punt.

Q16: Dat is gewoon eigenlijk automatisch piloot. We moeten die documenten invullen.

A16: Inderdaad. En dat kan ook gewoon veel efficiënter. Ik bedoel, je hebt een Pro League, een Belgische voetbalbond. Ik snap dat elke voetbalclub een eigen vennootschap heeft, maar *keep it simple*. Hou het gewoon op één, zoals je uw FIFA licentie haalt of uw Belgische voetbal licentie. *Keep it simple*. Vul dat document in, registreer dat bij de Belgische voetbalbond. Koppel dat aan de clubs dat die check gedaan is en klaar. Nu is het inderdaad automatisch piloot. Uw naam hup invullen, *share-holder* structuur en *that's it*. In de praktijk, oké, het is heel helder, de *share-holder* structuur is *clean*. In de praktijk, ja, eens het geld op die vennootschap is, ja, dan valt de verantwoordelijkheid bij die clubs weg. Ja, en hoe je dat gaat oplossen. Dat is de vraag natuurlijk, hè.

Q17: Nu, mijn onderzoek focust zich ook op het nieuwe AML Single-Rulebook dat voor de voetbalsector vanaf 2029 in werking zal treden. Bent u bekend met dat nieuwe AML Single-Rulebook?

A18: Neen.

Q19: Dus eigenlijk kort uitgelicht. Eigenlijk is het de regels van de Belgische anti-witwaswet zoals die van toepassing zijn op de voetbalsector, dus op de profclubs, voetbalmakelaars en in België ook op de voetbalbond, de KBVB, dat gaan ze nu eigenlijk overnemen op Europees niveau in de vorm van een verordening. Dus concreet zal dat willen zeggen dat alle Europese lidstaten vanaf 2029 de voetbalsector zullen onderwerpen aan de AML *compliance rules*. Ziet u hier voor- of nadelen?

A19: Dat is het hele ding met Europa, vind ik. Ja, ik ben juist wel voorstander ervan. Dat je het globaal gewoon doortrekt. Als België iets doet, dan moet dat ook in Nederland, Spanje en Duitsland gebeuren. Een stom voorbeeld dat heeft er nu niet rechtstreeks mee te maken, maar onrechtstreeks wel. Kijk, in België, we zijn het enige land in Europa waar een speler de agent rechtstreeks betaalt. Kijk, wij in België, wij begrijpen dat. Wij zijn er in mee, want clubs hebben dat uitgelegd. Federaties hebben dat uitgelegd, je krijgt dat uitgelegd aan de speler. Als je morgen speler X binnenhaalt uit Mexico met agent Y, ja, die begrijpen dat niet. En als dan Genk 1.000.000 voorstelt en PSV stelt 1.000.000 voor, dan is de kans groot dat die eerder naar PSV gaat, omdat het gewoon die structuur is gewoon veel simpeler. Dus als wij in België AML gaan invoeren en Nederland niet. Ja, dan krijg je weeral dat gedoe van die Belgen zijn weer moeilijk en het is weer dit en het is weer gecompliceerd. Ik ben altijd van als je iets doet hier in België, zorg gewoon dat dat in je rechtstreekse concurrentielanden ook plaatsvindt. Dus ik ben daar zeker voorstander van. Doe het globaal of doe het niet.

Q20: Ja, die invoering op Europees niveau dan, hè. Denkt u dat dat een goede impact zal hebben op de voetbalsector specifiek, op het professioneel voetbal?

A20: Maar welke impact denk je dat het gaat hebben? Of verwacht je? Jij persoonlijk?

Q21: Wat mij inderdaad enerzijds een probleem leek, of lijkt, we hebben in België wel de voetbalsector onderworpen, maar in de rest van Europa eigenlijk niet. Mij lijkt dan dat het Belgische voetbal, een concurrentieel nadeel, daarvan ondervindt.

A21: 100%.

Q22: Dus nu wordt er vanaf 2029 in principe die verordening op alle EU-lidstaten van toepassing, dat dat eventueel wel wordt rechtgetrokken. Dat men nu eigenlijk dezelfde verplichtingen heeft, ongeacht of men zich nu in België of een ander land bevindt.

A22: Dan is het een voordeel. Laten we zeggen Je hebt een club die met slechte intenties erin zit. Wat denk je dat die AML op korte termijn Europees dan gaat veranderen?

Q23: Ja, je moet natuurlijk die verschillende maatregelen wel naleven. In België is dat toezicht onderworpen aan de FOD-economie. Heeft de FOD-economie aanwijzingen dat die maatregelen niet worden nageleefd, dan kunnen zij natuurlijk sancties opleggen.

A23: Nee, maar ik bedoel het ding is, hoe kan ik het zeggen? Het is een goede tussenstap. Maar mijn punt is gewoon iemand die met slechte intenties erin zit. Die kan dit nog altijd. Dit is niet de oplossing om alles tegen te gaan. Dat bedoel ik gewoon. Er is nog altijd meer dan genoeg speelruimte. Dat bedoel ik gewoon.

Q24: Er moet ook afdwingbaarheid zijn natuurlijk, hè, van de regels.

A24: Dat is het hele punt.

Q25: Ik denk dat in de huidige vorm, zoals het nu aangenomen is, het AML Single-Rulebook, denk ik dat die afdwingbaarheid ook niet streng genoeg is of niet duidelijk genoeg is.

A25: Als we nu puur over de voetbalsector praten, dan moet de regelgeving ook kloppen met de wetgeving. En dat is nog voornamelijk altijd het probleem. Ik bedoel FIFA gaat dan op eigen houtje wel de consultatieronde doen. Maar die staat dan haaks met de wetgeving in België, staat haaks met de wetgeving in Frankrijk, staat haaks met de wetgeving in Italië. En ik denk dat dat juist het grote gewin is. Van oké, als je echt stappen vooruit wilt zetten, ja, je zult toch wel naar een globaal iets moeten gaan dat voor iedereen afdwingbaar is. In de zin van, neem nu derde partijen, mogen die geld ontvangen ja of nee? Daarmee bedoel ik als je een niet-geregistreerde tussenpersoon bent, mag je dan een familielid geld, een stuk van de commissie, doorsluizen ja of nee. Ander voorbeeld is: in België mag je geen commissie factureren op een minderjarige en in Engeland wel. Maar toch worden er in België commissies afgesproken voor minderjarigen. Hoe ga je daar tegenaan? Dus je moet ergens naar een globaal iets gaan met wetgeving dat doorslaggevend is. Maar de regelgeving van FIFA in deze die moet daarop afgeklopt zijn. En dat is heel het probleem gewoon. Want jij kunt nu wel die AML invoeren en de Europese Unie doet mee, maar wat met Engeland dan? Die zaken gaat doen in België. Wat met een Braziliaan of een Mexicaan? Snap je?

Q26: Ja, absoluut. Dat is ook iets wat mij een eventueel *issue* leek. Wat met Engeland? Engeland speelt een heel belangrijke rol in het professioneel voetbal. Er komt heel veel geld vanuit Engeland door transfers et cetera. Engeland is uit de EU gestapt. In welke mate gaat dat natuurlijk van toepassing zijn op Engeland?

A26: Dat is heel het ding. Als jij Engeland niet mee hebt in het verhaal, dan kan je al stoppen. Want dat is de competitie, dat is het land dat alles bepaalt en regeert. Dus ik bedoel, ik heb nog altijd het gevoel dat het dweilen met de kraan open is. Ik heb niet zoiets van ja, wat je net zegt, als het niet

afdwingbaar is. De initiële ideeën die kloppen wel allemaal, allemaal leuk en wel, maar *day-to-day* praktisch het toepassen. Ik geloof niet dat dat zoveel gaat veranderen.

Q27: Want u haalt net ook aan. Dat is ook iets wat mij was opgevallen. In België het verbod op commissie voor minderjarige sporters. Ja, dat is nog zoiets. In het AML single-Rulebook staat dat niet opgenomen. Als dat ook niet over heel Europa wordt gelijkgetrokken, dan zit je opnieuw met een verschil.

A27: Maar het is ook heel gek. Dus als die minderjarigen zich laat bijstaan door een advocaat, die rekening mag wel betaald worden. Maar ik heb de titel niet van advocaat en ik mag niet betaald worden. Dat is niet logisch.

Q28: En misschien nog iets anders daarover. Wat is uw mening dat eigenlijk enkel makelaars of enkel de voetbalsector daaraan wordt onderworpen? En niet het bredere plaatje alle profsporten eigenlijk.

A28: Hoe bedoel je concreet?

Q29: Ja, dus De Belgische voetbalsector is onderworpen, ook makelaars aan de anti-witwasregelgeving. Maar er worden voetbalmakelaars onderworpen, voetbalclubs, Belgische voetbalbond.

A29: Dat is ook zoiets heel belachelijk. Als je het doet, trek die lijn door naar iedereen. Wij zijn de, als je het zo mag noemen, de cowboy groep. Maar denk je dat het in het wielrennen of in andere federaties niet nodig is?

Q30: Absoluut, daar wou ik eigenlijk naartoe.

A30: Het is wel zo dat in het wielrennen de structuur gewoon veel simpeler is. Je hebt een makelaar en een klant is de wielrenner en de wielrenner betaalt de makelaar. Die structuur is gewoon iets simpeler. Dus dat snap ik wel. Maar ik denk dat we toch willen dat alle sectoren *clean* worden of zijn. Dus trek die lijn ineens door. En integreer dat van dag één. Ik heb nu een soort gevoel, nu moeten we wachten tot er bij het wielrennen iets gebeurt om dan daar weer wakker te worden. Je hebt nu het voorbeeld van de voetbal, trek die lijn door voor alle federaties.

Q31: Ja, absoluut. Ik denk dat we dat moeilijk kunnen ontkennen dat in België die regelgeving is gekomen na Propere Handen.

A31: Inderdaad. Voetbal is gewoon, denk ik, nog altijd sport nummer één en met het meeste aanzien oké, prima, maar overal waar geld in gemoeid is, ja, zorg gewoon dat dat *clean* is. Ik bedoel in het wielrennen, want we begeleiden ook wielrenners, die structuur is gewoon veel simpeler. Je hebt geen club agent, speler agent of verdoken dingen. Dat is gewoon simpeler maar trek die lijn door. En wacht niet tot er iets moet gebeuren.

Q32: Ja, inderdaad. Nu is het afwachten tot er een Propere Handendossier opduikt in een andere sport en dan gaan ze daarop reageren. Oké, prima, zijn er nog dingen waar we het niet over gehad hebben die u nog zou willen behandelen? Nog iets toevoegen?

A32: Het ding is gewoon, als je dan conclusies gaat schrijven. De theorie klopt, maar de praktijk klopt gewoon niet.

Q33: Dus het theoretische kader is in deze vorm niet geschikt om op een efficiënte manier toegepast te worden?

A33: Nee, maar dat je het op Europees vlak gaat bekijken, snap ik. Maar je hebt daar ergens ook FIFA in nodig. En dat is het moeilijke, want ja, ik bedoel FIFA is niet gemachtigd om een bepaalde doelgroep of werkgroep te gaan reguleren. Ik bedoel, dat is niet de Orde van Advocaten ofzo. Maar je zult eigenlijk een soort van zoiets moeten hebben, à la de Orde van Advocaten, de orde van tussenpersonen om die werkgroep te gaan reguleren in elk land. En die daar de wetgeving toepassen die in dat land bepaald zijn en die zich daaraan moeten houden. Snap je?

Interview 3 K.R.C. Genk d.d. 11.04.2025

Q1: Even jezelf kort voorstellen en uw achtergrond even toelichten.

A1.1: Dus ik ben J. Ik ben 27 jaar en ik ben sinds eind juli hier werkzaam op de club als Junior Compliance Officer. Ik heb geen achtergrond in professioneel voetbal. Ik kom eigenlijk uit het notariaat hiervoor en ik heb een bachelor in bedrijfsmanagement met afstudeerrichting Rechtspraak.

A1.2: PJD, 35 jaar. Ik ben Legal Council van de club en de AML Compliance Officer. Ik ben werkzaam bij KRC Genk sinds juni '23 en daarvoor bijna tien jaar actief geweest als advocaat in Hasselt in het sociaal recht.

Q2: Dan gaan we over naar de vragen echt over het topic van vandaag. Wat verstaan jullie eigenlijk onder anti-witwas compliance?

A2.1: Ja, wat ik daar onder versta is eigenlijk de wetgeving en regels die er voor zorgen dat witwassen van geld en financiering van terrorisme kan opgespoord en voorkomen kan worden. Hoe gebeurt dat? Door middel van KYC waar we eigenlijk onder andere de UBO's van voetbalclubs, makelaar, sponsors gaan identificeren en verifiëren. Maar we gaan ook kijken of een voetbalclub (zich in) een juridische groepsstructuur bevindt met eventueel vennootschappen uit de Kaaimaneilanden of Britse Maagdeneilanden. Of de cliënt en zijn UBO's gelinkt zijn aan publieke prominente personen. En wat er ook nog onder hoort is eigenlijk het screenen van transacties van onze cliënten.

A2.2: En strikt genomen vertrekken we vanuit het wetgevend kader dat bestaat uit de wet enerzijds en het KB anderzijds. En daar ligt de nadruk eigenlijk op hetgeen dat A1 net heeft uitgelegd. Maar dat komt eigenlijk terug op ja, een tweestaps-procedure, het identificeren van de cliënten waarmee dat samengewerkt wordt en dan daar de informatie van gaan verzamelen en dan anderzijds gaan verifiëren of dat die informatie die wij gekregen hebben of dat die correct is.

Q3: En hebben jullie zelf een cursus of iets dergelijks gevolgd rondom de anti-witwasregelgeving?

A3.2: De Pro League die voorziet in een cursus, dus dat is jaarlijks één of twee momenten dat de Pro League een halve dag voorziet waarin dat de principes nog eens worden overlopen en waarin dat dan ook een aantal praktische casussen worden besproken.

Q4: En is dat verplicht?

A4.2: Ja en nee. Nee, in de zin van er staat geen sanctie op. Er wordt ook niet gezegd van, je moet zien dat je aanwezig bent. Maar anderzijds moeten wij in het kader van een audit die we gedaan hebben, moeten wij wel kunnen aantonen dat wij opleidingen gedaan hebben en dus de opleidingen die de Pro League voorziet die volstaan ook als gevolgde opleiding.

Q5: En een vervolg daarop. Worden de actoren in het professioneel voetbal volgens jullie voldoende geïnformeerd en opgeleid op het gebied van anti-witwasregelgeving?

A5.2: Ik denk dat het kader op zich nog altijd iets is dat in de eerste plaats zelf moet bestudeerd worden. Die opleidingen, die opleidingsmomenten die geven wel een algemeen kader maar de opleiding zelf gaat niet volstaan om te zeggen van en nu kunnen we in de praktijk gaan stappen. Toen dat A1 begon in de zomer was één van de eerste vragen die ik hem gesteld heb toch van ja bekijk die wet, bekijk het KB en zie dat je dat in de vingers hebt. En dan de nuances die worden dan herhaald en de klemtonen worden gelegd in het kader van die opleidingen, dus die geven wel een aantal handvaten. Het is niet meer nieuw. Dus ik denk dat zeker in België de meeste actoren binnen het voetbal wel op de hoogte zijn van wat AML inhoudt en wat de verplichtingen zijn. Dan heb ik het niet enkel over mensen binnen de club, maar ook partijen waar wij mee in contact komen. Zoals *Agents* bijvoorbeeld die vallen ook niet meer achterover als we die vraag stellen. Maar we zien in de praktijk toch dat niet iedereen het op dezelfde manier toepast.

Q6: En in welke mate zijn jullie het eens met de volgende stelling? De anti-witwasregelgeving belemmert me soms om mijn beroep goed uit te oefenen.

A6.2: Het is maar aan wie dat je de vraag stelt binnen de club. Ik denk voor A1 gaat er geen probleem zijn, want A1 voert gewoon uit wat A1 ziet. A1 zit echt in het dossierbeheer, A1 vraagt de documenten op, maakt de analyses en doet de verificatie. Vraag het dan aan D bijvoorbeeld, onze sportief directeur. Ja, die rolt met zijn ogen als ik afkom in de transferperiode en we naderen een deadline dat ik zeg van ja maar we moeten wel gaan schakelen, want we moeten die screening nog gaan doen. Ja, mensen die echt in het sportieve staan, die zijn daar ondertussen ook wel van op de hoogte van. Oké, het is een horde die we moeten nemen, het is niet vrijblijvend, maar het maakt het voor hen ook niet gemakkelijker. Ook in gesprekken die we doen met buitenlandse makelaars is het allemaal niet gemakkelijk. En mijn job als *legal counsel* zit er wat tussenin. Ik ben natuurlijk degene die in contact staat met de makelaars en hun juristen en die moet gaan informeren en gaan overtuigen om toch de documenten aan te leveren. Maar het is geen gemakkelijk gegeven en binnen het sportieve is het tot mijn verbazing vaak nog makkelijker dan bijvoorbeeld bij commerciële partners hier in België. Dus het is niet zo gemakkelijk om de *deal* te *closen*. Het is wel een extra drempel.

Q7: Dus eigenlijk zeg je dat die drempel groter is bij commerciële relaties dan bij sportieve?

A7.2: Ja, absoluut. Ja, als het gaat over UBO's en dan zeker het opvragen van paspoorten. Dat wordt bij commerciële partners toch nog vaker als opdringerig ervaren. Terwijl binnen het sportieve zijn er ook compliance oefeningen die ze moeten maken naar FIFA toe. Dus die documenten die zijn er en die worden geüpload en ja oké goed, ik zeg nu maar iets, bij de City-Group weten we ook dat we de identiteitskaart van de prins niet gaan krijgen. Maar al bij al worden daar de ID's van prominente personen wel gemakkelijker aangeleverd dan bij commerciële partners.

Q8: Op welke manier bevordert uw organisatie de compliance tijdens haar activiteiten? Er zijn net al opleidingen vanuit de Pro League genoemd maar de club organiseert misschien zelf ook van die opleidingen of stuurt jullie uit op van die opleidingen?

A8.1: Ja, het is de bedoeling dat we ook al onze medewerkers informeren die in contact staan met commerciële partners, de sportieve cel, de raad van bestuur ook, dat we ook interne opleidingen geven. We proberen dat ook te doen, we hebben nu eentje gedaan bij de raad van bestuur in januari en we zijn nu ook bezig met de commerciële dienst, met de boekhouding om daar ook nog eens een opfrissing van de theorie (te geven) en ook hoe we het kunnen omzetten in de praktijk om alle processen vlot te laten verlopen.

A8.2: Het is ook zo dat de verschillende departementen binnen de club op een andere manier worden geraakt door de verplichtingen. Bijvoorbeeld boekhouding, ja, die moeten wel weten als er facturen binnenkomen, die reflex moet er zijn van wij kunnen maar betalen als de controle geweest is. Of als facturen binnenkomen dat ze A1 informeren en zeggen van die factuur is binnen zodat A1 eigenlijk, doorgaans is het vooral gaan kijken naar bankrekeningnummer is dat nog hetzelfde als hetgeen dat we in de initiële screening gedaan hebben. Dus daar zit je vooral met anti-witwas in het kader van betalingsverplichtingen. Naar commerciële mensen bijvoorbeeld is het anders. Je bent naar een *deal* aan het toewerken, je wilt *closen*, je wilt die sponsor of *seathouder*, je wilt die binnentrekken maar voordat er getekend kan worden moeten wij die check wel gedaan hebben. En dan daar is de oefening een beetje van kijken welke informatie dat wij nodig hebben en zien dat wij aan de minimum verplichtingen kunnen voldoen op een manier die zo weinig mogelijk een drempel veroorzaakt in het afwerken van het commercieel parcours. En dus ook daar is het een opleiding die wij willen geven maar het gebeurt ook vaak in informele gesprekken gewoon dat er wel systematisch wordt herinnerd aan, dit hebben wij wel nodig alvorens dat wij voort kunnen. En daarin merken we wel dat naarmate de tijd verstrijkt dat mensen het niet meer als een *fait divers* aanzien. Iedereen is ondertussen wel op de hoogte van oké, anti-witwasregelgeving, *it's a thing*. Niemand wordt er gelukkig van, niemand wordt er enthousiast van maar het is een noodzakelijk kwaad dat we moeten kunnen afvinken.

Q9: Dus dat automatisme zit er wel een beetje in?

A9.2: Die reflex is er bij iedereen. Alleen zit je daar met vragen van ja, de commerciële mensen die zullen, ik zeg nu maar iets als de ID van de UBO niet wordt aangeleverd op ochtend van *closing* dan is er een discussie en dan gaan de mensen van commercieel zeggen van allee jongens kom je hebt al de rest toch terwijl wij, wij vallen terug op het KB. Wat wel heel duidelijk zegt van ja wat zijn de voorwaarden op basis waarvan een deal kan afketsen? Ja ID's van UBO's zijn dan belangrijk.

Q10: Is er in jullie beroepsuitoefening een deontologische code van toepassing?

A10.2: Ja, niet in de zin zoals dat bij advocaten of psychologen het geval is. Wat wij natuurlijk wel hebben zijn gedragslijnen die in het kader van die anti-witwasregelgeving worden opgelegd of in het kader van de samenwerking met Belfius zijn daar ook wel ethische charters waar wij aan moeten voldoen of die principes die we moeten verwerken in onze manier van handelen maar dat is niet hetzelfde als een deontologische code.

Q11: In welke mate zijn jullie bekend met de meldingsplicht inzake die preventieve anti-witwaswet?

A11.1: Dat is dan bij een vermoeden of als er een grond is tot vermoeden van een risico op witwassen van geld of fraude, dat er een melding moet gedaan worden aan de CFI.

A11.2: In de praktijk komen we dat heel weinig tegen. Wat wij wel zien is oké, we maken risicobeoordelingen, maar ik zeg nu maar iets makelaars bijvoorbeeld daar wordt altijd een hoog risico aan gelinkt. En daarvan hebben we nu in onze manier van werken wel aangepast dat elke keer als wij een overeenkomst met een makelaar afsluiten, dan gaan wij wel even inchecken met de voor AML verantwoordelijke van de Raad van Bestuur. Dat is dan een telefoongesprek, een e-mail van kijk dit zijn onze bevindingen. We werken daar al voor de honderdste keer mee samen. Er zijn geen atypische gegevens, maar kijk bij deze, het is een hoog risicofactor dus weet dat we dat gaan doen. Vroeger deden we dat echt enkel bij echt atypische informatie. Als we bijvoorbeeld in het kader van onze verificatieverplichting vonden van ja, de club waar we mee gaan samenwerken. Die voorzitter bijvoorbeeld, die wordt genoemd in een fraudezaak, is niet veroordeeld, zaak moet nog voorkomen of zaak is geseponeerd. Dan zeggen we ook van ja kijk, er zijn voorlopig nog geen aanwijzingen dat er effectief sprake is van fraude maar we hebben het wel opgemerkt, we willen het even aan het licht houden. Maar ondertussen is het wel zo aangepast dat elke keer, of het nu door atypische informatie is of het is omdat het gewoon systematisch hoog risico is, dan gaan we wel altijd inchecken met de raad van bestuur. Meldingen bij de CFI, voor zover dat ik bij de club ben hebben we dat nog niet moeten doen.

Q12: En die maatregelen uit de preventieve anti-witwaswet, zoals de meldingsplicht, KYC, zijn dat in jullie ogen een positieve toevoeging voor het professionele voetbal en de sector daarrond?

A12.2: Ja, als je professioneel voetbal gaat interpreteren in de zin van het sportieve dan zeker niet. Het zorgt voor een obstakel in het kader van onderhandelingen en dan heb ik het in de eerste plaats over het sportieve omdat je nog met het onderscheid zit tussen België en de rest van Europa. Er is vandaag nog geen *level playing field* waardoor dat wij met zeer opmerkelijke vragen komen vanuit de ogen bekeken van onze buitenlandse tegenpartijen. Dat is één, als je dan meer gaat kijken naar de businesskant, maar opnieuw nog altijd sportief gerelateerd, dan denk ik dat het zwaartepunt ergens verkeerd ligt. In het kader van de Belgische regelgeving moeten investeerders niet gescreend worden, maar moeten we wel gaan kijken naar *seatholders* die meer als € 10.000 gaan spenderen. Gaat een AML controle ervoor zorgen dat situaties zoals bij Deinze vermeden kunnen worden? Dat denk ik niet. Maar het gaat misschien al wel extra licht op de zaak gooien. En naar ons gevoel is het wel gewoon creëren van extra werk door ook die verplichtingen te gaan leggen op *seatholders*. De bakker om de hoek die vier *seats* komt halen, ja die zit snel boven de € 10.000 op jaarbasis. Die gaat onderworpen worden aan die screening, dat is extra werk terwijl daar zit het gevaar niet vanuit het idee van de wet.

Q13: En bevordert de huidige wetgeving dan volgens jullie de anti-witwas compliance in jullie sector?

A13.2: Ja, in die zin dat er daarvoor geen kader was en nu wel wordt er per definitie iets gedaan, meer gedaan dan vroeger dus ik denk dat die vraag positief beantwoord moet worden. Maar is het wetgevend kader aangepast aan onze sector en is het *gefinetuned* zodat de doelstelling die, de ratio legis van de wet wordt die bereikt binnen onze sector op de manier zoals het kader vandaag bestaat? Dat denk ik niet, of toch onvoldoende.

A13.1: Daarmee ga ik akkoord.

Q14: Zien jullie leemtes in de wetgeving omtrent compliance?

A14.2: Ja, ik denk dat we daar in de eerste plaats opnieuw die investeerders moeten noemen. Ik denk dat dat toch een grote is. Ja, ik denk dat dat de voornaamste leemte is. Voor de rest, sponsors gaan er allemaal mee inzitten. Maar opnieuw ja, het gros van de dossiers die we zouden moeten doen op jaarbasis gaan die *seatholders* zijn. En dat maakt het kader veel te arbeidsintensief voor de professionele omgeving die een voetbalclub is. Dus de focus ligt verkeerd. Er zou beter meer

aandacht worden gegeven aan de uitzonderlijke maar financieel impactvolle transacties dan te gaan kijken naar ja, ga hier 20.000 screenings doen bij wijze van spreken.

Q15: Ligt die drempel van € 10.000 dan misschien te laag?

A15.2: Zeker, ja, ik denk dat dat gewoon een ja-nee vraag is. Ik denk opnieuw ja sponsors van wanneer gaan die interessant zijn? Had die drempel gelegd op 50-75-100K dat je ook de kleinere sponsors al mee hebt. Maar ik denk niet dat het de bedoeling is dat het voor ergernis zorgt bij de mensen zoals A1 die er dagdagelijks mee moeten bezig zijn, maar ook bij supporters die hun voetbalervaring willen upgraden door van een gewoon zitje naar een naar een *business seat* te gaan. Ja, dat zijn vragen die niet nodig zijn en die mensen soms ook wel wat weerhouden van door te pakken. Dus dat is gewoon een jammere zaak.

Q16: Ja, want in het moderne professionele voetbal, €10.000 is niks qua sponsor niveau voor een eerste klasse club denk ik?

A16.2: Dat is één. En twee, de Belgische regelgeving maakt een onderscheid tussen de occasionele verrichtingen en de systematische samenwerkingen. Ja, in onze *seathouders-overeenkomsten* wordt gewerkt met een stilzwijgende verlenging. Dus strikt genomen kan je daar niet meer spreken van een occasionele verrichting. Dus elke *seathouder* bij ons moet door die controle gaan wat zorgt voor een enorme administratieve belasting die gewoon niet realistisch is voor de sector die het voetbal is.

Q17: Zijn er dan suggesties die jullie misschien voorstellen voor de wetgever om compliance te stimuleren?

A17.2: Ja, allee in grote lijnen en A1 mag mij daar op aanvullen wat de praktische kant betreft. Maar ik denk tweeledig, enerzijds leg de focus correct en ga kijken van waar zit nu het risico op het witwassen van geld. Het financieren van terrorisme zal hier in België wel veel beperkter zijn. Maar ga dan een keer gaan kijken naar de grote bedragen en zie dat al die grote bedragen erin zitten. Hou rekening met de inrichting en de organisatie van voetbalclubs in België. Dus dat is één en twee ja, naar de toekomst toe, we gaan op twee snelheden beginnen werken. We zitten met het Belgisch wetgevend kader enerzijds en dan binnenkort een Europese richtlijn. Ja, qua toepassingsgebied zijn die niet één op één hetzelfde. Wat strikt genomen gaat leiden tot extra werk. En waarin dat we toch ook nog niet volledig gaan *matchen*. Voor een groot stuk wel, dus het *level playing field* wordt gecreëerd maar als de Belgische wetgeving zich niet aanpast aan het Europees niveau, gaan wij toch nog altijd met een verruiming zitten van de opdracht die bij ons ligt. Ik weet niet of dat je daar nog iets aan toe te voegen hebt, A1?

A17.1: Niet direct, nee.

Q18: En dan komen we bij het AML Single Rulebook, waren jullie eigenlijk al bekend met dat AML Single Rulebook voordat ik jullie contacteerde?

A18.2: Ja op seminars van ECA, waar dat verschillende Europese clubs dan bij elkaar komen, wordt er wel over gesproken natuurlijk. Voor clubs die niet uit België komen is het de doos van Pandora die geopend wordt. Het is nieuw. Je merkt ook dat Belgische actoren gevraagd worden om erover te spreken. Op de laatste *meeting* in Genève is er een Belgisch advocatenkantoor dat gesproken heeft en de AML compliance officer van een Belgische club. Die hebben samen een panelgesprek gedaan, dus we worden in België wel beschouwd als koploper, als pionier. En er worden nu al wel *best practices* gevraagd. Vorige zomer waren er al verschillende clubs die niet meer opkeken van de vraag voor door heel die AML-procedure door te lopen, één omdat ze het met andere clubs al wel gezien hebben en twee omdat ze inderdaad wel gehoord hebben van ja in 2029 hangen wij er ook aan. Dus ja bon, in die zin is het wel gekend. Maar de concrete inhoud ja, dat is nog wat vaag.

Q19: En zien jullie enige voor- of nadelen van dit programma?

A19.1: Ja, ik denk wel dat het een voordeel voor ons kan zijn dat nu elke professionele voetbalclub binnen de EU onderworpen is. Nu meestal, zoals A2 net zei, de meeste clubs kijken niet meer raar op als we met die vragen afkomen. Maar er zijn natuurlijk bepaalde clubs waar het toch nog iets moeilijker ligt om informatie en documenten vooral dan identiteitskaarten te verkrijgen. Dus ik denk wel dat het een voordeel kan zijn op dat vlak voor ons.

A19.2: Het gaat ook voor tijdswinst zorgen. Vandaag heb ik het gevoel dat bij buitenlandse clubs er vaak nog die informatie bijeen verzameld moet worden. Die informatie is aanwezig binnen de club maar de jurist of de financiële man moet dan de informatie nog bijeen gaan halen. We werken ook wel echt met een redelijk gedetailleerde informatieve e-mail waarin we heel duidelijk aangeven van kijk, dit is wat we verwachten bij het invullen van het identificatie formulier, dit hebben we nodig naar ondertekening toe, dit hebben we nodig van paspoorten en dergelijke meer. Ik denk als alle clubs daarmee geconfronteerd gaan worden en onderworpen gaan zijn aan de Europese regelgeving, gaat die documentatie sowieso gecentraliseerd zijn bij hen en gaan die zaken wel kunnen vooruit gaan. Maar goed, al bij al loopt dat vandaag ook al wel relatief goed.

Q20: Dus niet-Belgische clubs die zijn daar toch ook al mee bezig? Natuurlijk niet zo ver als dat we hier in België waarschijnlijk erin zitten.

A20.2: Ja, er wordt vaak nog wel geschermd met privacy redenen en ja, we willen de documentatie niet zomaar vrijgeven en dan werken we met ja NDA-documenten waarin dat we dan wel aangeven van kijk, enkel A1 en ik gaan bezig zijn met die documenten. We willen gerust een *non-disclosure agreement* tekenen dat we aangeven dat er met die informatie voor de rest niks gaat gebeuren. Er zijn clubs die vergrendelde mapjes doorsturen bijvoorbeeld, waarin dat dan in een e-mail aan ons twee enkel een paswoord staat dat komen we tegen. Maar al bij al is er nog maar één keer echt een dossier geweest dat we hebben moeten zeggen van hier kunnen we niet voort. Dus al bij al ja gaat het wel vooruit.

Q21: En die invoering van het AML Single Rulebook lijkt dat jullie dan een goede toevoeging voor de Europese voetbalsector of misschien voor de Belgische voetbalsector omdat je nu met dat verschil zit tussen België en Europa?

A21.2: Voor ons is het sowieso goed. Zoals ik zei, omdat je dan met dat *level playing field* zit. En het creëert nog meer begrip, er gaat nog meer snelheid inzitten. Alleen gaat het natuurlijk zo zijn van ja, daar gaan twee partijen een screening moeten doen. Bij ons is dat redelijk standaard en zit er een machine achter en A1 die kijkt niet meer op van documenten die hij krijgt die die maalt gewoon voort, die kan snel schakelen. Ja, als wij natuurlijk op *Transfer Deadline day* moeten wachten op een Servische club, ik zeg nu maar iets, of een Portugese club die dat voor de eerste keer aan het doen zijn. Ja, in welke mate zeggen die om 23u55 we moeten de deal opblazen want we weten niet juist hoe dat we het hier moeten doen. Dat weten we niet natuurlijk. Het feit dat er een tweede partij die screening ook moet doen dat dat niet zorgt voor organisatorische problemen. Maar dat is het enige wat ik kan bedenken. Is het voor de rest goed voor het professioneel voetbal? Ja dat is eigenlijk de vraag van in het begin opnieuw stellen. Ik denk dat dezelfde argumentatie bij hen naar voor zal komen zoals die bij ons is. Ik denk dat het vanuit de sector zeker niet toegejuicht is geweest.

Q22: Er komt natuurlijk veel extra werk bij kijken.

A22.2: Ja plus ik denk, was propere handen er niet geweest dan weet ik niet of dat het wetgevend kader zal zijn uitgebreid naar voetbalclubs. Dus van daaruit is het ook een stuk politiek denk ik die een opportuniteit hebben gezien om te scoren bij het grote publiek van kijk, de voetbal sector heeft het niet op een rijtje dus we gaan extra maatregelen opleggen omdat het een soort ja sanctionering is van een heel verhaal dat boven gekomen is. Maar opnieuw het is duidelijk een regeling die op een andere sector gestoeld is geweest en die ze getransponeerd hebben op de voetbalsector zonder te gaan kijken van ja hoe kunnen we dat nu echt laten aansluiten.

Q23: Ja, absoluut ik denk als propere handen er niet was dan was er in de voetbalsector geen sprake van anti-witwasregelgeving denk ik.

A23.2: Ja, je weet het niet maar ik denk dat de kans klein zou geweest zijn dat ze dan zo'n maatregelen zouden opgelegd hebben op het Belgisch voetbal.

Q24: Bereid uw organisatie zich reeds voor op inwerkingtreding van het AML Single Rulebook?

A24.1: Op dit moment nog niet. Ik denk ook dat we daar in gaan ondersteund worden door de Pro League. Dat is ook op de laatste meeting gezegd een maand geleden. En ja, op zich is het nog vier jaar.

A24.2: Ja en ondertussen blijft het Belgisch kader wel gewoon voortbestaan. Dus allee ja we zijn ermee bezig. Het is iets waar we ons voortdurend ook in bijscholen. We passen onze documentatie, onze interne stukken aan. We worden daarin geholpen door het feit dat er door de Pro League een audit georganiseerd is die door Deloitte wordt uitgevoerd, dus alle clubs in eerste en tweede klasse zijn of worden doorgelicht en hebben daarin ook wel opmerkingen gekregen van ja, dit en dit en dit kan nog worden verbeterd om volledig in lijn te komen met de regelgeving. Het is al bij al nog een relatief nieuwe materie, dus vanuit de overheid zelf zijn er nog geen *best practices* of administratieve instructies gekomen die gepubliceerd worden, zoals dat bijvoorbeeld bij de RSZ of FOD Financiën of de fiscus die richtlijnen geeft. Die hebben we nog niet specifiek voor AML. Dus die audit van Deloitte helpt ons ook wel om nieuwe inzichten te verkrijgen om zelf op die manier aan de slag te gaan.

Q25: Zien jullie een grote impact voor de Belgische clubs?

A25.2: Hopelijk wordt het toepassingsgebied van de Europese richtlijn overgenomen en wordt het een aanpassing van het Belgische toepassingsgebied en geen uitbreiding. En dat ze de *scope* één op één gaan overnemen wat dan zou maken dat er toch een aantal zaken aanzienlijk zouden veranderen en dat die focus wel zou komen te liggen op hetgeen dat we daarnet zeiden, op die grote bedragen, op die investeerders en dat die wel in de *scope* komen. Ik denk dat dat een goede wijziging zou zijn.

Q26: Denken jullie dat het AML Single Rulebook het witwasrisico zal verminderen?

A26.1: Ik denk dat het ook afhangt van in welke mate de screenings ook uitgevoerd worden en wat de controle daarop is. Dus gaat het verminderen? Het gaat het misschien iets moeilijker maken. Dat valt nog te bezien natuurlijk.

Q27: De Belgische preventieve anti-witwaswet, heeft die het witwasrisico in het professioneel voetbal verminderd?

A27.2: Opnieuw, als het grote geld van de investeerders niet bekeken wordt, als die investeerders niet in *scope* komen dan is het heel moeilijk om daar een uitspraak over te doen. Ik denk dat het risico, theoretisch gezien, vooral daar zit. Voor de rest heb ik niet het gevoel dat in België witwassen in het voetbal een *issue* is. Ik kan naïef zijn maar ik denk als er een transfer gedaan wordt tussen KRC Genk en OH Leuven die gelden zijn wat ze zijn. Ik denk dat het hier in België ook wel allemaal redelijk helder in kaart is, misschien dat dat in het buitenland anders gaat zijn. Maar zoals A1 zegt, je kan wel een kader opleggen aan clubs maar als er geen toezicht wordt gehouden op de manier waarop die screenings gedaan worden en als er bij inbreuken niet wordt ingegrepen dan wordt dat een formaliteit en dan wordt de ratio legis ook niet bereikt.

Q28: In België hadden we tot voor kort het Clearing House mechanisme, denken jullie dat zoiets moet terugkeren?

A28.2: Ik denk dat het op zich niet verkeerd is, het blijft een administratieve belasting, het blijft een toevoeging op de kern van waar we mee bezig zijn en dat is het sportieve, het uitbouwen van een ploeg en competitief zijn. Ik vind het moeilijk om te zeggen.

Q29: Want AMLA is bijvoorbeeld niet hetzelfde als het Clearing House mechanisme.

A29.2: Het gaat over het kunnen identificeren en verifiëren van informatie van wie zit er achter het geld terwijl bij clearing house wordt er vooral gekeken van is er een match tussen hetgeen er betaald wordt en hetgeen er afgesproken is dus dat zijn ook twee verschillende zaken. Het zal er van afhangen hoe staat AMLA er operationeel in, hoe gaan zij werken, wat vragen zij op. Maar er moet in het algemeen voorkomen worden dat voetbal een administratieve malle-molen begint te worden waarin dat er 101 procedurele stapjes moeten worden uitgevoerd voordat er kan gedaan worden waar dat het in de kern over gaat en dat is nog altijd een competitieve voetbalploeg samenstellen en gaan kijken waar vinden we talenten en hoe krijgen we die hier, hoe ontwikkelen we ze, hoe laten ze de club achter? De ratio legis achter al die dingen is goed maar het mag ook niet naar het absurde doorslaan.

Q30: Belangrijk element van wetgeving is ook de afdwingbaarheid, is er voldoende controle en afdwingbaarheid in het Belgische systeem?

A30.2: Ik ben nu niet aan het vragen om controle maar sinds ik bij de club ben is er nog geen controle geweest. Ik denk dat we één keer ervoor controle gehad hebben. Ik denk dat de bedoeling moet zijn van die controles maar ook de audit die we aan het doen zijn om naar een systeem te gaan waarin er gewoon adequaat wordt gecontroleerd en dat er wordt nagedacht van wie is onze tegenpartij, met wie zijn we bezig? En er zijn reflexen binnen de club als er wordt gesproken over Saudi-Arabië, als er wordt gesproken over Rusland dan heeft iedereen die reflex al van gaan we dat wel kunnen doen, komt dat wel in orde? Ik heb noch met Saudi-Arabië, noch met Rusland contact gehad sinds ik bij de club zit. Heeft het daar mee te maken? Ik weet het niet. Maar het is goed dat er naar die zaken wordt gekeken. Het witwassen van geld en het financieren van terrorisme zijn natuurlijk wel zaken waaraan je niet wilt deelnemen maar opnieuw de slinger mag niet doorslaan naar het creëren van een volledige administratie naast het voetbal.

Q31: In welke mate denken jullie dat processen van digitalisering zoals AI een invloed kunnen hebben of zouden kunnen helpen bij compliance?

A31.1: Ik moet zeggen dat ik het soms wel gebruik maar nog altijd met een dubbelcheck. Niet alles zomaar overnemen. Dus op zich, het kan wel een hulp zijn omdat je misschien eerder weet naar wat je moet gaan zoeken maar een dubbelcheck is nog altijd de bedoeling.

Q32: Zien jullie toekomstige uitdagingen of evoluties met betrekking tot compliance?

A32.2: Ik denk dat de uitdaging er vooral in zal zitten dat het *manageable* moet blijven. Twee jaar geleden werd AML er door de *legal* wat bijgenomen dan zijn we opgeschoven naar iemand die er halftijds zijn job van maakte en als je de letter van de wet wilt naleven dan stel je vast dat zelfs voor een club als KRC Genk een halftijdse gewoon onvoldoende is. A1 is er bijgekomen afgelopen zomer en A1 is gewoon voltijds met AML bezig. Vanuit het voetbal en waar dat je als voetbalclub mee wil bezig zijn is het absurd dat er dermate geld en middelen moet worden ingezet om naar compliance te gaan. En AML is nu één ding maar compliance aan zich wordt ook maar uitgebreid en uitgebreid en op den duur ben je meer bezig met administratie en zien dat al uw *checklists* op orde zijn en dat als er iets beweegt of gezegd wordt binnen de club, past dit wel binnen dit compliance kader of past dit wel binnen dat compliance kader? Het wordt wel veel en ik denk dat dat de grootste uitdaging gaat worden, zien dat er op een correcte manier voldaan wordt aan de verwachtingen maar ik ben op zich wel benieuwd naar hoe groot die uitdagingen binnen afzienbare tijd gaan zijn.

Q33: Zijn er nog dingen waar we het niet over gehad hebben die jullie willen toevoegen?

A33.2: Neen, niet dadelijk denk ik.

A33.1: Neen, voor mij hetzelfde.

Interview 4 Pro League d.d. 22.04.2025

Q1: Even jezelf kort voorstellen en dan kunnen we er echt aan beginnen.

A1: Ik ben P.D. Ondertussen bij de Pro League actief sinds juni van vorig jaar. Vooral als club servicing aanspreekpunt maar ook een beetje als praktijk ervaringsdeskundige, als ik het met zo'n heel groot woord mag benoemen, rond AML hier binnen de Pro League. Voordien was ik een goede twee jaar en half actief bij Royal Antwerp Footballclub waar ik compliance officer was en dus ook dagdagelijks met alles van de AML dossiers in aanraking kwam. En daarvoor ook 1,5 jaar actief geweest bij Deloitte Legal. Daar vooral gericht op compliance. Met dan UBO als ook één van de aanschakelpunten bij het AML gegeven dus dat was een beetje de aanloop naar hoe ik hier ben beland.

Q2: En welke opleiding heeft u gevolgd?

A2: Ik heb KMO management en rechtspraktijk gedaan. De bedoeling was om ook nog via het schakelprogramma rechten te doen. Maar toen kwam covid wat verstoren en heb ik voor de zekerheid gekozen en de opportuniteit gepakt van bij Deloitte Legal aan de slag te gaan. En dat is goed uitgedraaid voorlopig.

Q3: En wat verstaat u onder anti-witwas compliance?

A3: Anti-witwas compliance is weten met wie je zaken doet en vanwaar dat zij hun inkomsten gaan halen. En of dat ze ook transacties gaan doen die realistisch zijn voor hen en een beetje in lijn liggen met hun activiteiten en diensten dat zij aan het doen zijn. Zodat onze clubs ook op een geruste manier zaken kunnen doen met andere clubs en met hun sponsors. Maar ook zodat dat een wat positievere uitstraling heeft op hun imago als club want we merken dat daar toch ook wel wat belang gehecht wordt, meer en meer, aan welke bedrijven er aan onze clubs gelinkt zijn. Dus we zien dan wel dat dat ook wel nauwlettend opgevolgd wordt, niet alleen door de fans, maar vooral ook externe investeerders voor wie dat ook wel echt belangrijk geworden is. Dat ze kunnen aantonen van, wij doen wel zaken die gecontroleerd zijn, wij weten met wie wij in zee gaan en het is allemaal, voor zover wij kunnen controleren natuurlijk, koosjer.

Q4: En kan u beschrijven welke rol die anti-witwasregelgeving speelt in uw werk hier bij de Pro League?

A4: Bij de Pro League is er toen dat de professionele voetbalclubs onderworpen werden aan de wetgeving, moest er heel snel geschakeld worden en is er eigenlijk initiatief genomen geweest vanuit de Pro League om eigenlijk een beetje de krijtlijnen te gaan uitschrijven. Ook wat gesprekken aan te gaan met de FOD om daar ook wel wat af te toetsen. Hetgeen dat wij aan het doen zijn, aan het implementeren zijn, is dat een beetje wat jullie verwachten? Kunnen jullie zich daar in vinden? Want we mogen niet vergeten dat het eigenlijk nog altijd een wetgeving is die totaal niet op maat geschreven is van onze sector dus dat is een beetje de rol dat de Pro League daar initieel had genomen. Zelf was ik er toen nog niet maar zij hebben dan ook met een externe partij een handleiding eigenlijk gaan ontwikkelen, een manual met templates, met flowcharts, processen die clubs eigenlijk gewoon kunnen gaan implementeren. Het was belangrijk dat clubs dat nog altijd zich eigen gingen maken en dus dat niet iedere club gewoon het handboek nam en implementeerde. Ze moesten daar ook wel nog een beetje gaan kijken van hoe past dat in onze processen, welke threshold willen wij gaan aannemen bijvoorbeeld en welke risicoanalyse kunnen we zelf nog gaan doen? Maar dat is een beetje de rol geweest van de Pro League initieel om ja eigenlijk echt gewoon de basis te gaan leggen zodat ook de kleinere clubs mee waren in het verhaal en snel in orde waren en zich snel in lijn konden brengen met de wetgeving. Maar we blijven dat nu ook gewoon doortrekken en we blijven die actieve lobbying doen, ik ga het nu lobbying noemen maar het is eigenlijk gewoon consultaties met de FOD, dat blijven we doen. We blijven infosessies geven aan onze clubs zodat we ook als ze nieuw personeel hebben, dat we daar ook hen een inleiding kunnen geven tot de basisprincipes,

opfrissingscursussen, aanpassingen aan de manual. We hebben nu ook een audit gedaan, collectief hebben we een audit partner aangesteld, dat is ook Deloitte die eigenlijk bij alle clubs audits heeft gaan doen, puur gebaseerd om te gaan kijken van is jullie design in orde, is jullie policy in orde, hebben jullie de juiste personen aangesteld, hebben jullie de correcte analyse gemaakt van deze groep van cliënten is in scope, deze niet? En nadien hebben ze ook op effectiveness gaan auditen dus doen jullie ook wat jullie zeggen dat jullie moeten doen? Voeren jullie de controles correct uit? Dus op basis daarvan zijn er dan ook weer tips and tricks uit voortgevloeid, lichte aanpassingen aan de manual die we gaan doorvoeren dus dat is eigenlijk een beetje on a rolling base dat wij als Pro League ondernemen. En ook nu zijn wij met argusogen aan het volgen wat er vanuit Europa ook doorvloeit naar hier en hoe dat alles hier aangepast gaat worden. Want we merken dat er toch wel nog wat verschillen zijn tussen de Europese directive dan en de nationale wetgeving waar dat de UBO threshold bijvoorbeeld verlaagd is, dat investeerders ook in scope komen. Dat zijn bijvoorbeeld twee van de opmerkelijkste wijzigingen. Dus daar is het ook een beetje te zien hoe dat ze hier gaan aanpassen en of dat we daar ook gewoon een Europees level playing field kunnen creëren zodat het gemakkelijker is. Want voorlopig zitten we eigenlijk ja als Belgische club vaak een klein beetje met een concurrentieel nadeel dat er bij ons voor een transfer heel veel administratie bij komt kijken. En, in Frankrijk en Nederland bijvoorbeeld veel minder. Daar hebben we gezien dat er sommige clubs meer geneigd zijn om dan eerder naar die landen te kijken als er een gelijkaardig bod komt van een speler bijvoorbeeld. Dus hopen we dat wel een beetje gelijk te kunnen trekken nu met die Europese richtlijn en de vertaling dan naar nationaal recht.

Q5: En u had natuurlijk al een professionele achtergrond, maar heeft u zelf nog ooit een cursus of bijscholing of iets gevolgd omtrent AML.

A5: Toen in mijn tijd bij Antwerp hebben wij inderdaad ook cursussen gevolgd van de FOD, van Febelfin, en het was nog een instantie, ik weet niet meer juist welke dat dat was maar daar merken we ook dat het heel moeilijk is om een cursus te gaan vinden die ook die wetgeving weer gaat gaan vertalen naar een beetje de voetbalsector. Want uit een opleiding die gericht is op puur AML-financiële instellingen, daar haal je eigenlijk heel weinig uit. Die basis krijg je hier ook mee, weten wat dat allemaal is, wat uw verplichtingen zijn, dat zijn zaken die wij dan in onze infosessies ook meegeven aan de clubs, dat je ook talloze opleidingen kunt vinden inderdaad. Maar om dan puur op die praktijkgerichte dossiers of dergelijke te kunnen gaan inspelen, daar ga je geen opleiding of toch bitter

weinig opleidingen voor vinden die nuttig kunnen zijn voor een voetbalclub, een voetbalsector in het algemeen.

Q6: Ja, in het verlengde daarvan worden volgens u de actoren in het professioneel voetbal voldoende geïnformeerd en opgeleid op het gebied van AML?

A6: Ik denk dat wel, dan kijk ik even naar onszelf. De tijd en moeite die we echt steken in educatie van onze clubs, ga ik maar zeggen, rond AML is echt wel enorm. Wij hebben echt wel ook heel veel dan met een externe partij die in het begin altijd infosessies gaf, hebben we echt wel ingezet op die kennis doorgeven aan onze clubs zodat zij weten één: wat is de basis, twee: hoe moeten wij dat in de praktijk gaan uitvoeren. Ook daar hebben wij initieel dan met de FOD ook wel overlegd van kijk dit is het pakket dat wij aanbieden aan onze clubs. Lijkt jullie dat voldoende? Oké, daar ga je nooit een groen of rood licht gaan krijgen, maar waren ze ook wel enthousiast. Dan hebben wij ook wel consultaties gedaan met de bankensector, waar we echt ook met de banken in gesprek geweest zijn van kijk dit is wat wij doen voor onze clubs, dit is wat onze clubs ook aan het doen zijn in de praktijk. En daar merk je toch ook wel dat de banken mee zijn in ons verhaal en hoe dat wij het aan het overbrengen zijn naar onze clubs. Dus zijn ze voldoende op de hoogte? Wij gaan ervan uit van wel. Er zit daar natuurlijk wel nog een verschil tussen de verschillende clubs, maar het AML gegeven is echt wel al in gebeiteld. Zou het gemakkelijker zijn moest er ook extern nog iets meer aanbod zijn rond opleiding en leidraad en handleiding? Ja, het is altijd hoe meer hoe beter natuurlijk. Maar ze staan er ook niet voor te springen de externen. Dus is het een beetje roeien met de riemen die we hebben, maar denk ik dat we wel echt overtuigd kunnen zeggen dat onze clubs volledig mee zijn in het verhaal. Stom voorbeeld: promovendi die vanuit de amateurreeksen overkomen naar het profvoetbal. Ja, daar is ook één van onze eerste sessies die we samen doen gewoon individueel de AML gaan uitleggen, de handleiding gaan uitleggen. Welke praktische zaken moet je nu echt gaan inbouwen als club. Dus dat zijn ook wel zaken die we dan meteen vanaf dat ze profclub zijn gaan in beiten bij hen. Ja en hen ook gaan meenemen dus dat ze ook zo snel mogelijk mee op die trein zitten die alsmaar verder bolt.

Q7: En hoe ervaren amateurclubs die overgaan naar het prof niveau dat AML-gegeven?

A7: Ja, voor hen is dat een hele nieuwe wereld. Goed, op amateurniveau zijn die bedragen ook veel lager dus zouden ze daar ook nog niet direct mee in aanraking komen. Een keer

dat je een profclub bent, moet je jezelf sowieso gaan heruitvinden als club, als organisatie. Dus zij hebben eigenlijk wel een luxepositie om dat van de eerste keer in hun processen te gaan inbouwen. Maar ja, ze trekken wel een keer hele grote ogen als ze zien welke administratieve last dat er eigenlijk komt bij kijken om een nieuwe sponsor vast te leggen, om een transfer te gaan doen, die trekken daar wel een keer de ogen van open. Maar op zich weten ze ook wel van ja, iedere club moet het doen, het hoort erbij. En we hebben een bevoorrechte positie als ik het zo mag zeggen want we moeten onze processen toch opnieuw gaan uitvinden dus is het makkelijk voor het er dan gaan bij te steken. Ook naar je sponsors toe is het eenvoudig om uit te leggen. Ja kijk, we zijn nu profclub, er komt meer bij kijken en er zijn meer verplichtingen waaraan we moeten voldoen. Als we dan even teruggaan naar de profclubs die indertijd plots AML moesten gaan implementeren, ja, dan zien we dat zij toch een veel moeilijker weg hebben moeten afleggen om dat aan de man te kunnen brengen. Kijk, ja, er is plots een nieuwe wetgeving, veel meer zaken waaraan dat je moet voldoen. Dus daar hebben we gezien dat dat proces iets moeilijker was dan dat het eigenlijk is voor een promovendus.

Q8: Voor een promovendus gaat het misschien iets meer geleidelijk aan, terwijl in 2021 was het ineens heel abrupt voor die profclubs?

A8: Klopt. Op zich, ze hebben dezelfde verplichtingen hè. Dus een promovendus of een bestaande profclub die hebben dezelfde verplichtingen. Maar goed, daar zien we dat het transactieaantal veel lager ligt, dus kunnen ze dat ook wel nog meer gaan managen, die controles die ze moeten gaan uitoefenen, dan dat dat plots een Club Brugge bijvoorbeeld is die van de ene dag op de andere AML onderworpen is, die al zijn sponsors moet gaan contacteren. Die ook bij alle transfers nieuwe verplichtingen heeft. Dus daar is dat wel inderdaad moeilijker verlopen dan dat dat bij een promovendus is die gewoon go with the flow, het hoort bij al die andere processen die nieuw zijn als profclub, dus dan gaat dat inderdaad wel makkelijker en langzamer.

Q9: En in welke mate bent u het eens met volgende stelling? De anti-witwas regelgeving belemmert me soms om mijn beroep goed uit te oefenen?

A9: Ik ga daar eigenlijk wel mee akkoord. Bij Antwerp hadden wij iemand specifiek voor AML, dat was ikzelf dan. Daar kan Legal gewoon verder doen aan het contract, finance kan verder doen, business kan verder doen met sponsorwerving bijvoorbeeld. Maar het

belemmert zeker wel omdat je volgens de wet alles afgerond moet hebben voordat je uw transactie of uw relatie aangaat. Op transfer deadline day word je daar wel serieus belemmerd als je, ik zeg maar iets, één uur voor sluiten nog een transfer wil gaan doen dat je dat ook nog een keer in orde moet gaan krijgen daarvoor. Dan belemmert dat de zaken wel serieus. Bij een business klant is dat gemakkelijker, daar is ook wel een shift moeten gebeuren van mindset maar daar ga je eigenlijk nu al op voorhand rekening mee gaan houden. Waar dat er vroeger wel al een credibiliteit check gebeurde voordat je op gesprek ging met een potentiële partner, ga je daar nu ook wel al kleinere AML-checks gaan op uitvoeren zodat je toch wel al weet van oké goed, we kunnen hier gesprekken aanknopen. De kans dat we een vlek gaan tegenkomen is kleiner. Dus belemmering op dat vlak is wel al uitgedund maar is er wel nog. Maar zeker bij die transfers kunnen toch wel echt met een belemmerende factor zitten omdat in het buitenland er totaal geen sprake is van AML en dat je aan heel veel clubs nog moet gaan uitleggen waarom dat je dat opvraagt, wat dat je juist verwacht van hen, dat neemt wel wat tijd in beslag. Tijd die je bij transfers soms niet hebt omdat er anderen opspringen omdat je aanleunt bij het sluiten van uw transferperiode dus dan zit je inderdaad wel met een serieuze belemmering.

Q10: Ja, opnieuw zo'n typisch gegeven voor de voetbalsector: je zit met die tijdelijke transferperiode waar dan eigenlijk ook altijd tegen de klok gewerkt moet worden. En dan die AML-checks er nog bij, zeker op transfer deadline.

A10: Ja, dat is niet zo plezant en ik zeg ja, soms moet het snel gaan. Je zit met twee clubs voor één speler aan het gaan. Ja en als je als buitenlandse club dan plots nog een keer allemaal AML-checks moet doorgaan, want zo de grote clubs die zijn ook in orde, die moeten van hun investeerder soms ook gewoon bepaalde checks in place hebben, bepaalde documenten hebben. Maar ja, soms doen wij ook als België transfers met exotische landen, typische opleidingsspeler gaan binnenhalen om dan te gaan doorverkopen. Ja, daar kom je soms wel in aanraking met clubs die het horen donderen in Keulen als je plots vraagt wie is uw UBO, bezorg ons eens uw statuten. In sommige contreien bestaat dat gewoon niet. Dat maakt het ook voor een club moeilijk om te gaan voldoen aan de wetgeving, want zaken die er niet zijn kun je niet gaan toveren. Dus dat is inderdaad wel een pittige. En dan is het vaak gewoon dat ze zeggen ja kijk, sorry maar die Belgische clubs, we hebben een identiek offer of misschien zelfs een iets lager offer uit Nederland, Frankrijk, waar dat dat allemaal niet nodig is en dan gaan wij gewoon naar daar.

Q11: En in welke mate bent u bekend met de meldingsplicht inzake de preventieve anti-witwas wet?

A11: Dat is ook onderdeel van onze handleiding geweest, dat we ook uitgelegd hebben van, kijk wanneer moet er nagedacht worden over een melding bij de CFI. Dus we zijn er wel mee bekend, maar we merken wel dat het aantal meldingen relatief beperkt blijft. Dat onze clubs vaak iets hebben van oké goed, bij ons is het meestal een probleem van gewoon geen volledig dossier te hebben, eerder uit onwil van de tegenpartij dan echt gewoon alarmbellen die afgaan rond anti-witwas. Dus dat hebben we wel al gemerkt. Maar er zijn wel enkele meldingen geweest, concrete inhoud hebben we niet. Maar rond de meldingsplicht zijn we wel ook op de hoogte en onze clubs natuurlijk ook.

Q12: En die maatregelen uit de preventieve anti-witwaswet, zoals de meldingsplicht of de KYC-maatregelen, zijn die volgens u een positieve toevoeging voor de sector van het professioneel voetbal?

A12: Die zijn voor mij zeker een positieve toevoeging, met die kanttekening, als het voor iedereen zou zijn. Dus moest dat een Europese of zelfs wereldwijde verplichting zijn op de voetbalsector, dat iedereen gewoon op hetzelfde niveau kan meespelen, dan denk ik dat dat een hele goeie toevoeging is naar het imago toe, ook naar zekerheid voor onze clubs toe. Maar nu is het met de zaken die ik daarnet al heb aangehaald wat moeilijk soms om op hetzelfde niveau te kunnen blijven spelen. Maar het is voor mij wel een goeie toevoeging geweest. Het jammere is dat we heel lang hebben moeten wachten op een sectorspecifiek reglement, waardoor we eigenlijk kostbare tijd verloren hebben om te gaan werken op een wet die niet geschreven is, niet aangepast geweest is voor ons als sector. Dus de principes zijn heel goed, maar ik mis wel wat praktische feeling van de wetgever met de sector op zich dan, die misschien toch ook wat meer ruimte kon gelaten hebben voor bepaalde zaken. Er zijn bepaalde zaken niet onderworpen, andere dan weer wel. Ik denk dat we hier helaas recente voorbeelden hebben van clubs die overkop gaan door investeerders die het al bij al niet zo goed menen. Dan is het misschien wel jammer om te zien dat deze niet in scope zijn en een slager om de hoek die rustig naar het voetbal wil gaan met een maat of vier dat die dan wel onderworpen zijn. Daar zit de risico-inschatting, volgens mij, niet altijd even correct. Maar goed, zeker een goeie toevoeging, mits wel nog wat finetunen natuurlijk.

Q13: En de huidige wetgeving, dus de Belgische preventieve anti-witwaswet, bevordert die de anti-witwas compliance over het algemeen?

A13: Van de voetbalclubs of?

Q14: Puur op de voetbalsector.

A14: Dat denk ik wel. Ik denk voordien dat er heel weinig aandacht gegeven werd aan met wie zijn wij hier nu eigenlijk echt zaken aan het doen? Wie zijn onze sponsors? Ja, goed voor een kleine club is een sponsor soms wel een keer de doorslag van, we kunnen structureel verder gaan groeien of we blijven wat aanmodderen. Dus ja, als die daar plots een schoon bedrag krijgen of dat dat nu van een crypto-partner kwam of van een slagerij bij wijze van spreken, dat maakte niet uit. Nu zijn ze verplicht om echt wel een keer te gaan kijken, met wie zitten we dan aan tafel? Wie linken wij aan onze club? Dus voordien werd dat niet gedaan. Nu moeten ze het gewoon doen en krijg je toch ook wel positieve feedback soms van clubs die zeggen ja kijk, vroeger gingen we altijd met hen in zee gaan omdat onze eigenaar dollars zag. Waar dat wij dan misschien iets terughoudender waren omdat de naam niet altijd goed linkt aan onze club, dat ze nu ook wel echt een objectieve factor hebben om te zeggen van kijk we gaan daar niet mee in zee.

Q15: En ziet u nog bepaalde leemtes in de wetgeving?

A15: Of dat het ten goede zou komen van de checks, denk ik niet, maar een klein beetje ruimte laten voor bepaalde lichte analyses zou niet slecht zijn in de wetgeving. Want nu nemen ze alles over dezelfde kam, moet alles even rigoureuus, quasi even rigoureuus gaan controleren. Dus het zou goed zijn moest daar toch ook wel wat meer praktische feeling in de wet gaan zitten. Ikzelf zou altijd, maar dat is mijn persoonlijke mening, investeerders er gaan bijnemen. Als je dan toch gewoon uw sector gezond wil gaan krijgen, ook door de AML controles dan zou dat niet slecht zijn van het te gaan doen. Oké, het is nog maar eens extra verplichtingen maar het zorgt er ook wel voor dat je als club iets zekerder kunt zijn als er een overname komt bijvoorbeeld, dat dat op een gezondere manier kan gebeuren. Maar dat zijn vooral de leemtes dat ik heb meegemaakt is echt zo van die praktische vertaling van de wet naar de sector. Bijvoorbeeld identiteitscontroles, soms doen onze clubs transfers bij clubs die gelinkt zijn aan een bepaalde prins. Dat je zegt van oké, je

weet dat je daar nooit een identiteitskaart van gaat krijgen maar iedereen weet wie dat die persoon is. Dat je daar al zegt oké goed, als er voldoende bronnen zijn die bevestigen, dat is die persoon en dat je dan niet, een identiteitskaart zitten hebt in uw dossier. Denk ik dat dat wel te verantwoorden is. Maar goed, dat zijn praktischere zaken dat onze clubs ook wel al vaker hebben aangehaald, maar ook zo goed mogelijk proberen om daar dan een alternatief die wel wat meer kracht heeft te gaan verzamelen.

Q16: En zou je dan bijvoorbeeld werken met een transactieplafond van boven dit bedrag gaan we cheques invoeren of onder dat bedrag is niet per se een check of een lichte check vereist?

A16: Op zich is dat nu al. We zitten met de grens van € 10.000 waar dat wij ook al gezegd hebben, dat is een praktische aanbeveling dat wij doen naar onze clubs, verlaag die grens gewoon al wat naar negen, negen en half bijvoorbeeld omdat ja, als je er midden in het seizoen boven gaat, ja, dan moet je op dat moment eigenlijk uw controles gaan doen. En dan merken wij ook wel dat het moeilijker is om, als er niet aangeleverd wordt, is het heel moeilijk om te gaan zeggen van sorry maar je komt er niet meer in totdat het in orde is. Dus hebben we ook al gezegd, probeer bij aanvang een inschatting te gaan maken van is dat een cliënt die er hoogstwaarschijnlijk gaat boven gaan, boven die ondergrens van die tienduizend of niet, om die ook wel gewoon mee in scope te gaan nemen. Dat je daar toch uzelf het werk wat gemakkelijker maakt als club. Maar ik denk dat er gewoon bij de cliënt, de definities van de cliënten die in scope zijn, dat er daar misschien wel wat meer speling gelaten kan worden tussen iemand die echt een loge pakt bijvoorbeeld en iemand die gewoon vier seats heeft op de tribune en die gewoon naar de match komt kijken, daar zie ik het risico dan bijvoorbeeld minder van in. Maar goed ja, je gaat het in alle lagen hebben de witwas. Ik zeg altijd wij zijn geen politieagent en wij zijn geen controleurs. Wij kunnen het ook maar doen met de informatie die wij vinden. Ja, dan denk ik dat iemand die gewoon vier seats koopt die juist op die grens zit, dat dat wel nog wat meevalt soms van risico. Maar goed, ik denk dat we quasi volledig zijn dus ik denk niet dat we heel grote wijzigingen moeten gaan doen aan die definities of gaan versoepelen. Maar ik denk dat het soms wel iets makkelijker kan.

Q17: En bent u bekend met het nieuwe AML Single Rulebook?

A17: Nog te weinig. We hebben nu nog vooral ingezet ook op de audit afgelopen periode. Die is nu wel afgerond. Het eerste deel is afgerond en er komt nog een vervolg audit om te zien hoe dat de clubs aan de slag geweest zijn met de aanbevelingen die we gedaan hebben. Maar nu hebben we ook wel tijd om echt dieper te gaan duiken op wat staat er juist van belangrijke wijzigingen in. We weten de grote lijnen al, zoals ik daarnet aangaf, die threshold van UBO die wat verlaagd gaat worden, normaal gezien, de inclusie van de investeerders dan. Dus dat zijn wel al zaken die ons opgevallen zijn en dat we ook benieuwd zijn hoe dat vertaald gaat worden naar hier dan en over alle Europese lidstaten. Want ik zeg voor ons is het eigenlijk wel echt een momentum om een level playing field te gaan creëren over heel Europa heen al om daar te beginnen en misschien kunnen we dat nog gaan doortrekken ook nog naar de andere FIFA lidstaten.

Q18: Ja, het is natuurlijk nog even tot 2029.

A18: Het zou goed zijn dat er daar ook van de hogere instanties iets meer initiatief genomen kan worden. Dat is voor ons al heel belangrijk gewoon dat we nu wel op hetzelfde niveau kunnen gaan werken. Dat er daar ook weer geen verschillen gaan zitten van oké ja, in Nederland vragen ze die documenten in België moeten wij dan die documenten weer gaan vragen. Ja, dan wordt het wel weer heel moeilijk praktisch gericht om bepaalde zaken vlot te laten verlopen. Terwijl als we gewoon kunnen zeggen kijk, dat zijn de algemene richtlijnen, dan kan iedere club zijn pakketje bij wijze van spreken gaan voorbereiden en dan kan dat bij transfers ook wel vlotter gaan verlopen. We zien bijvoorbeeld met de FIFA clearinghouse, de introductie daarvan die vereiste ook bepaalde compliance assessments van de clubs alvorens ze kunnen deelnemen aan de betalingsprocessen van opleidingen, solidariteit. Dus daar zien we wel dat compliance meer en meer ingebouwd wordt over alle clubs heen. Het zou goed zijn moesten we daar ook gewoon die lijn kunnen doortrekken dan met de AMLA die zegt van kijk, voetbalclubs moeten gewoon deze documenten kunnen voorleggen bij de transfer. En dan worden zij geacht in orde te zijn met de wetgeving.

Q19: En vindt u de invoering van dat AML Single Rulebook dan naar uw mening een goede toevoeging?

A19: Ja, toch wel. We waren een beetje een kneusje, nu zijn we de pionier. Wij weten wat we moeten doen, we zijn het al aan het doen. We zien dat er veel buurlanden naar ons beginnen te kijken van hoe hebben jullie dat aangepakt indertijd? Wat zijn jullie

verplichtingen? Dus we zien nu wel dat ons concurrentieel nadeel aan het draaien is naar een voordeel omdat wij wel al die processen ingebouwd hebben in de structuur van de club. De clubleden zijn op de hoogte van wat het is, hebben de kennis die ze moeten hebben. Dus dat we daar wel een versnelling hoger zitten dan de andere landen. Dus dat gaat wel nu in ons voordeel beginnen spelen één keer dat die wetgeving overal in place is. Maar ik blijf erop hameren dat die uniformiteit die we hopen te verkrijgen dat dat wel echt een goeie zaak zou zijn. En als wij daar als België zijnde ook een beetje onze richting kunnen gaan uitdoen en dat er voor ons minder of ja, geen al te grote wijzigingen zitten aan te komen, dan denk ik dat we een goeie zaak gedaan hebben en denk ik dat we ook gewoon correct aan het handelen zijn als sector.

Q20: Maar u verwacht voor het professionele voetbal in Europa wel een redelijk grote impact?

A20: Ja, het is nu gewoon een algemeen gegeven dat ze onderworpen zullen worden. Daar zal het nog wel zien zijn hoe dat de definitie juist gaat zijn van welke cliëntgroepen gaan zij daar gaan bijzetten en welke niet? Maar er zal wel een shift moeten gebeuren, in de lidstaten dat is zeker. We hebben een collega van u, een masterstudent uit Amsterdam, die zei dat de KNVB en de Eredivisie al aan het kijken zijn van wat er op hen afkomt, wat ze eventueel als licentiebepaling moeten gaan inschrijven, wat er van wetgeving gaat komen dus je ziet wel dat het meer en meer begint te leven in de lidstaten. Dus we verwachten wel dat er voor die clubs ook wel een shift zit aan te komen zoals wij gehad hebben een paar jaar terug.

Q21: Dus de Pro League bereidt zich al voor of gaat zich vanaf nu wel voorbereiden op de invoering van dat AML Single Rulebook?

A21: Ja, op zich voor ons zal de shift niet zo groot zijn doordat wij de nationale wetgeving al hebben zal er hoogstwaarschijnlijk niet superveel gaan veranderen. Maar wij als Pro League volgen het nu natuurlijk wel iets nauwgezetter op en proberen van dichtbij de gesprekken die dan boven ons zitten, door onze goede contacten met de politiek, om daar toch ook wel een vinger aan de pols te houden. Welke impact dat het Single Rulebook gaat hebben op nationale wetgeving, om daar ook kort op de bal te spelen naar onze clubs toe. We hebben nu ook een werkgroep opgericht van enkele clubs samen met ons en af en toe ook Deloitte die er ook gaat bijzitten als extern adviseur om ook in het brede kader van

AML ons voor te bereiden op het Single Rulebook en de vertaling naar het nationale gegeven. Daar zitten we zeker met het gegeven dat er een shift zal zijn maar we schatten die miniemer in dan dat we van nul zouden moeten beginnen. Maar ook daar weer de aanpassingen aan onze manual die er gaan komen n.a.v. het Single Rulebook, eventueel zien of we bepaalde processen moeten gaan aanpassen dus dat zijn zeker zaken die we nauwgezet gaan beginnen opvolgen. Er is wel nog wat tijd en in die periode kan er ook nog veel gebeuren boven ons maar daar is het zaak van vinger aan de pols te houden, te luisteren en te volgen van wat de ontwikkelingen zijn en te profiteren van onze goede politieke contacten om snel op de kar te kunnen springen.

Q22: En in het ideale geval zou daar dan ook FIFA bij betrokken worden?

A22: In een ideaal geval zou dat effectief zo zijn om dat je dan weet dat het uniform is maar de FIFA wordt wel meer en meer onder schot gehouden. We hebben nu onlangs de Diarra-case gehad waarin we zien dat er wel meer en meer tegenkanting gegeven wordt aan de machtspositie die FIFA heeft. Dus invloed van FIFA? Ja maar weer niet solo-slim dat FIFA zelf weer regelgeving gaat beginnen opleggen of bepaalde zaken gaat beginnen inbouwen in hun reglementen maar dat ze samen met werkgeversorganisatie, belangenbehartigers van de clubs bijvoorbeeld dat er wel nagedacht kan worden over hoe kunnen we het hier zo eenvoudig mogelijk in lijn gaan stellen met de wetgeving als sector. Dan denk ik wel dat FIFA, ze hebben natuurlijk de contacten, ze hebben de mankracht ook om het te gaan doen, dan denk ik dat het niet slecht is van hen daarin mee te nemen als het eens zover komt maar goed eerst zorgen dat de nationale wetgevingen zo goed en zo veel mogelijk op elkaar gelijken en dan heb je FIFA eigenlijk niet nodig want het is uiteindelijk toch uw wetgeving die boven FIFA staat nog dus als FIFA daar zou versoepelen en nationale wetgeving niet dan zit je daar ook met een ongelijk dat ook niet goed is. Dus het zou goed zijn als ze aan gesprekken kunnen meedoen maar ik denk dat er andere platformen zijn die beter geschikt zijn daarvoor en dan denk ik bijvoorbeeld aan European Leagues, World Leagues Association dat zijn echt de organisaties zoals de Pro League die daar samen zitten en dan denk ik dat het eenvoudiger is om daar bepaalde zaken meer te gaan sturen richting de nationale politiek dan om daar FIFA in te betrekken.

Q23: Zou het een positieve toevoeging zijn om de AML-checks te gaan implementeren bij licentievoorwaarden?

A23: Dat zou een positieve toevoeging kunnen zijn maar op zich ook een onnodige toevoeging want we hebben de wetgeving, een club dient de wetgeving te volgen dus om het dan ook nog in de licentiebepalingen te gaan zetten, het is een beetje dubbelop. Wat hebben we wel gedaan, dat is de verplichtingen rond de AML-audit te gaan implementeren in de licentie. We hebben ook gezegd dat clubs zich daaraan moeten voldoen, ze zijn niet verplicht om de collectieve aanpak te volgen maar het moet wel dit type audit zijn zodat elke club ook op dezelfde manier geaudit wordt. Want anders is het makkelijk, je zoekt een heel eenvoudige manier van auditen die de pijnpunten niet gaat blootleggen. Dat is niet wat we willen gaan creëren met de audit dus dat hebben we wel gedaan. Er is nog ruimte om bepaalde bepalingen te gaan inzetten maar dan moeten we ook gaan zien mededingingsrechtelijk bijvoorbeeld, kunnen we dat wel gaan invoeren, mogen we een licentie gaan weigeren als clubs een bepaald iets niet doen rond AML? Dus daar gaan we echt vooral gaan steunen op de wetgeving die er is en die sowieso boven uw licentiereglement staat. Maar we kunnen inderdaad gaan zeggen bijvoorbeeld er moet een persoon operationeel bezig zijn met AML maar in feite is het dubbelop. En dan is het ook wikkelen en wegen. Een compliance officer aanduiden dat is goed voor de grotere clubs maar de kleinere clubs met een kleinere organisatie waar het ook wel mogelijk is dat bijvoorbeeld de jurist van de club het voor zijn rekening neemt omdat het aantal transacties toch heel beperkt is dus dan zou het zonde zijn om daar een dedicated AML officer die enkel dat doet zou ook een beetje te veel van het goede zijn.

Q24: Ik kan me voorstellen dat een full time AML verantwoordelijke aanstellen voor 1B clubs of zelfs kleinere 1A clubs heel moeilijk is.

A24: Ja, dat is een heel kostelijke bedoening en niet zozeer nodig. We hebben het klassieke onderscheid 1A-1B maar we zien dat er 1A clubs zijn die qua AML-onderworpen transacties heel laag zitten waar dan de top in 1B die dan wel weer heel hoog zit dus het onderscheid 1A-1B qua AML-onderworpen transacties is er niet. We zien dat er 1B clubs zijn die veel meer onderworpen transacties doen dan 1A clubs. Dus daar zou het moeilijk zijn om een onderscheid te maken in de zin van dat het bij een 1A club verplicht is en bij een 1B club niet. Terwijl misschien ¼ de van de 1A clubs veel minder transacties doet dan een 1B club dus dat zou moeilijk zijn om te zeggen van waar trek je de grens, wie moet er wel een full time hebben, wie niet dus dan zou het ook extra druk op de clubs leggen, financieel en structureel wat niet noodzakelijk is voor de wetgeving. De wetgeving zegt wel je moet officieel een operationeel verantwoordelijke aanstellen en dat hebben onze clubs ook allemaal moeten doen maar dat dat een dedicated persoon moet zijn die dat full time moet

doen dat staat nergens geschreven en dan hebben wij ook zoiets van dan moeten wij die druk niet gaan leggen op onze clubs want ze doen het ook wel goed op de manier waarop ze het nu doen. Moesten we natuurlijk zien dat het niet werkt, ze doen het niet dan kunnen we wel gaan nadenken om het als licentiebepaling te gaan inschrijven. Maar voorlopig lijkt dat niet echt noodzakelijk.

Q25: Ik denk dat de Pro League daar een goed beeld over heeft, gaat de AML-implementatie bij de clubs goed?

A25: Ja, we kunnen wel echt zeggen dat dat goed gaat. In het begin, zoals bij alle nieuwe zaken, is dat wel wat wroeten geweest. Maar ik denk dat we nu heel overtuigd kunnen zeggen dat onze clubs op de goede weg zijn en het gewoon goed aan het doen zijn. Goed, is er bij een bepaalde club geen ruimte voor verbetering? Zeker en vast wel dus ze zitten nog niet allemaal op hetzelfde niveau, dat kan je ook niet verwachten dat ze allemaal op hetzelfde niveau zijn maar de kennis zit wel bij de clubs in gebeiteld, de controles die ze doen, doen ze ook goed. Ook uit een audit waar Deloitte ook zei kijk voor een eerste audit van dit type, want we hebben wel meteen gekozen voor een creditwaardig type audit, daar hebben ze ook wel gezegd dat het goede scores zijn voor een eerste keer dit type audit. Ik durf wel met de hand op het hart zeggen dat onze clubs het goed aan het doen zijn. Ze stuiten natuurlijk wel nog op problemen in dossier die iets moeilijker zijn maar daar proberen wij hen ook wel in te ondersteunen. Wij kunnen zelf natuurlijk geen risico-inschatting gaan doen, geen echt officieel advies gaan geven, wij kunnen wel gaan meedenken en een luisterend oor zijn maar het is uiteindelijk de clubs die het gaan moeten doen en dan zie je wel dat meestal de juiste beslissing genomen wordt en dat ze een serieuze effort gedaan hebben om het in te bouwen in de processen en mee te zijn met de wetgeving en zelf ruimdenkend zijn en bijvoorbeeld die threshold zelf iets lager te leggen dus daar zijn we wel positief over de evolutie die onze clubs hebben doorgaan.

Q26: Ziet u nog toekomstige uitdagingen omtrent AML-compliance?

A26: Ik denk dat er weer een kantelpunt zal zijn eens we 2029 naderen, en dat het duidelijk wordt welke wijzigen er zijn en dat er bepaalde shifts gaan moeten gebeuren, bepaalde processen gaan moeten verschoven worden, misschien nieuwe zaken geïmplementeerd gaan moeten worden. Dus dat zal een uitdaging worden om ze daar weer heel snel in mee te krijgen. Maar we zitten in de flow, ze zijn mee, ze weten dat AML er is

en niet meer weggaat dus zal dat wel een snelle shift zijn die ze gaan kunnen doorvoeren. We zien ook wel dat de clubs het ook meer en meer aan de man hebben kunnen brengen bij hun bestuur, bij de eigenaars van kijk AML hoort erbij, er zijn bepaalde processen die we moeten doen. Dus dat die implementatie ook wel veel sneller gaat gaan verlopen, dus de uitdaging zal er zijn maar ik schat ze veel minder groot in doordat we al een lange tijd in die flow zitten.

Q27: Is er nog iets wat u wilt toevoegen waar we het nog niet over gehad hebben?

A27: Neen, eigenlijk niet.

Interview 5 R.S.C. Anderlecht d.d. 12.05.2025

Q1: Ik zou eerst gewoon willen vragen om jezelf voor te stellen en ook uw ervaring, achtergrond en uw academische opleiding.

A1: Ik ben P.B. Ik ben de legal director bij Anderlecht. Ik werk hier nu drie jaar, begonnen als legal Officer, sinds dit jaar legal director. Voordien heb ik bij Deloitte gewerkt in de audit consultancy en ik heb een diploma in de rechten aan de UGent. Zowel bij Deloitte had ik al een beetje ervaring met AML, dat dan vooral financieel was. Daarna ben ik terug eigenlijk in het juridische gekomen en hier ben ik eigenlijk verantwoordelijk voor het volledige legal non sports gedeelte. Sponsorcontracten, salescontracten, alles wat betreft facilities, velden, stadion en dergelijke en bij het sportieve ondersteun ik onze technisch directeur, die ook een juridische achtergrond heeft, bij het opstellen van spelerscontracten, transfers en alles daaromtrent eigenlijk. En dus in beide takken zit er ook een deel AML en Compliance want toen ik begon hadden wij nog een aparte compliance director, maar die is dan vertrokken en dan heb ik samen met mijn collega bij Finance, die financial controller is, het AML-luik overgenomen. KYC bij mij, KYT bij hem en hij is dan ook vertrokken en nu ben ik eigenlijk compliance officer ook. Dus dat wil zeggen dat ik het aanspreekpunt ben voor alles wat betreft AML. Zowel van interne mensen, externe mensen, maar ook communicatie naar onze raad van bestuur.

Q2: En wat verstaat u eigenlijk onder anti-witwas compliance?

A2: Anti-witwas compliance is voor mij enerzijds nagaan of al onze processen in overeenstemming zijn met best practices, maar ook de AML wet die er is. Best practices gaan van de AML-manual die is opgesteld door de Pro League, in samenwerking met de clubs maar compliance ruimer ook, zijn onze processen geschikt om mogelijke fouten te ontdekken, mogelijke risico's te gaan ontdekken en die te gaan stoppen. Dus heel concreet contractuele relaties die wij aangaan, financiële transacties die wij aangaan zijn die conform hetgeen wat wij verwachten? Zit daar een risico in? Hoe gaan we dat risico afdekken? Kennen wij de cliënten met wie wij werken? Weten wij vanwaar de gelden komen? Waar de gelden naartoe gaan? Dat is een beetje de main message van compliance hier.

Q3: En dus eigenlijk specifiek op uw dagelijks werk als professional? Gaat het dan over die transacties met sponsors enerzijds, maar ook nog andere?

A3: Ja dus enerzijds het non-sportieve gaat dan vooral over sponsors, maar dat kan ook zijn makelaars of zelfs voetbalclubs in het non-sportieve, als wij vriendschappelijke wedstrijden organiseren waarvoor er betalingen plaatsvinden. Binnen het sportieve gaat dat dan inderdaad over transfers, makelaars dus eigenlijk alle transacties in scope van de AML-wet, dat is eigenlijk het gros van onze transacties. Dus de AML-wet zegt fans, sponsors en clubs en makelaars voor ons zeer specifiek dus die maken eigenlijk het gros uit van onze compliance-procedure.

Q4: En heeft u zelf ooit een cursus of bijscholingen gevolgd omtrent AML?

A4: De Pro League organiseert die, de Pro League organiseert ieder jaar een AML-infosessie waarin dat de basics herhaald worden, waarin wij als clubs ook een beetje onze ervaringen kunnen delen en daarvan wordt dan een certificaat afgeleverd dat wij dan kunnen verkrijgen als AML-officer om dan ook aan onze bank te bezorgen bijvoorbeeld, of aan andere mensen die daaromtrent vragen stellen. Andere externe opleidingen heb ik nog niet gevolgd.

Q5: En worden naar uw mening de actoren in het professionele voetbal voldoende geïnformeerd en opgeleid omtrent AML?

A5: Binnen de professionele clubs denk ik wel, als we dan breder gaan kijken naar andere actoren, bijvoorbeeld makelaars, denk ik dat daar wel nog werk aan is. Omdat er ook geen nationaal traject is voor bijvoorbeeld makelaarsregistratie. Er is de FIFA regelgeving die licenties geeft aan makelaars, maar die gaat niet de Belgische AML-wetgeving gaan doceren natuurlijk, dus daar is zeker nog werk aan. Maar bij de clubs heb ik zeker een goed gevoel. We hebben recent ook nog een infosessie gehad en ik heb wel de indruk van oké, de clubs zijn ermee bezig, hebben hun procedures en er wordt ook heel veel gedeeld tussen de clubs.

Q6: Mij is al opgevallen, uit eerdere interviews, dat de Pro League daar ook wel een belangrijke rol in speelt.

A6: De Pro League maakt daar inderdaad wel heel veel werk van. Staat de clubs bij voor vragen, organiseert ook sessies met de banken, maar ook met bijvoorbeeld dienstverleners die databases gaan aanleveren waarop wij onze AML-checks kunnen uitvoeren. Dus ze zijn daarin een heel grote hulp, ja.

Q7: In welke mate bent u het eens met volgende stelling? De anti-witwasregelgeving belemmert me soms om mijn beroep goed uit te oefenen.

A7: Ben ik het niet mee eens. Het geeft veel werk, dat is een feit. Specifiek voor ons als club bijvoorbeeld, ik heb mijn dagelijkse taken als legal director, dus ik moet helpen met het opstellen van de documenten, transferovereenkomsten, arbeidsovereenkomsten en het AML-gegeven geeft veel werk. Je moet de club screenen, dat moet gebeuren voordat de transactie plaatsvindt, men moet de betalingen opvolgen, dus in die zin is het heel veel werk. Maar het gaat nooit mijn taak belemmeren. Ik zeg ook altijd intern dat een AML-analyse gaat nooit een transactie tegenhouden. Dus wij gaan altijd zoeken naar manieren om in de beste mogelijke omstandigheden de transactie te laten plaatsvinden, voor zover wij dat kunnen. Daarmee bedoel ik, wij gaan met die club spreken of met die die

tegenpartij. Wij gaan nooit zeggen kijk, de transactie kan niet doorgaan. Dus in die zin gaat het nooit belemmeren. Wel gaan wij op een bepaald moment zeggen als het echt niet kan van kijk, voor ons is dit een no go. Het is aan het management nu om te bepalen wat zij gaan doen. Stel dat zij toch door zouden gaan, wat bij ons nog nooit het geval is geweest. Moeten zij dat gewoon aftekenen. Dus in die zin belemmert compliance volgens mij niet het proces. Het geeft wel heel veel rekenschap en awareness bij het management over wat zijn we eigenlijk aan het doen?

Q8: Dus jullie geven eigenlijk advies over het AML gebeuren en het management heeft de finale beslissing?

A8: Ja klopt. Dus wij gaan de tegenpartij screenen, wij gaan de transactie analyseren. In een echt geval dat wij zien van oké, dit kan niet, moeten wij een melding doen aan de CFI. In die situatie zijn wij nog niet beland. En in dat geval gaan wij dan een advies geven aan ons management. Kijk, vanuit AML-standpunt is het een go of een no go, in geval het een no go is, hoop ik dat mijn management dat gaat volgen. Volgen zij dat niet zullen zij dat moeten aftekenen en is het op hun eigen risico. Dus dat is een beetje de situatie.

Q9: Oké, en op welke manier bevordert RSC Anderlecht als organisatie compliance tijdens activiteiten.

A9: Dus de club ondersteunt de AML-activiteiten enerzijds omdat wij hebben die geïmplementeerd in het verleden met onze compliance director. Dus we krijgen de tools van de Pro League aangereikt en wij gaan die integreren binnen onze organisatie. Dus het is eigenlijk mijn taak als compliance officer nu om te zien dat die manual, die processen geïntegreerd worden in de organisatie. En als club zelf ondersteunen wij die wel volledig. Dus er is heel veel ruimte om die processen te implementeren. En ons management staat daar ook volledig achter dat wij de AML-checks doen, dat wij het advies geven aan het management, dat wij daarvoor contact hebben met de raad van bestuur.

Q10: Ja ik hoor al dat u bekend bent met de verschillende maatregelen uit de wet, zoals de meldingsplicht of KYC maar denkt u dat deze maatregelen een positieve toevoeging zijn voor het professioneel voetbal?

A10: Ze zijn een positieve toevoeging in de zin dat ze heel veel awareness hebben gecreëerd bij clubs, dus dat clubs effectief zijn gaan nadenken van de transacties die wij aangaan, voldoen die aan de economische realiteit? Klopt dit? Maar ik vraag mij af of dat de wet zelf en de strikte eisen die ze oplegt, specifiek voor de voetbalsector ook de sector zelf gaan helpen in de toekomst. Wat wil ik daarmee zeggen? Wij worden nu heel hard bekeken als voetbalsector, nog altijd als daar gaat heel veel zwartgeld in rond, daar zijn frauduleuze transacties aan de gang. En ik denk dat het feit dat de AML-wet er is, heeft in het verleden bijgedragen tot het instellen van processen. Maar ik ben er niet van overtuigd dat onze sector veel gevaarlijker is dan vele andere sectoren. En de strikte eisen die de wet oplegt, vormen in die zin wel een verzwaring voor ons om te werken. Het is voor heel veel Belgische clubs, niet voor ons, maar ik hoor het in de wandelgangen wel moeilijker om bij een Belgische bank een rekening te kunnen openen. Dus het creëert ook wel wat negatieve side effects. Die denk ik net doordat de wet strikte eisen oplegt dat in stand houden. Dus de wet is goed, maar ik denk dat de wet zich meer moet focussen op, stel als club interne procedures op in plaats van de strikte eisen die nu worden opgelegd. Bijvoorbeeld, wij moeten van iedere UBO van het bedrijf waarmee we een transactie aangaan de ID hebben. Voor een bank is dat een logische vereiste omdat de bank een sterke partij in de relatie is. Als je een rekening wilt openen bij de bank, gaan ze uw ID vragen. En dat is logisch en ze kunnen dat eisen. Zij zijn de sterke partij, jij wil die rekening openen. Als ik een speler wil verkopen of als de club een speler wil verkopen en ik moet de ID krijgen. Ja, die club die een eenmalige transactie met mij aangaat gaat niet happig zijn om die ID te leveren. Maar ik ben ook niet de sterke partij, want ik wil net, het is ik die de zaak wil of ik wil die speler verkopen. Die andere club wil die speler ook, maar heeft misschien alternatieven. Als ik dan de ID niet zou krijgen terwijl ik wel zeker ben van de transactie, zou ik zagezegd in fout zijn van de AML-wet maar volgens mij heb ik wel mijn procedure goed gedaan. Dus ik denk, de wet is goed, want ze stelt procedures in maar de consequenties wanneer de strikte eisen niet worden gevolgd, zijn niet aangepast aan het feit dat wij niet de sterke partij zijn in heel veel contractuele relaties. Dus het heeft een pro en contra zijde denk ik.

Q11: En bevordert de huidige wetgeving volgens u de anti-witwas compliance? Bereikt ze eigenlijk haar doel dan?

A11: Ja en nee ook opnieuw omdat de insteek van de wet is effectief wel doe een risicoanalyse. En een risicoanalyse zal ervoor zorgen dat, volgens mij, of toch hoe dat wij

ze installeren, kan ik er vrij zeker van zijn dat er geen sprake is van witwas door de transacties die hier plaatsvinden. Maar de vraag is gaat de wet niet te ver? Bijvoorbeeld dat van die ID's, hoe je moet omgaan met iedere KYC-analyse? Ze gaat redelijk ver en ik denk dat we met net iets minder stringente maatregelen hetzelfde doel zouden kunnen bereiken.

Q12: En ziet u eigenlijk leemtes in de huidige wetgeving?

A12: Ik denk dat er inderdaad wel nog leemtes kunnen zijn. Maar ik denk niet dat de wet die zou kunnen verhelpen omdat je voor anti-witwas natuurlijk gewoon afhankelijk bent van welke informatie is er beschikbaar. Wij zijn als club niet een bank die toegang hebben tot informatie bij andere financiële instellingen. Dus ik kan een check doen op een club, ik kan hun jaarrekening bekijken, ik kan een statement of funds opvragen. Maar ik zal nooit 100% zekerheid hebben dat de fondsen niet afkomstig zijn van andere activiteiten. Wat ook denk ik niet vereist is. Het vereiste is de risicoanalyse die we doen, kunnen we daar besluiten en redelijkerwijs besluiten dat de fondsen niet afkomstig zijn van malafide oorsprong. Dus 100% compliance nastreven zal niet lukken met de wet gewoon omdat wij als club niet die tools hebben. Maar dat heeft meer te maken met de positie waarin we staan dan de wetgeving an sich.

Q13: Dat is misschien ook een beetje eigen aan de sector eigenlijk hè?

A13: Ja, dat is net hetgeen, wij zijn geen bank, wij zijn niet een instelling die toegang heeft tot informatie, wij zijn niet de sterke partij in een relatie. Wij zijn ergens wel een beetje slachtoffer van het verleden en in die zin proberen wij zo goed als mogelijk procedures te installeren. Maar wij gaan nooit kunnen doen wat een bank doet. Dat is gewoon geen mogelijkheid.

Q14: Ja, ik denk dat veel mensen onderschatten of overschatten hoeveel mensen er eigenlijk werken bij een voetbalclub. Allee ja, qua organisatie is een voetbalclub niet zo heel groot, terwijl er wel heel grote bedragen in omgaan natuurlijk.

A14: Klopt, en op dit moment zijn wij als clubs ook niet in de mogelijkheid om ook een full time compliance persoon in te schakelen. Als je kijkt bij verschillende clubs, die hebben allemaal ook een eigen functie. Ik doe legal, er zijn clubs waarbij dat die mensen gewoon administratief manager zijn, dus die regelen de hele flow van zaken. Maar echt je fulltime bezighouden met het compliance luik is gewoon een te grote kost voor veel clubs nu.

Q15: En zijn er suggesties die u heeft voor de wetgever omtrent compliance?

A15: Goh, ik denk dat de wet zich inderdaad nog meer zou moeten focussen op het procedureluik. Dus zorg dat er procedures zijn in plaats van wat er nu eigenlijk is dat men moet gaan identificeren. Dus de wet focust heel hard op beschikken over alle vereiste informatie, terwijl de wet vooral moet focussen op hoe kunnen we zorgen dat clubs een procedure installeren? Dat is op heel veel gebieden in de wet al zeker goed. Er is de vereiste dat iemand in de raad van bestuur verantwoordelijk is, er is de vereiste dat iemand binnen de club verantwoordelijk is. Maar dan gaat het een heel luik naar hoe kunnen we nu gaan identificeren, gaan verifiëren? En ik denk dat daar mag het gerust iets algemener en mag er meer gefocust worden op het proces. Maar an sich is de wet wel goed. De uitvoering ervan is gewoon heel zwaar.

Q16: En bent u bekend met het nieuwe AML Single Rulebook?

A16: Ik ben bekend met de grote lijnen. Maar de implementatie en hoe het effectief er zal uitzien moet ik wel nog verder gaan.

Q17: Je had er al van gehoord voordat ik u contacteerde?

A17: Ja, dat is ook vanuit de Pro League is daar wel al informatie doorgestroomd. Ook vanuit de KBVB had ik al wel die informatie ontvangen. Maar echt hoe de regels er gaan uitzien, dat moet nog echt onderzocht worden.

Q18: Ja natuurlijk, het is ook nog lang voor de voetbalsector pas 2029 dat het in werking zal treden. Maar denkt u dat de invoering van een AML Single Rulebook, dus op Europees niveau een positieve toevoeging is?

A18: Ja, ik denk het wel. Omdat nu merken wij wel dat clubs zijn niet bekend met het feit. Dus in een transferperiode, als wij met clubs interageren leggen wij, eens dat we zeker weten dat er een deal is, komt het AML-luik boven en je ziet dat clubs, nu wel al meer dan vroeger, informatie gaan geven, maar het duurt vaak lang omdat ze er niet mee vertrouwd zijn. Als die vereisten wederzijds gaan worden, gaan mensen en clubs gaan beschikken over die informatie, die gaan dat klaar hebben en alles zal veel sneller verlopen.

Q19: Ja, daar heb ik nogal gehoord dat nu buitenlandse clubs vaak de informatie nog overall moeten gaan verzamelen. Terwijl als ze daarmee bekend zijn dan gaat dat eigenlijk klaarstaan en kan dat veel sneller.

A20: Voilà, inderdaad. Nu ja, die informatie, die hebben ze wel, maar ze moeten die gaan zoeken. Bijvoorbeeld bankcertificaten is iets wat zij dan extern moeten gaan opvragen. Dat duurt dan twee dagen. Maar als wij een transfer willen afronden heb ik liefst gewoon al mijn documenten direct. En ik denk dat dat wel voor een verbetering gaat zorgen.

Q21: Denkt u dat er een grote impact zal zijn van dat AML Single Rulebook op Europees niveau?

A21: Ja, ik denk dat toch wel. Ik denk dat het standaard deel zal gaan uitmaken van het contractonderhandelingsluik. Dus in een transferovereenkomst zal het standaard gewoon binnen Europa worden geïntegreerd. Dus dat geeft Belgische clubs, denk ik, wel een voordeel. Wij hebben al die informatie en het zal de zaken ook gewoon voor ons versnellen. Wij zullen direct alle informatie hebben, checks zullen sneller afgerond worden. En ik denk dat clubs er gewoon meer mee zullen bezig zijn in hun dagelijkse werking. Of het echt wezenlijke impact zal hebben? Het zal vooral opnieuw veel awareness creëren. Maar ik denk dat dat voor de meeste Europese topclubs ook geen problemen zal opleveren.

Q22: Merkt u nu eigenlijk al bereidheid om daaraan mee te werken? Of als u met die vragen afkomt, met een transfer bijvoorbeeld, is dat dan zoiets van ja, waar komen die nu mee af? Of is er wel bereidheid? Kennen ze dat al?

A22: Ze kennen het wel, zeker bij de grote clubs, maar ook heel veel medium clubs als we binnen de grote Europese competities kijken gaat niemand raar opkijken. Waar ze zich wel vaak achter verschuilen is ja, we gaan bijvoorbeeld geen ID geven, want privacyregels laten dat niet toe. Dat zal dan een beetje kijken zijn hoe dat dat in een AML Single Rulebook gaat geïntegreerd worden. Wordt dat ook een vereiste of gaat het vager blijven? Maar zeker voor voetbalclubs, zijn daar nooit echt vragen bij, ook makelaars staan er eigenlijk vrij voor open.

Q23: Ook buitenlandse makelaars?

A23: Ook buitenlandse makelaars. Ook omdat er de verplichting is om zich nationaal te laten registreren. Dus ik moet sowieso, als zij nog niet geregistreerd zouden zijn, voor ons is dat dan in het Brussels gewest, moet ik sowieso over hun ondernemingsgegevens beschikken, anders mogen we gewoon geen transactie met hen aangaan en dat begrijpen ze wel. En ook ja, van zodra dat een makelaar op mijn compliance vragen zou antwoorden met waarom moet dit? Zal er bij mij ook wel een lampje gaan branden van waarom zou je dit niet willen geven? En voor wat betreft ID kan ik het ergens begrijpen, privacy gewijs. Maar anderzijds, die makelaar komt hier ook gewoon, het is hij die de zaken doet. Dus wij ontmoeten hem, dus ik zie ook niet in waarom dat dat dan een issue zou zijn.

Q24: Zou u zeggen dat op dit moment zoals het nu is, de Belgische clubs een competitief nadeel ondervinden aan de anti-witwaswetgeving?

A24: Theoretisch zou je kunnen zeggen van wel, maar ik zie dat in de praktijk niet als een nadeel. Ik heb nog nooit een situatie gehad waarin dat clubs zeiden van ja, we gaan dat niet invullen of we zien dat toch niet zitten. Zelfs clubs waarvan dat je misschien zou zeggen dat lijkt me wel moeilijk. Ik geef nu een voorbeeld, Afrikaanse clubs die helemaal niet bekend zijn met dat fenomeen, vaak omdat het gaat om academies. Ook zij gaan goed mee in die vragen. Dus ik zie daar nooit echt een competitief nadeel in. Het is gewoon een extra activiteit, extra taak die plaatsvindt. Maar echt een club die zou zeggen ja we gaan

niet met u contracteren want daar zijn al die AML vragen bij. Nee, daar ben ik van overtuigd dat dat op dit moment geen competitief nadeel geeft.

Q25: Bereidt RSC Anderlecht zich reeds voor op de invoering van het AML Single Rulebook?

A25: Nee, omdat ik ervan uitga dat wij op dit moment eigenlijk al vrij goed voorbereid zijn als Belgische clubs in het algemeen. Dus ik denk dat de AML-wet die er nu is al vrij stringent is. En ik moet dat uiteraard nog verder bekijken maar de procedures die we nu hebben, denk ik, zullen grotendeels de procedures zijn die we ook op Europees niveau zullen hebben. Het is zelfs zo dat heel veel regels die nu in België zijn, net zouden versoepeld worden. Bijvoorbeeld de cashregel. Het enige verschil dat er wel zal zijn, maar daar zijn we al voldoende op voorbereid is dat bijvoorbeeld aandeelhouders wel in scope zouden zijn waar ze nationaal niet in scope zijn. Dat is de enige voorlopige verstrenging die ik zie, maar die ook niet een voorbereiding vereist.

Q26: Maar om daar even op verder te gaan, dat lijkt me juist wel een goede toevoeging en een leemte in de huidige wetgeving dat investeerders eigenlijk niet in scope zijn op dit moment. Ik denk dat we ook wel in België een aantal voorbeelden hebben van investeerders die achteraf toch niet zo echt bleken.

A26: Ja, klopt en dat is een terecht punt. Nu, voor ons is dat niet van toepassing nu omdat wij vooral met Belgische, wij hebben alleen Belgische aandeelhouders. Dus voor ons zou dat ook geen problemen opleveren. Wij beschikken ook over alle gegevens. Maar het is wel waar dat, zeker wat betreft sommige buitenlandse investeerders, die club wettelijk niet verplicht zou zijn om die te screenen. Ik hoop echter dat, maar de ervaring leert ons anders want het is een terecht punt dat het niet altijd gebeurt, dat wanneer een investeerder komt, dat het wel deel uitmaakt van een normale due diligence dat er eigenlijk checks gebeuren. Helaas is dat anders gebleken.

Q27: Ik denk als we binnenkort, allee, binnenkort in 2029, als het op Europees niveau ingaat, ik neem aan dat de Belgische clubs daar ook wel een voortrekkersrol in zullen kunnen spelen omdat, zoals u zegt de Belgische clubs op dit moment zijn al bezig daarmee. Ze zijn al onderworpen. Ik denk misschien een uitwisseling van best practices dat dat ook wel kan plaatsvinden.

A27: Ja klopt, ik denk dat wij als Belgische clubs zeker een voortrekkersrol kunnen spelen. Er zijn organisaties binnen het professioneel voetbal, je hebt ECA, de European Club Association, waar heel veel clubs vertegenwoordigd zijn. Waarin dat Belgische clubs denk ik wel een stem kunnen krijgen of een platform om hun ervaringen te delen. Net omdat wij al zoveel jaren deze procedures hebben en ik denk dat het ook in het belang is van het Europees voetbal dat we die practises gaan delen dat wij uitleggen aan clubs van kijk, wij doen het zo, dit zijn de tools die wij hanteren. Dus ik zie daar wel veel voordelen in die ook het Belgisch voetbal eigenlijk positief in de spotlights kunnen zetten.

Q28: En zijn er bepaalde aspecten van de anti-witwasregelgeving op Europees niveau die u als uitdagend ervaart?

A28: Niet direct denk ik. Op dit moment, alles wat je op nationaal niveau Europees kan trekken is altijd positief. En het feit dat wij het nu al nationaal doen, zal er voor ons niet zo veel veranderen. Dus ik zie eigenlijk enkel maar voordelen die het kan geven voor Belgische clubs.

Q29: En tot slot denkt u dat het AML Single Rulebook het witwasrisico in het professioneel voetbal zal verminderen? Of misschien eerst is er volgens u een groot witwasrisico in het professioneel voetbal?

A29: Ik denk dat het witwasrisico in het voetbal op dit moment niet hoger is dan in andere sectoren. Dan spreek ik over België, net omwille van de processen die we nu al hebben geïnstalleerd. Ik denk dat er ook zodanig veel aandacht is voor het voetbal dat het steeds moeilijker wordt om aan witwas te doen. En dan heb ik het vooral over professioneel voetbal, ik denk dat er zeker op lagere regionen wel andere risico's bestaan. En ik denk op Europees niveau kan het zeker helpen, want ik denk dat het geholpen heeft op nationaal niveau om vooral awareness te creëren. Ik denk dat dat het grote belang was van de wetgeving. Dus in die zin kan het zeker het witwasrisico verder verminderen. Maar op de vraag is de voetbal sector op dit moment een risicosector zou mijn antwoord eerder nee zijn.

Q30: Zijn er nog dingen die u wilt toevoegen of iets waar we het nog niet over gehad hebben?

A31: Wij als club staan daar denk ik gewoon heel positief in. Ook omdat wij gewoon een goede relatie hebben met onze bank die wel bij ons belangrijk is. Wij krijgen ook hulp van de bank om ons te helpen in onze procedures. Dus op zich is het zeker een positief aspect voor het Belgisch voetbal. En het is tof dat uw masterscriptie het behandelt, want het is denk ik wel een onderbelicht thema. Dat is iets wat ik wel heb gemerkt, er is heel veel aandacht voor het AML-risico in sport, makelaars, clubs. En zeker op non-sportgebied kunnen we ook wel nog grote stappen zetten. Ik denk bij ons lukt dat nu al. Ja, ik denk dat daar wel nog misschien een risico is, voor zover dat dat een risico is, maar ook dat we daar als clubs zeker ook wel een positieve ervaring hebben. Dat sponsors inbegrepen zitten, zelfs fans alhoewel dat ik dat dan bijvoorbeeld wat verregaand vind. Maar het geeft ons opnieuw denk ik een voordeel ten opzichte van andere clubs voor wat er in 2029 wel komt.

Q32: Maar misschien om nog even terug te keren naar die sponsors, ervaren jullie daar moeilijkheden mee? Dat jullie sponsors nu moeten screenen? Zijn er sponsors die daardoor afhaken?

A32: Ze gaan niet afhaken. Het is een beetje hetzelfde als bij clubs. Maar ik merk wel waar dat een Europese club gemakkelijker de stukken gaat delen, duurt het soms iets langer bij nationale sponsors. Wat iets heel raar is, maar ik merk dat gewoon. En misschien is dat omdat net het sportgedeelte zoveel in de media komt en het niet-sportgedeelte niet. Vaak is het moeilijker om bij sponsors allerlei zaken te krijgen dan bij clubs. In the end zal het ook altijd lukken maar je merkt daarin wel dat het moeilijker is. Het moeilijkste is eigenlijk onze fans. Waarom? Omdat je daar, enerzijds is het heel moeilijk om die te gaan screenen. Je moet eigenlijk op het einde van het seizoen kijken welke fan heeft de grens van €10.000 overschreden waardoor je in scope komt en dan moet je eigenlijk die fan gaan contacteren om aan die gegevens te komen. Nu, dat is gelukkig, wij categoriseren die als een laag-risico cliënt, maar je moet wel nog steeds bepaalde informatie hebben. En dat is wat ik in het begin zei. Ik denk dat de wet soms te stringent is op de eisen die ze oplegt. Terwijl je eigenlijk kunt zeggen een individuele fan die op jaarbasis bijvoorbeeld kaarten koopt, die vijf keer is komen eten in een van onze restaurants en die daarnaast ook nog wat merchandising heeft gekocht in de shop. Die overschrijdt de grens van € 10.000 over een heel seizoen bekeken. Dat risico is zodanig laag, daar legt de wet dan heel veel eisen op,

terwijl dat de procedure vooral moet zijn, heb je procedures die in staat zijn om grote transacties te gaan tegenhouden die een anti-witwas origine hebben. Dus dat is de grootste moeilijkheid die we zien. Net omdat de wet daar wat stringent is en ik hoop dat daar misschien de AML Single Rulebook wel een oplossing op zal bieden. Ik moet nog eens kijken wat hun visie nu is op fans. Ik weet eigenlijk niet of dat zij in scope zijn of niet maar ik zou blij zijn als ze niet in scope zijn. Er is nog een verschil tussen een sponsor effectief en een fan. Of dat dat nu een B2C of een B2B fan is. B2b fan die bijvoorbeeld, ik zeg maar iets, een loge koopt wat een veel groter bedrag vertegenwoordigt, daar vind ik het logisch. Een fan die drie stoelen koopt en vooral komt eten, ja we gaan restaurants ook niet verplichten om AML-checks te doen.

Q33: Ja, ik denk naar de toekomst toe dat dat inderdaad ook voor de Belgische clubs ook voor te kijken wat gaat nu het verschil zijn? Dat die samenwerking met de Pro League ook wel belangrijk zal zijn en dat die er ook wel zal komen. Ik weet dat de Pro League ja, op dit moment zijn ze nog die audit aan het afronden en daarna weet ik wel dat ze ook hun focus gaan verleggen op het AML Single Rulebook. Dus ja, denk ik wel dat die samenwerking er zal komen.

A33: Ik denk dat het in het belang is van alle clubs. Dus ik denk dat we daar als clubs vooral moeten samenwerken en zeker niet in competitie gaan met mekaar.

Code of conduct - Gebruik van AI-tools voor bachelor- en masterscriptie

Studenten communiceren transparant over het gebruik van AI-tool(s) (ChatGPT of andere AI Schrijf/Codeer/Visualisatie-assistent) en vullen daarom dit formulier in dat ze toevoegen als bijlage aan hun bachelor- of masterscriptie. Alle aanvinkopties zijn toegelaten op voorwaarde dat de student deze code of conduct en de UHasselt-richtlijnen volgt.

Code of Conduct

- AI-tool(s) kunnen niet worden gebruikt met betrekking tot gegevens of onderwerpen die onder een **geheimhoudingsovereenkomst** vallen.
- AI-tool(s) kunnen niet worden gebruikt met betrekking tot gevoelige of persoonlijke gegevens vanwege **privacykwesties**.
- Neem een **wetenschappelijke en kritische houding** aan bij interactie met AI-tool(s) en het interpreteren van de output ervan.
- Het **invoegen van tekstblokken van AI-tool(s) in je bachelor- of masterscriptie is niet toegestaan**. Bij overtreding wordt het OER²⁸⁹ toegepast.
- Als student ben je verantwoordelijk voor de naleving van **het OER**: je verslag of scriptie moet je eigen competenties weerspiegelen. Hou er rekening mee dat plagiaatregels ook van toepassing zijn op het gebruik van AI-tools.
 - o OER definitie onregelmatigheid: Als onregelmatigheid wordt hier beschouwd elk gedrag en/of gebruikte hulpmiddelen waardoor een student, in het kader van een examen/evaluatie, het vormen van een juist oordeel over de verworven competenties van hemzelf of van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt of poogt te maken.

Plagiaat en het bezit van hulpmiddelen waarvan het gebruik tijdens een examen/evaluatie niet vooraf schriftelijk/elektronisch werd toegestaan, wordt ook beschouwd als onregelmatigheid.
 - o OER definitie plagiaat: Plagiaat is een onregelmatigheid die bestaat uit overname of vertaling van het werk van anderen, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm en zonder adequate bronvermelding. Ook teksten laten opstellen door derden wordt als plagiaat beschouwd.

²⁸⁹ Onderwijsregeling, Examenregeling en Rechtspositieregeling voor studenten van UHasselt en tUL

Naam student: Noah Verheyen

Studentnummer: 2055167

Geef met "X" aan:

☐ Ik heb **geen** AI-tool(s) gebruikt.

x Ik heb **wel** AI-tool(s) gebruikt. Geef in dat geval aan welke AI-tool(s):

[ChatGPT en Claude](#)

Geef met "X" aan (mogelijk meerdere keren) op welke manier je de AI-tool(s) hebt gebruikt:

x Hulp bij **de verwoording van de tekst**
Code of conduct: Deze toepassing is vergelijkbaar met het gebruik van spellingcontrolesoftware.

☐ Als **zoekmachine** om meer te leren over een specifiek onderwerp
Code of conduct: Deze toepassing is vergelijkbaar met een Google-zoekopdracht of het raadplegen van Wikipedia. Houd er rekening mee dat de output van AI-tools evolueert en na verloop van tijd kan veranderen.

☐ Voor **literatuuronderzoek**
Code of conduct: Deze toepassing is vergelijkbaar met een Google Scholar-zoekopdracht. AI-tools genereren mogelijk geen of verkeerde referenties. Het is jouw verantwoordelijkheid om de afwezigheid van referenties na te gaan of de correctheid te verifiëren.

☐ Om **programmeercode** te genereren
Code of conduct: Vermeld het gebruik van de AI-tool(s) correct en citeer.

☐ Om **grafieken** te genereren
Code of conduct: Vermeld het gebruik van de AI-tool(s) correct en citeer.

x Om **nieuwe ideeën** te genereren
Code of conduct: Verifieer in dit geval of het idee nieuw is of niet. Het idee is waarschijnlijk gerelateerd aan bestaand werk. Deze bronnen moeten verplicht geciteerd worden.

☐ **Ander gebruik**
Code of conduct: Neem contact op met de coördinerend verantwoordelijke van het opleidingsonderdeel dan wel met je promotor van je bachelor- of masterscriptie. Leg uit hoe je voldoet aan het OER. Leg uit wat het nut of de toegevoegde waarde van het gebruik van de AI-tool(s) is:

[Brainstormen; tekst nakijken; structuur aanbrengen.](#)